VÁLÌ

VÁLI

M. NAPLÓ

a 75. születésnapodra

ÚMK–HTSART

Mikica, Miki, Mike, Miklós: 1982. augusztus 14.

Azokban a hónapokban teljes figyelmem egy festőlányra. Judit.
Gyönyörű keserves idők. 1982. 04.:

szerelem.
beteljesülve
70 grammos irodapapíron
két példányban

Elváltam tőle, mindketten tudtuk, muszáj.
Katával mélyponton, egy vita közepén dühömben mindent elmondtam.
Közben házaséltünk, hitünk szerint szerencsére tiltott válni.
Keservesen, egyedül szült, váratlanul; én vidéki munkakörúton, fotóztam. Barátnője vitte be.
Mikicára indulásakor ilyenformán kevés érdeklődésem.
Kezdetben a fürösztésben stb., nemigen vettem részt, ne muszájélmény kötődjön a kisfiúhoz.
Aztán később a pillanat, amikor beleszerettem.
A Logodi utcában történt.

1982

Annyi év után a csoda, létezésétől.
Szó fiaink becimádkozott mamád hasába,
„kistesót szeretnék"

akkor hát nézzük, te, és a körülötteid:

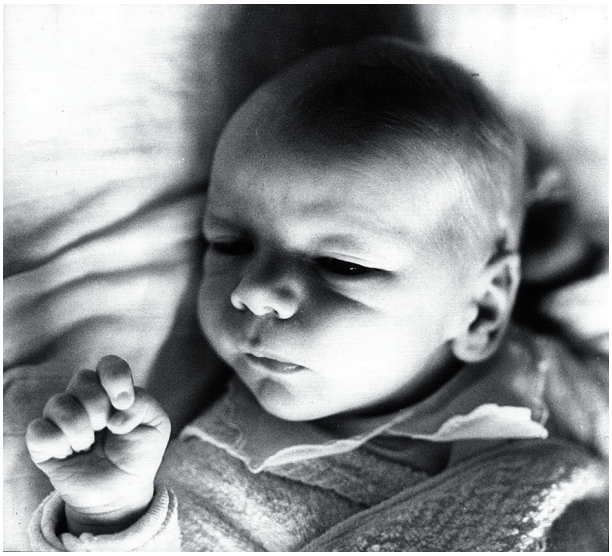

megszülettél

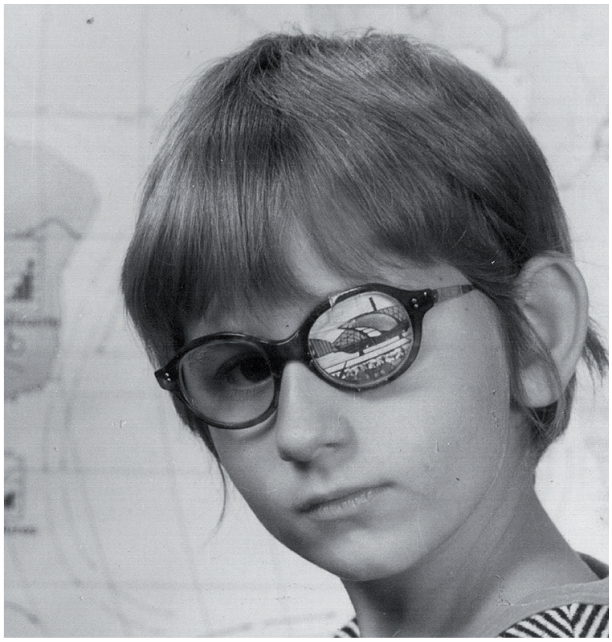

az évben Zsófikánk, a nővéred

az évben Zsófi csodálatos levele

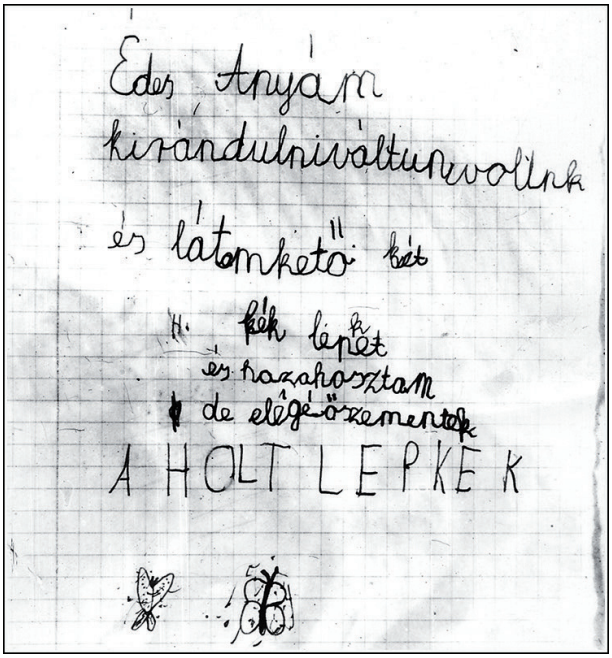
Édes Anyám
kirándulniváltunkvoltunk
és látomkető: két
fék lépet
és hazahosztam
de elégé-özementek
A HOLT LEPKÉK

az évben Erzsébet/Ancilla húgom, Salzburgban

a mamád

és a szobája;
építkezésünk után ez lett a tiéd

én

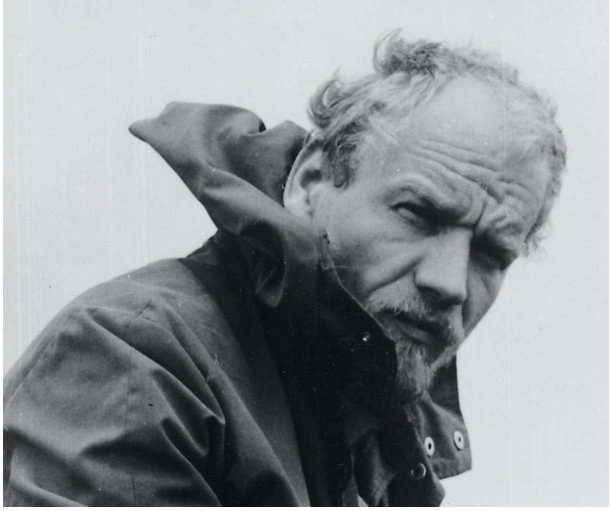

szobám akkortájt

Kata evvel foglalkozott:
szoptatási napló

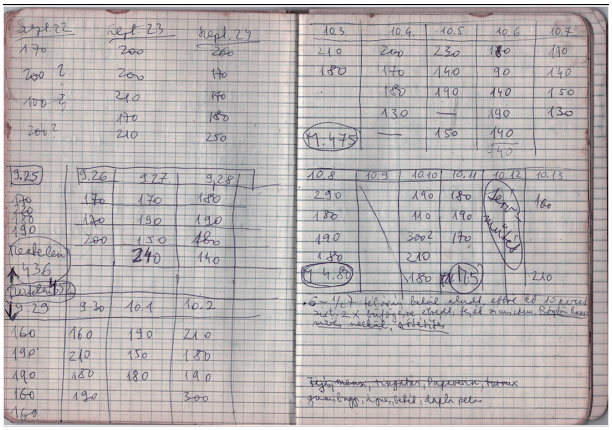

én evvel; temetőket fotóztam

1983

Mindent tud már egy egyéves ember.
Kaviccsal gyűjteni. Ajándékozni.
Mosolyogni. Zöldkánk mellettel
arannyal anyává érett.

Fotó: anyácskám

1983. május 14.

Életemben először lett volna szükségem rád, kilenc hónaposan.
Fáradt és elárvult voltam, de aztán nem akartalak zavarni, már behunyt szemmel gőgicséltél.

Úgy igyekeztem,
hogy amikor kiemellek reggel
a rácsos ágyból,
az arcunk egy pillanatra összeérjen.

Hosszan voltál pelenkás. A zongora tetejére fektetve csomagoltalak, oldalra pislogtál,
és két kézzel kijavítottad a pelenkára kötött csomómat.

A kisfiú a kékkúti kertben kettesben mamájával.
Mindent tud már egy egyéves ember.
Kavicsot gyűjteni.
Ajándékozni.
Mosolyogni.

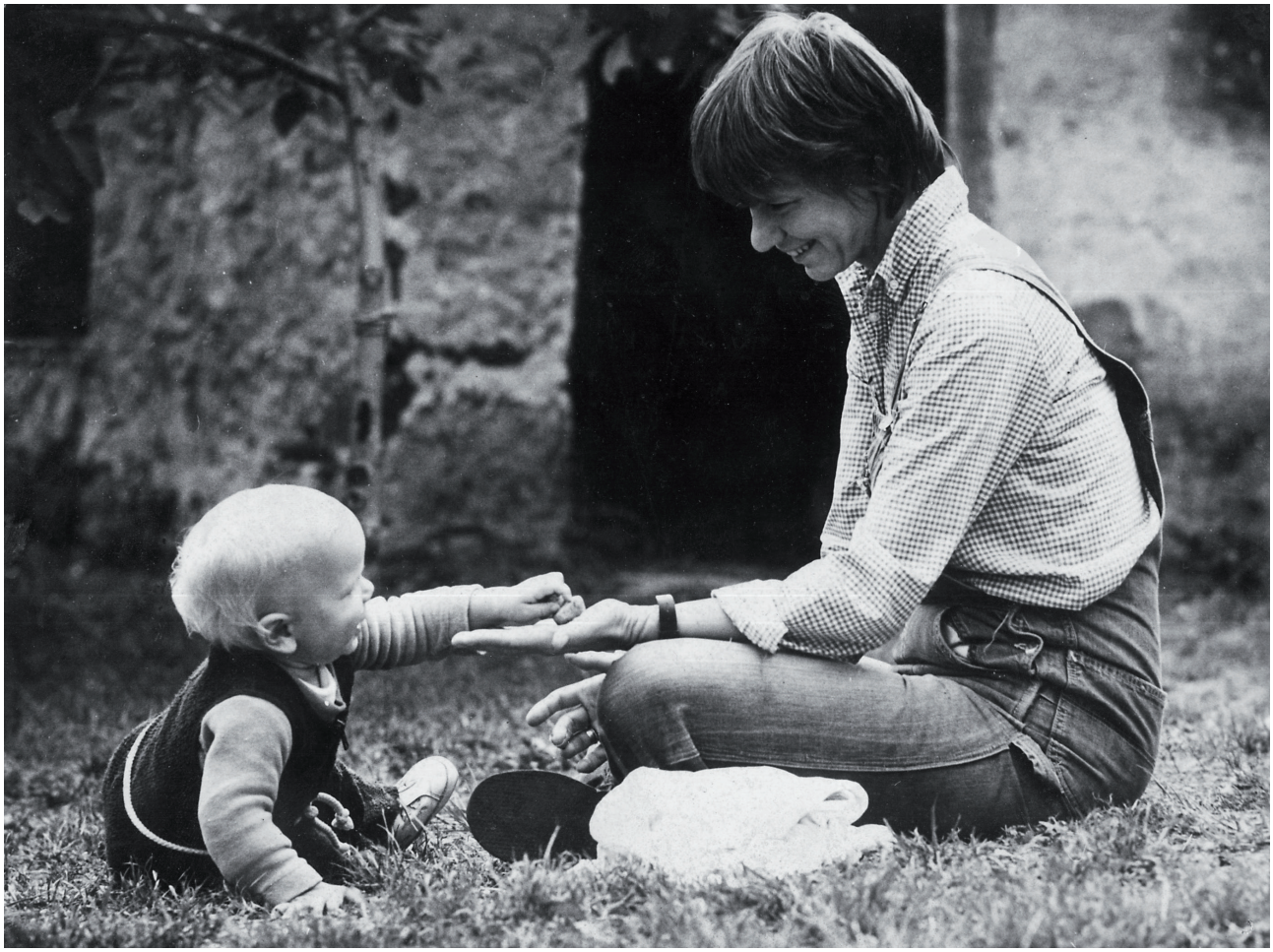

A doktor néni azt mondta, okos leszel és erőszakos.
Fele téves.

Mostanában nem szerettem meg a doktojnénit még teljesebben

– mondtad egy oltás után.

Zsófikám melletted azonnal anyává érett.
Hogy hamarosan jóval túlnőtted őt,
te, a kisöccs,
alulról fölfelé dirigált és veszekedett veled.

Mikica nyelveken beszél. Keresztény imaforma, karizma. :-))
Dünnye ve! fia! ebe, menő, hosszúz-be-it A-nanáa! naná, nyiná. Hodedéj, debeéj! naná, dabétüm. Álló, hobábi-hm!

Untéba-untabaé u. I pabe apa. Spué-ame vöbüm ödödü szobá éntobé-papáj! Tadéja-dü.
Hiszob üzdei, elbá nejjel otün nanána. Bejső-ü! Áméj, ötabu. Tabé-lé!!!

1984

Másfél évesen együtt a műtőben.
... a képen eggyel több a forma,
körben Mikica is odamonott egyet
alul, ahol fölérte.

1984. február 2.

Döbbenetes.
Nő lettem.
Hirtelen vendég, beszélgetünk, nyugtalanul fészkelődöm, majd elnézést kérve kiszaladok megmosni Mikica lekváros arcát.

Feszült percek egy képnél. Nem merem a nagy vörös felületbe a fehér foltokat beletenni, pedig az ötlet jó, de félek. Képet föl az állványra, egy Segonsac-filmen látott ötlettel a kívánt formát papírból kivágom, és próbaképp beletapasztom a nedves felületbe.
Hátranézek, hunyorgok. Eggyel több a forma, közben Mikica is odanyomott egyet alul, ahol fölérte.

Igen, másfél évesen együtt a műteremben.

A műteremben él. Mikica négy lépésben fotócuccot lop.

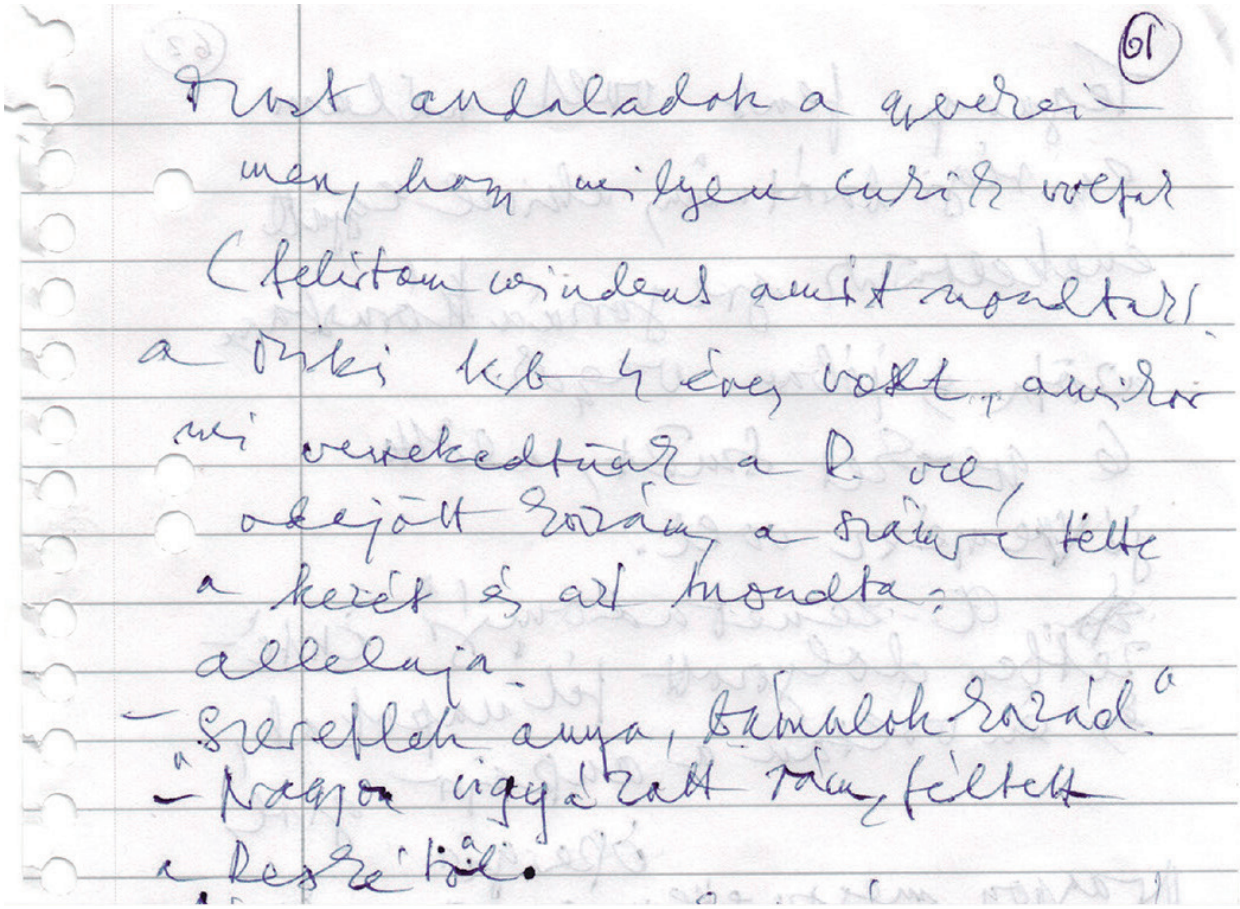
61

Most andalodok a gyerekeimen, hogy milyen cukik voltak
(felírtam mindent amit mondtak)
a Miki kb 4 éves volt, amikor
mi veszekedtünk a D.-vel,
odajött hozzám, a számra tette
a kezét és azt mondta:
alleluja.
– Szeretlek anya, bámulok rád.
– Nagyon vigyázott rám, féltett
a Deszkétől.

Kata akkori naplófüzetéből, 1984

Sokat beszél, minden mondat utolsó szavát utánunk mondja körülbelül, csak a szótagszám stimmel. Utcán futva nekiment egy néninek, oda se nézve, szaladtában vetette oda sietősen: pardon. Pardont mondja magának a tárgynak nevében is sírva, ha valamibe beüti magát.

– *Jól ban* – mondja, ha már un valamit, pld. doktornéniek, vizsgálat közben.

– *Csak egy kicsit takajózzál be, mert fáradt vagyok én.* Szenvedélyes kidobáló a folyosóról, kezére vertem sok kérés után, döbbenten felém nyújtotta a kezeit, hisz megszokta, hogy a fájdalommal hozzám jön, aztán bizonytalanul visszahúzta, rájött, hogy ez most nem aktuális.

Kata beszélgetőfüzetéből, 2023

Most andalodok a gyerekeimen, hogy milyen cukik voltak.
A Miki kb. 4 éves volt, amikor mi veszekedtünk a Deskével, odajött hozzám,
a számra tette a kezét, és azt mondta:
Alleluja.
Szeretlek anya, bámulok hozzád.
Nagyon vigyázott rám, féltett a Deskétől.

Az előkerült füzetet begépeltem: 1983–1986, 7 oldal jegyzet a kisfiúról.

1985

Első vagyok sírva kiki sérte az anyát.
Nem vigasztaltam.
S akkorra, hogy megdorgáltl volna,
mit tettek vele, befúrta magát
szégyenbe, szégyenbe bújt.

Jezsuita Szakkollégium, 2015. 4. 9.,

pódiumbeszélgetés:

diák: *Festőként és házas emberként az életforma...?*
VD.: Két évig együtt voltam a kisfiammal, mert nem adtuk bölcsődébe; én festettem, ő mellettem, kétévesen. Hogyan tanítottam kétéves korában pár nap alatt a lehetséges önállóságra. Első reggel sírva kikísérte az anyját, aki ment a munkahelyére, és ott ő a búcsúzás után a bejárati ajtónál lefeküdt a padlóra, néha el is aludt.

Nem vigasztaltam, nem hívtam be, és nem vontam el a figyelmét, amikor ott sírt. Tanulta bánatát kezelni.
Annyit mondtam: ha úgy gondolod majd, gyere be a műterembe. Bejött. Egyre hamarabb jött.
És játszott a szerszámaimmal.
Asztali feszületemet lendkerekes autóként tologatta.
Játékába persze igyekezett belevonni, tehát kezdett beszélni hozzám.

Az első napon: – Apu! – és kérdezett valamit. Ránéztem (szemkontaktus), mosolyogtam, és nem válaszoltam, majd elfordultam. Akkor hangosabban újra megkérdezte, megint ugyanaz.
Harmadszor is megkérdezte, nem szóltam, akkor hangosan válaszolt saját magának, már játéka közben.
Persze, beszélgettünk is, de nem gyakran. Én fönt festettem, ő lent játszott.
A szemem annyira volt csak rajta, hogy önmagának ne csináljon bajt.

Vert be szögeket a padlóba, meg ilyenek... Délben, mikor lementünk ebédelni, a földön-szerteszét tárgyaimból rekonstruáltam, mivel töltötte délelőttjét.
Kata, utólag hallva, nagyon nem értett egyet.
Hogy nem tanítottam meg beszélgetni.

Zsófi valamivel etet, az Állatketben voltunk, családilag.
Kisgyerekeknél látom ezt, karod sem emeled.

MNG. Mai spanyol festészet. A jegyszedő nénivel diskurál:

– Éva ment a kórházba, mert fájt neki a húsa. Nekem is van húsom, itt (mutat a lábfejére).
Nekem kivették a csontot. Néni, adj cukrot. És mi megyünk az óramúzeumba.
És ha te adsz pénzet, akkor adnak neked rágógumit (Hány éves vagy?) 15 éves vagyok.
És hogyha világít a lámpa otthon a konyhában, azt elhozzuk legközelebb neked.
De nem fér ebbe a zsebembe, mert túl nagy. Majd beletesszük egy dobozba.
De legközelebb idehozom a zsebembe, idehozom a konnektorát. Nincsen neki konnektora,
mert azt hitte a bácsi, hogy bekapcsolják, és úgy ég.
Neked hozom a lámpát.
Nézem a képet. Ez olyan panírozott kép. (Vastagon kent spaklival, talán azért.)...
Délelőtt is: Mért panírozod a lábad? (fásliztam)
... Majd legközelebb elhozom a zseblámpát, jó?
És apu hozza a nagy világító lámpát, mert az nagyon nehéz nekem. És hozzuk a biciklit is.
– Átmegy a következő terembe, felém fordul. Most evvel a nénivel beszélek. Mért megy a néni lifttel?
Most vakarom a fenekemet, mert nagyon odament a ruha. Most nézem a nénit, akivel az előbb beszélgettem. Mért ne fogjam meg a falat? (Nénihez:)
Most megint visszajöttem. Éjjel én játékozok. És járok óvodába! (Még nem jár.)

Mutattál valami eltört műanyagot: – Ezt eltörtem. Valahogy elszakadt.
Zsófi is nem örült neki, csak kiabált. (Leíró, tárgyilagos hanghordozással.)

Salzburgi kolostorba, húgomhoz, kölcsönautóval, családostul. A klauzúra Mikicára nem vonatkozott.
Kért és kapott, a nővérek ellátták süteménnyel.

Ez korábbi történet, megírtam.

Kétéves körüli lehetett. Arcüregét tán kilencszer, fülét is sokszor szúrták.
Hordtam a Logodi utcai rendelőbe, ölben. Egyszer villamosról leszállva, megismerte, hová viszem.
S ahelyett, hogy megdorgált volna, mit teszek vele, befúrta magát ruhámba, hozzám bújt.
Villámütés. Akkor szerettem bele, egy életre.

Egy józsefvárosi kiállításon. Nők azonnal észrevennék, jobb bokáját kifordítva áll, szorosan a sarokban. Valamire figyel. Vajh mi ennek a jelentése.

1986

– És ha festéket lát a karon, akkor
BEFEJEZTÜK?
Húz engem a konyhába, másik karomon
borotválkozik ... ez a boldogság.

Levélbeszámolóm a kórházban lévő Katának Mikicáról, az itthoni életről. (Akkortájt TT/Tojtojnak becéztem.)

– Délután TT ébreszt, meséli: *Én a bejárati ajtónál aludtam a szőnyegen, nagyon kellemes volt. És most nem ébrednénk föl?!*
– TT szomjas, *nekiindulnuk szörpért. Előtte külön elmegy Túró Rudit vásárolni, a zebra innenső oldalán várom. Utána együtt visszamegyünk a tejboltba, mondják, szakszerű volt.*
– TT most a folyosón ordítoz: *Nekem mumpszom lett reggel, és mostanra már el is múlt! A mumpsz olyan, amikor bedagad az ember nyaka és lázas!! De nem ezen a reggelen kezdődött, hanem egy másikon.*
– TT most kérdezi: *Papa, bábozhatok most neked a színpadon?!*
– *Lássuk.*
– Most meg idejött: *tudna nekem valami tejbegrízecskét főzni vagy valami ilyesmit?!*
– *A szomszéd Gabi néni érdeklődik irántad a folyosón,* TT tárgyal vele:
Apu telefonál. Nem hoznál nekem valamit? Puszilom az unokáidat.
Húz ki engem a konyhába, másik kezében a nagy bőrönddel... ez a boldogság.
– *Veszem ki a vízből, mondom neki: Kedves kis villásdugó, tessék kijönni a vízből.*
– *Igenis, kijövök a konnektorból! Itt van a két villám – mutat a két lábszárára.*
Frottírba burkolva viszem a szobába, meztelen, csak a nagy bőrönd lóg ki a csomagból.
– *Zsófi valami önveszejtő módon fölveti, hogy takarítani kéne.*
TT lesz először kész:
magától lemosta a a fürdőszobapolcot. Én a konyhát sterilizálom.

Az Akadémia rózsadombi óvodáját meglátogatta Weöres Sándor és Károlyi Amy.

Kata szerint kéztartása zavarra, belső bizonytalanságra utal. Én ezt nem látom ebből.

1986. október 3.

Mikica náthás, így itthon délelőtt velem a műteremben.

– Papa fessünk, és nagyon fogok vigyázni, és egyáltalán nem lesz festékes a ruhám.
– Jó, hozd a kötényedet.
– De Papa, nem érem el.
– Told oda a széket a konyhában!
– Jó. (Visszajön.) Papa megnéztem a festőkötényt, és semmilyen szobában nem találtam meg.
Majd fölteszek újságpapírt, és te hátul gumival megkötöd, várj, hozok gumit.
(Elmegy, fél kézzel hátul összefogva magán az újságpapír-kötényt.)
– És... ha festékes lesz a kezem, akkor BEFEJEZTÜK?
– Képzeld, ha lenne egy kicsi babád, és az befestékezné a szemét, és az begyulladna...
és ha befestékezném a szemem, az nagyon különleges lenne, és begyulladna a szemem...

– Papa, narancssárgát kérek!
– Azonnal!
– Jó, akkor én várok. Nem vagyok én olyan pucér, hogy ne tudnék várni!
– Keveset adok a lilából, mert az nagyon drága.
– És a barna, az nem olyan drága? Az nagyon kicsit drága?
És ha barnát pirossal összekeverek, akkor milyen színt kapok? Nagyon kimosom az ecsetet!

Most meg egész fényes lila lett, mert lilával festettem! (Énekel:) Danikáék lányát! (...)
Papa, jöjj csak ide, olyan lett, mint egy igazi kenderhús. Tojásban van a hús, tudod, mikor Kékkúton voltál,
akkor láttál olyan lilát a csokitojásban a kenderhúst. Jöjjél csak!...
– A lila és a fehér már elviszi a kendernek a színét, amit már megnéztél. Vagy nem viszi el.
– (Keveri a színeket.)
– Papa, nagyon szület-helyen vetted a lilát? Nagyon régi helyen?
– Festékboltban.
– Nagyon messze van Budapesttől a festékbolt, vagy nagyon nem messze?
Most már letörlöm a festéket. (Ronggyal mázolja.)
– Már megint barnává tettem pirosat, és szeretnék kérni egy egészen pici pirosat.
Olyan picit, mint az előbb kaptam.
– Suttogja magának: Összekeverem.
– Nagyon élénk színe van a tojás húsának.
– Tojást festesz?
– Nem tojást festek. Valami olyan mást.
Rajzolok vele egy olyan Váli Dezsőt.
Hogy Váli Dezsőnek születésnapjára készült ez a kép. Leírom.
– Diktálja magának szótagolva. – Papa, föl tudod nekem...?
(Közben fölpakolja a láda tetejére a zongoraszéket, és mert sikerül:
– Most már semmit nem akarok kérdezni. Föltettem a széket a láda tetejére. Papa, tegyél föl.
– Egy perc múlva: – Jó, most már levehetsz. Nem, mégse.
Fest, fél arca barna.
– Hé, nagyon festékes lettél, majd a végén leszedjük.
– Jó, majd ha befejezzük a festést, akkor majd nagyon leszedjük higítóval.

1987

Nyaranta Kékkút.
Ismét a Bakonyon át látogatóba
Mamihoz, a nagymamámhoz,
Szentgál/Édenbe.

Szokásunkká vált Mamiékat Kékkútról, gyerekekkel átautózva a Bakonyon, a kis Szentgál falucska közelében lévő *Édenben* meglátogatni.

A nyarakat ott töltötték, az évek során nagyon szép kertet csináltak, belakták. Az Ausztriából hozott fenyőfa nagyra nőtt a ház mögött.

Akkortájt Kékkútunk így nézett ki.
A sosemnyitott kapubejáratra cserkész-liliomot festettem.

Bévül, a jóval későbbi átépítéséig, egyetlen tér, hiszen ez magtár volt.

A már tetőbontotta mellette-helység a cséplőgépnek.
Nekünk az már édes átrium.
Villanyunk hamabb, vizünk jóval később.

A padlástér, a magtároló, az enyém lett, életterem. Alighanem a fekelyem is ott.
A bádogtető javításakor két méteres műteremablakot is csináltunk a mesterrel.
Nem emlékszem, hogy ott valaha festettem volna.

’85-ben Ausztria, apáca húgomat látogattuk.
Hazafelé Bécsben neked bicikli.
Itt te már később, a Széna téri játszótereken.

1988

A Harangvirágot hamar megismerted.
Önálló programod, a tornaszéd
falban öreg bavitodat látogatod.

A Harangvölgyet hamar megismerted.
Télidő, sétálunk; én fotózok, te labdát rúgsz Katának.

Kérded, miért nem vagy ma óvodában:

– *Most szünet van, vagy beteg vagyok?*

Mesemagyarázatod:

– *Tudod, mért nem lőtte le a vadász Hófehérkét? Először is beleszeretett, másodszor nem illik lelőni egy idegent, pláne szó nélkül.*

Kékkútról időnként át Kővágóörsre,
mi Krajcsovicsékat látogatjuk,
te öreg barátodhoz,
ahol múltszázadi paraszthaztartás, háziállatokkal, és
kutyával.
A hálószobában második óra,
ami a téli időszámítást mutatja,
az állatok az etetésnél nem kedvelnék az óra-átállítást.

1989

Kossuth rádió, nagymamával közös
intrigid.
A műsortelepen külön szobád,
vendégszerepeket csinálsz.

Katalógusomat dedikálod idegeneknek egy kecskeméti kiállításmegnyitómon.
Azóta se tudom, magadat, vagy engem írtál alá.
Ismeretlenek küldték nekem ezt a fotót.

Kossuth rádió, nagymamával közös interjú veled, malomjátékaitokról, iskoláról,
puddigfőzés-recepted:

Úgy kell csinálni a legtöbb puddingot, hogy egy kancsóba, vagy nagyobb valamibe beleöntünk egy kis tejet, és beszórjuk a puddingport. Jól összekeverjük, teszünk bele ízlés szerint cukrot, azt is összekeverjük.

Beleöntjük egy lábosba, folyamatos keverés után,
amíg jól meg nem sűrüsödik, addig kevergetjük...
Az ez előtti puddingom ehetetlen volt, mert nálunk volt egy vendég,
és meg akartak hívni moziba, és kimentem,
hogy segítsek nekik megtalálni a telefonkönyvet,
hogy betelefonáljanak a moziba, van-e még jegy,
és ez alatt úgy összeégett az egész,
és beleesett a kanál, és minden tragédia...

1989. június-július

A Salgótarjáni Múzeum mátraalmási grafikai művésztelepére ismét meghívatom magam. Most műteremtéma, hidegtű, te velem, külön faházat kaptunk, te is dolgozol, rézmetszetet csinálsz.

Alig-alig látlak munka közben, külön szobád volt.
A fotón nem látszik: hátizsákod ilyenkor is rajtad.
Mi minden lehetett benne.
Talán csak a szállított otthon...

Ezt a feladatot másodjára nem volt kedvem elvállalni.
Hogy a művésztelep zárókiállítása lesz, ismét én nyissam meg.
Mondtam, egy feltétellel.
Ha a velem lévő (7 éves) Mikica friss rézmetszetét beveszik a múzeumba.

Sokáig hümmögtek. Aztán a drága igazgatóhelyettes fölnevetett, lehet, azt fogják mondani, már a apja is festett.

Most pár éve rákérdeztem, őrzik.
Megküldték szakszerű repróját is.
Figyelemre méltó az absztrakció módja.
Mutattam neked, tűnődve mondtad, hát, ma is valami ilyet szeretnék.

Szia, nem megy nekem ez a rohadt kép, hónapok óta kapirgálom.
A délelőtt evvel ment el, meg Mikicával szétszereltünk egy porszívómotort.
Egyebek mellett jutott neki egy golyóscsapágy belőle.
Náthás, beteg, evvel múlatja idejét, meg mindig valamit kér tőlem:
géppapírt, most éppen ollót (hol az övé?), borítékot (minek?).

1990

Flittanulmány a kresztitről – B/1990/23,
a te kézirattoddal.
Mátyásnak vajzod, nyolc évesen.

Hittanlecke a keresztútról – B/1990/23 a te kézírásoddal jelent meg: Mozgó Világ 1990. 04.
Munkádat megegyezés szerinti mennyiségű csokival fizettem.
Az első rontott betűnél fölnéztél, *most hogyan.*
Mondtam, *semmi baj, javítsd.* Azonnal beugrott, ez a látvány erőssége; a hitelesség.
Az ötlet onnét, a P. Sz. Juli főszerkesztőnek mutattam, váratlanul azonnal elkérte a sorozatot, közlésre.

Nem hittem a fülemnek, hogyan gondolja, ennyit, hány oldalon?
Mindet külön, címooldallal tizenöt.
A fotók négyzetesek, lent nagy fehér zokni marad, nem jó.
Akkor legyen fölötte a megbocsátáslistám, amit egy lelkigyakorlat vezetésére készülve írtam.
Semmi köze hozzá, illetve nagyon is.
És így nem fölülről jövő kioktatás, ha gyerekkézzel.

Kékkúti átriumunk a fotón már kihalt,
köztes állapotában.
Használaton kívüli világvége.
Első években még az ablaknyílás és egy bak tartotta
hosszú asztallap, szurkozott pallókból csináltam.
Kétoldalt padok.
De egyedül is lehetett benne üldögélni, olvasni.
Végül Zsófiék a bejáratot elfalazták, szerszámraktár és
biciklitároló.

Este fél kilenc, a Hédervári Alkotóház összes férfiával
együtt a kert távoli végéből érkezel kipirultan, csurom-
vizesen.
Két gólt rúgtál, mondták, ügyes fiú.

Egy műteremrajzod, nyolcévesen.
A téma meglehetősen adódott.
Vonalait, foltitmusát, színhasználatát tudom értékelni.

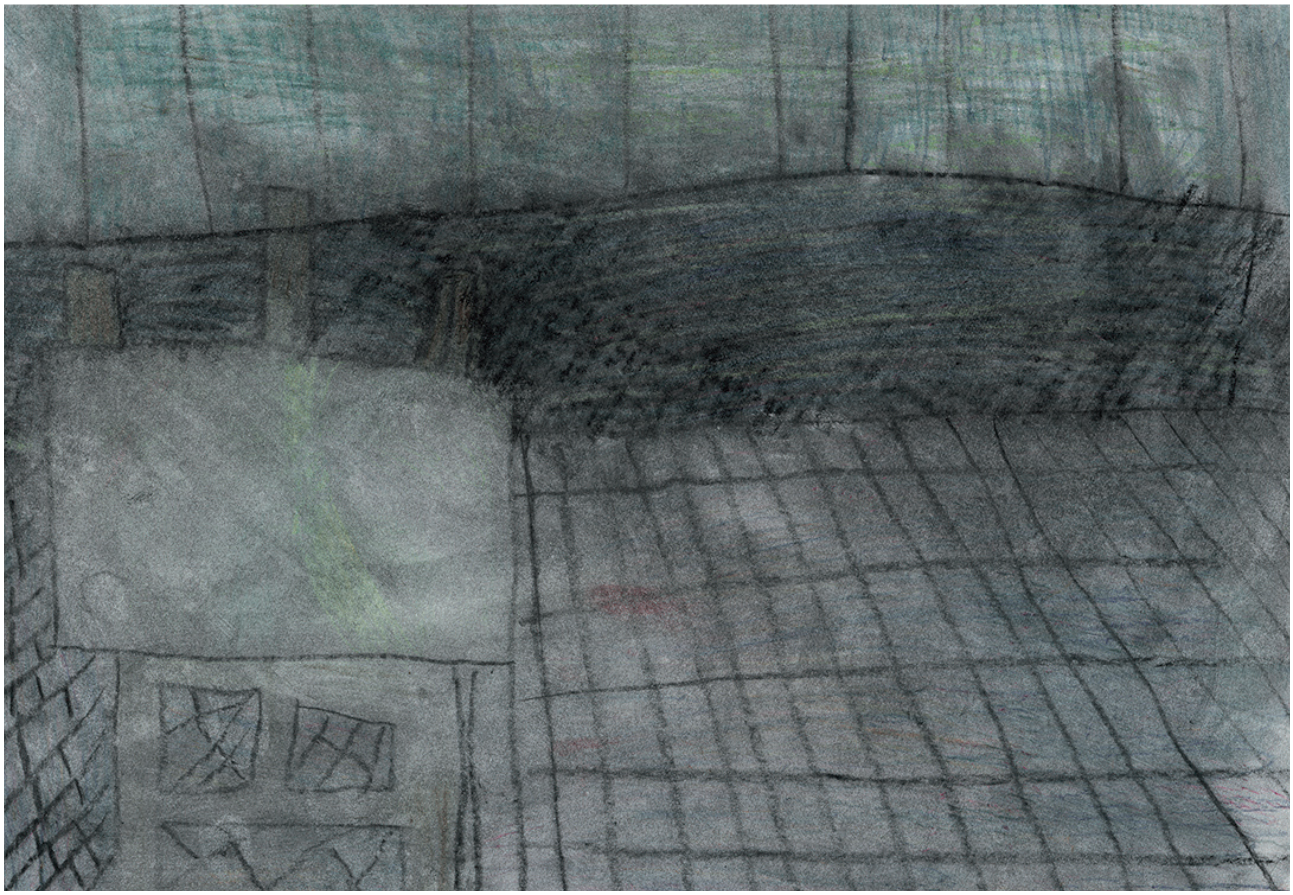

Levél Le Meux-be

Mikica ötpercenként zavartalanul az ölembe ül,
hogy átalakította a repülőgép szárnyterelőlapját,
ugye, most milyen jó.
És csináljam meg, mert ő ehhez még nem ért eléggé.

Teljes összeomlás, hogy mit és hogyan fessek,
alig elviselhető.
Még próbálkozom műteremmel, félő hogy kifújt.
Ha ott látsz témát, írd meg, levélben. d.

1990. karácsony

MI MONDTUK APURÓL-kötet kapcsán:
A legkedvesebb, amit én kaptam karácsonyra;
hogy e könyv hátuljára kilencévesen ráírtad a magad szövegét.

AZ ÉN APÁM KEDVES ÉS FIGYELMES.
A SZAVAINAK 96%-KA BOHOCKODÁS,
ÉS NEHÉZ KISZEDNI A KÉNYELMES FOTELEKBŐL, ÉS MINDIG ORDIBÁL,
HA BENMARADOK A FÜRDŐKÁDBAN ÉS HA LASSÚ VAGYOK,
FÉLTI AZ ÚJJ FEKETE ÍRÓGÉPÉT DE NEKEM A RÉGI IS JÓ. MIKLÓS 9 ÉVES

AZ ÉN APÁM NEM CIGIZIK ÜNNEPEKEN INKÁBB MÁLMASZÖRPÖT ISZIK.
AMIRE ÉN NAGYON BÜSZKE VAGYOK.
MINDENT ELMAGYARÁZ ÉS MINDEN KÉRDÉSEMRE TUD FELELENI.
EZÉRT SZERETEM ŐT. DE AZÉRT ÉN SEM CIGIZHETEK EZ NEM JÓ,
ÉS SAJNÁLOM MERT A KÉPEINEK 43%-KA SELEJT.

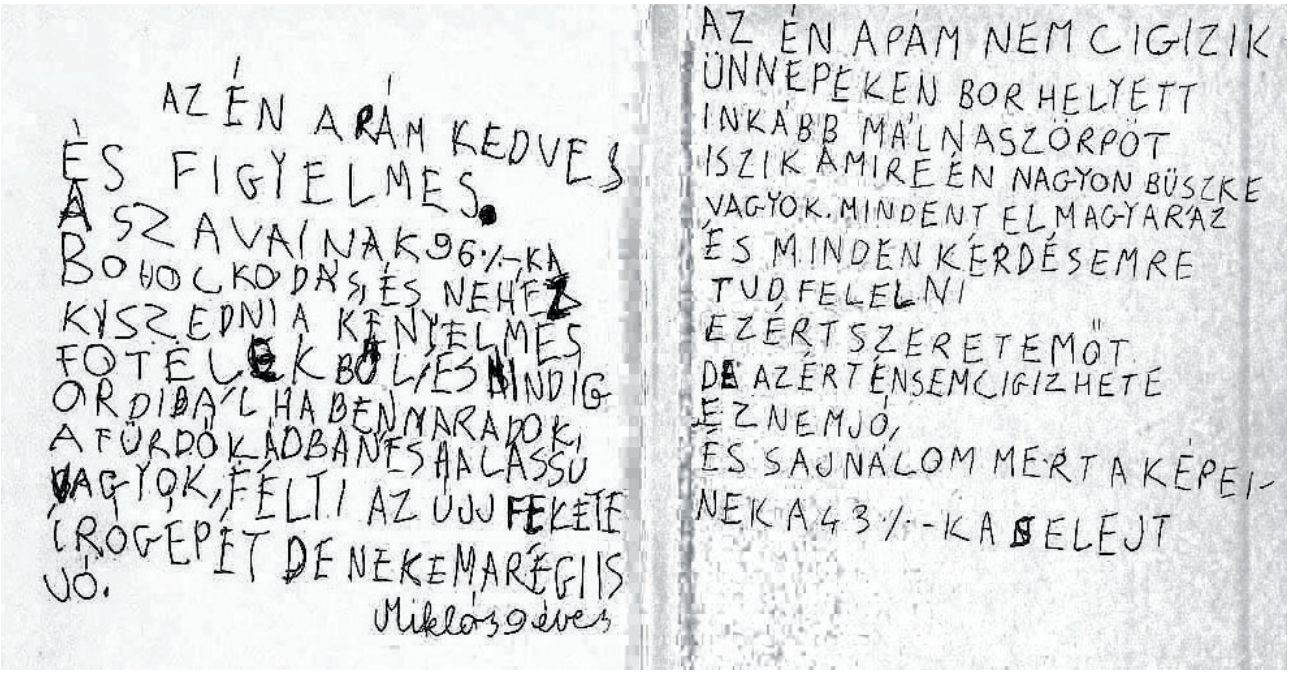

1991

Szeretem az Éjkirálynője-áriát,
a Papagenót, a Varázsfuvolát,
a Papagenót a Papagenával,
nem nagyon szeretem a fiúvonókat,
és a Paminát

1991. január

Ménfőcsanak, lelkigyakorlat, mi külső vendégek, családostul.
...Most Kata elküldött kenyérért az ABC-be. A falu túlsó vége, autóval, te is jössz, *az utat mutatni.*
A boltban (délelőtt észrevetted) mesefilmek az egyik pultnál. Persze, ott maradnál.

Hazatalálsz egyedül? Igen. Hogy hívják, ahol lakunk? Botond atya. Plébánia. Ebédre hazajövök. Maradhatsz, szia.

Visszanézve még láttam, a boltos egy háromlábú széket emel át a pulton számodra.
Reméltem, ebédre tán hazaküldenek.
(Időérzéked még nincs.)

Akupunktúrára rendszeresen, hordalak. Régi közös ismerősünk, a kis zöld viziló háza táján is effélék történnek, kérted, rajzolnám is le a szituációt.

Tanultam a Pireneusokban egy zseniális kártyajátékot. Csapkodós, mókás, nagyon gyorsnak kell lenni.
Rendszeresen ronggyá versz, élvezzük.

Mikica, iskolai szünet. Anyja délben váratlanul haza, számonkérés, sikerül Mikicát rászorítani az elmaradt házi munkára.
Így hát ő fütyörészve, békauszonnyal, úszószemüvegben, tréningruhában és vízipipával,
hóna alatt pedig egy hokiütővel nekilát a konyhában virágokat locsolni.

1991. november

Kilenc éves. Kata vidéken, alkotóházban, beszámoló levelem számára.
Hogy tudjad azért. Esti imáinkban munkádról rendszeresen megemlékezünk.
Miki kedvenc zsoltáraimat olvassa föl nekünk, kétszer, hogy megértse.
Mondom neki:
– Tudod itt mi az a madarász?!
– Persze, a Varázsfuvolából – mondja.
Elmentünk arra a vasárnapi hangversenyre. Útközben sorolja:
Szeretem az Éj királynője áriát,
a Papagenót,
a Szarasztrót,
a Papagenót a Papagenával;
nem nagyon szeretem a:
Három tündért,
a Paminát.
Én kicsit szégyenkezve ott a teremben a Rómeót olvastam, elég fény volt zene közben is...

...Mikinek szünnap. Ebéd, utána megint sürgetett:

mikor nézzük meg azt a mongol cirkuszt?

Nagyon megragadt a fejében egy plakát a múltkori vidámparkozásunkkor.
Mondom neki, elmehetsz, de nekem dolgoznom kell.
– Jó.
– Tudod?
– Tudom: hatos, Oktogon, földalatti, Hősök tere.
– Tényleg tudod, utána egyenesen haza, itt egy százas (telefonból tudtam, az előadás 1/4 6-kor ér véget, és 70 forint a legolcsóbb jegy.)

Este tele pofával medvékről és bohócokról mesélt. Puhatoltam, hogy hatott rá az egyedül-út.
– Sajnáltam, hogy nem láttad te is; amúgy nem vagyok úgy, mint kiskoromban,
amikor nem volt érdekes a síedzés, ha közben nem láttad, jól csinálom-e.

1992

– Nem lehetne az egymás mellett betöltgetőt
rendezőt kissé megkárítani?
Longoravizsga – davabjaimat mutatnám
meg és szomszéd szobában.

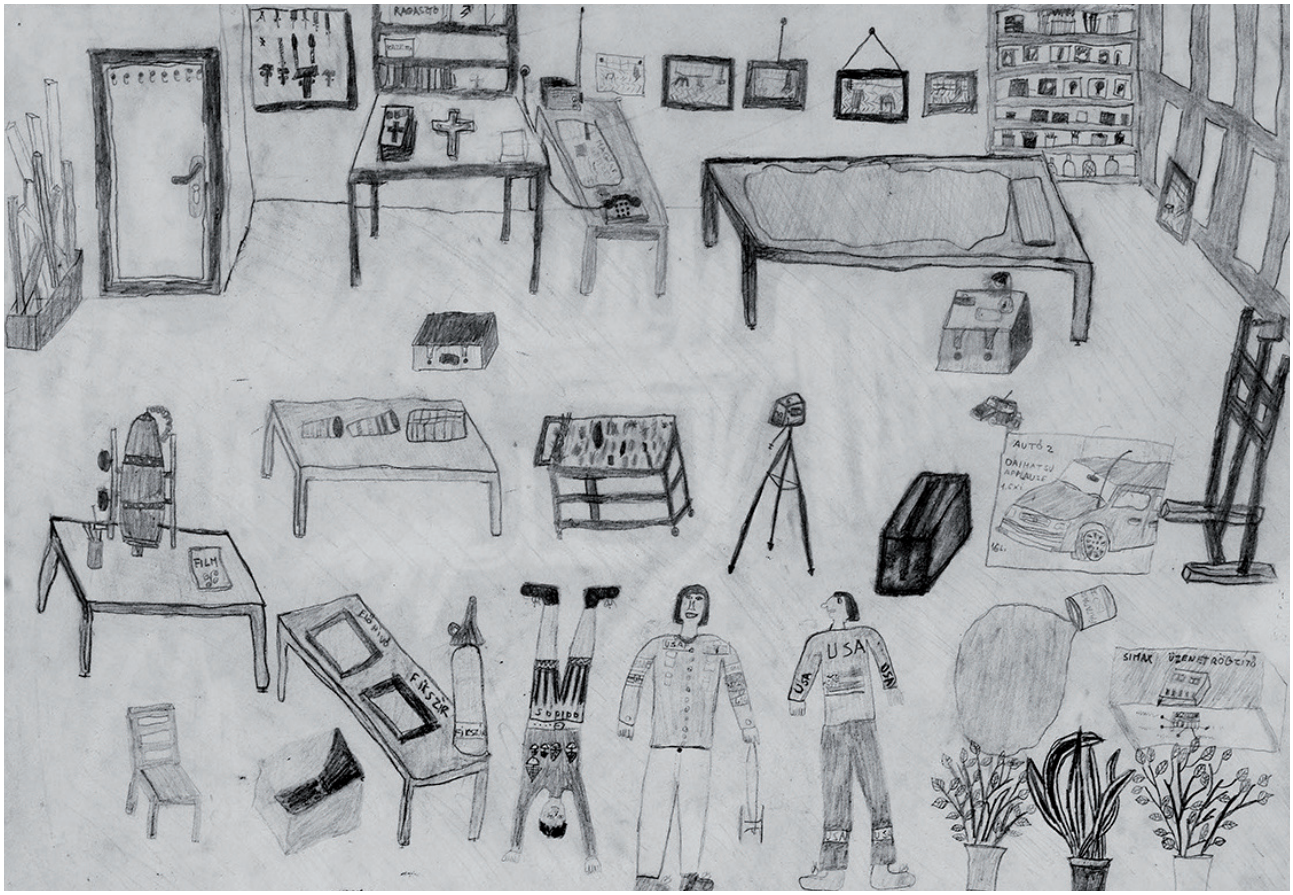

APA MŰTERME / VÁLI MIKLÓS IV. C., iskolában, emlékezetből! készült munka.
Hogy biztosan nem itthon készült, nehezen vettem észre, olyan pontos megfigyelések:
a bejárati ajtó kiszögelése téves, és a nagyítógépem nem két oszlopos volt.
És érdekes, nyugalommal hülyéskedett is, padlóra ömlő folyadék, tótágas.
Üres mezőbe cserepes növények, amik soha nálam.
Szövegek: DAIHATSU, FIKSZÍR, KAZETTA, RAGASZTÓ, SIMAX ÜZENETRÖGZÍTŐ, USA.
Jó a grafika folt- és a vonalritmusa is.

Kreáltál új becező nevet számomra: Pépör.
(Talán az angol papír-ból. Levélben is így.)
11 éves koromban a cserkészeknél DES voltam
(mondtam nekik, a destruktív szóból :-)).
A főiskolán aztán névmemóriám hiánya
miatt mindenkit APÓ-nak szólítottam,
visszahatólag ez rám ragadt, máig.

Huszonöt éves diplomatalálkozó nálam.
Mindenki éppen volt szerelmével beszélgetett,
mikor hozzám hajoltál:

– Nem lenne helyes az egymással beszélgetők rendjét kissé meglazítani?
Zongoravizsga-darabjaimat mutatnám nekik a szomszéd szobában.

Kata bölcsen a kékkúti nyaralásokra egy-egy barátodat is lehozta melléd,
egyéb társaság híján.

C. Naplóm most fog megjelenni.
Megértetted betűzési rendszeremet,
ez ihletett meg, magadra is kértél opusszámot,
így írva: ***M/1982/01.***

Egy év után mindkettőtök örömére visszacseréltük szobátokat.
Bár te épp a Balatonon, így Zsófival kettesben hurcolkodtunk.

Megismétlődött, ami velem és húgommal történt.
Hogy a nagylánynak majd vendégei, udvarlói..., neki kell a nagy szoba.
S annó mi is, mindketten, boldogtalanok voltunk. Erzsébet is a kuckóját szerette.

Visegrád, osztálykirándulás, mesélted:

Én ettem egy pisztáciás fagylaltot.
Aztán egy eperfagylaltot, egy málnás gombóccal.
Ettem lángost, tejfölöset és sajtosat.
Eddi viszont egy fillért sem költött.
Ő nem költő, hanem elevenszülő.

Kilencvenkettőben te 10 éves, Zsófi 17.
Aki a műteremben nálam kezében számológéppel épp matekleckéjét írja.
A biztonság kedvéért vele két tengerimalaca, akik őt egy-egy pulóverujjból figyelik.

1993

A boltban kértél egy pumpát, s mikor
meghozták: ja, és hozzá egy mountain-
bike-ot.
Éjjel háromkor sírva ébredtél,
hogy nem találod a térképen Párizsot.

Kata kicsapott minket egy szűk hétre Mikicát hegyi levegőn legeltetni, igaza van,
magamtól nem mentem volna. Mátrafüred.
Valami reménytelen üresség az itteni...
Regényt is hoztam, fotelben üldögélek. Mikica berobog, vett tíz egyforma csomag cukrot,
most három gyerek várja őt, és a cukrot.
Mondom neki, hülye vagy,
azt mondja, tudom, olyan jó néha hülyeséget csinálni, de itt a cukor fele ár, mint Pesten.
És nevetünk egymásra.

Ma reggelre rászántam magam egy nagyobb útra. Igazság szerint a hegyi levegőre
most az én arcüregemnek is szüksége lenne.
Miki se volt nagyon lelkes.
Mondom neki, gyere, abszolváljuk a feladatot, fölmegyünk Mátraházára busszal,s az erdőn át leballagunk.
Még föltelefonáltattam Kékestetőre: csakugyan nincsen hó,
még szánkó alá se? Nincs. Aztán gondoltam egyet.
Számoltam fejben a kilométereket, kicsit kevés.
S mondom Miklósnak a buszmegálló felé ballagva: Figyelj, Öreg. Ajánlok egy üzletet.
Menjünk fölfelé is gyalog, az erdőn át, s a buszjegy árát megkapod.
Kérdése rövid volt: az mennyi? Nyolcvan. Oké.

Ebből lett estére a tíz doboz cukor. Visszamenőleg húsz évre minden menüt el tud mondani.
Egy üvegfehérre fagyott patak mentén, a jelzett piros úton.

Az előző hetek mínusz tíz foka hirtelen melegre váltott,
tegnap még csöpögött az erdő a nyakamba,
mára már kedves napfényes, száraz.
Kezünkben furkósbot. Beszélgettünk. Mikről is?
Hogy a patak vizében az ásványi sók, hogyan korhadnak a fák,
hogy Velence a dalmát tengerpart fölött kitermelt fenyőkből készült cölöpökre épült.
Este monologizál a hátam mögött az ágyon: Nem, legutoljára fogom a narancsosat enni!
És rakosgatja cukrait.

1993. március

Meglátogattatok Kecskeméten.
Boltba veled, előtte megbeszéljük.
Kértél egy pumpát, s majd mikor meghozzák:
ja, és hozzá egy montain bike-ot.
Ha lent voltál, sokszor Zeusszal, az öreg fafaragóval
biliárdoztál, mondtad eredményesen,
ő is dicsért...

Ezt az emlékedet csak egy késői nosztalgiálátogatás fotója rögzíti.

Megjegyezted, hogy azért jó az anyu-főzte gombóc, mert ő beteszi a fahéjat a
tészta közepébe. Ez a fiú többet tud nálam a világról.

Éjjel fél háromkor sírva ébresztettél, hogy nem találod a térképen Pákozdot. Akkor jutott eszedbe az elmaradt lecke.
Boldogan segítettem, minden előző napi rosszkedvemet elmostad.

Kata szobája most, a föntebb mutatottnál bő tíz évvel
később.
nem is igen változott, hogy átköltözött ide,
a negyedszázad alatt.
A lecserélt ülőbútorok ugyanott.
A faliszekrényke, a képek.
A sötét zsidótemető képéből Kékkút-építkezés lett,
a mennyezet beázhatott, hogy ott felhő-grafikám.

És az enyém.

1993. november 25.

Az orvos szerint Mikica nemcsak asztmás, hanem sokirányú allergiás is.
Szobájából ki kellett pucolni a kárpitozott bútorokat, az összes szőnyeget,
a rengeteg porfogó kutyafülét. Aztán rá egy hétre Zsófit is elvittük
a gyerekallergiológiára, ő ugyanaz, csak még jobban. Kutyaszőrre is.
Családi tragédia kutyától megválni. Hetek alatt belátttuk, Zsófi az erősebb,
illetve a kutya a fontosabb. És valóban, tünetmentes mindkét gyerek.

Egy műgyűjtő gégész barátom mondja, hogy igen sok asztma és allergia meggyógyult már úgy,
hogy ő gégészetileg rendbe tette a gyereket. Így Mikinek kivette a manduláját
(harmadszor veszik ki), Zsófinak pedig rendbe hozta az orrsörvényferdülését,
s evvel meg is szépítette az orrát. Zsófi nagyon félt a műtéttől,
Miki azt mondta, jó volt a kórházban.

1994

Kegyelmét, ablakból láttalak egy fiatal
fiúdikes lánnyal átkarolva ballagni
a ház parkjában. Elmélyülten
beszélgettetek.

1994. március 24.

Kompjuter a családban... talán még egy hónapnyi játék van nekem evvel.
A KIADÓM csak úgy, teljesen barátice fölajánlotta, hogy begépelteti nekem 500 oldalnyi,
1970 óta vezetett festmény, stb. opuszkatalógusaimat...
Erre kellett az egész.
A kompjuter mellett szól, hogy a gyerekeknek igencsak jó, ha hamar megszokják a használatát.
Útközben vagyok, hogy szerezzek egy asztali és nyúzható gépet nekik is.
Mikica a Pókember képregényt gépeli be jelenleg, titkosítva.

Elvesztetted a neked dedikált C. Naplót, valahogy (hol?) elkallódott. Fölajánlottam helyette másikat, mire nagyon szelíden megmagyaráztad, hogy *tulajdonképpen* állandó saját példányra nincs szükséged.
Bólintottam, nyeltem egyet, és mosolyogtam.
Érettségi utánra tartogatta anyám átadni édesapám frontról nekem írt levelét. Másfél éves lehettem, amikor íródott, hadifogságból, betegen küldte, gondolom, sejtette, hogy nem lát többé.
A levelet nem vettem át.
Hogy netán irányítana, vitatkozni sincs kivel.
Később se olvastam.

Kecskemét. Udvariasan megkérdezted: nem festesz te itt, Kecskeméten túl keveset? Merthogy épp a kompjutert bizgeráltam, szerettél volna már hozzájutni. Fél óra múlva láttalak egy szintén ötödikes lánykával átkarolva ballagni a ház parkjában. Elmélyülten beszélgettetek, majd fölmásztatok a kapcsolóházikó lapostetőre.
Üldögéltetek, lábat lógázva.
Mondják, az angol férjek kiválóak, vagyis kiválóan működnek egy vasúti szerencsétlenségnél.
Magamra vonatkoztatom. Te talán nem ilyen leszel.

Holnap négynapos erdei iskolába mégy, különbusszal. Délelőttönként szabályos tanítási órák, Bükkszéken. Gondolom, a környék növény-, állatvilágát nézitek meg.
Megpendítetted, szívesen magaddal vinnéd a táskakompjutert villogni vele.
Nagyon megértem. Fölajánlottam a teleobjektíves fotógépet fotóállványostul, 7 kiló,
vagy az ugyancsak dögnehéz Shakespeare-díszkiadást, egy kötetben.
Esetleg rajzfelszerelést. Most hajat mosol a fürdőszobában, s ezen tűnődsz.
Végül elvivésre egy kevésbé látványos,
de a jobban használható fényképezőgépet választottad, értékeltem érettségedet.

1994. május 17.

Ez már Kata kompjutere!
Fél hétkor kivittem Zsófit a Déli pályaudvarra két hátizsákjával, egy nyulával és két kutyájával (az egyik csak kölcsönbe), utazik Kékkútra.
Mire hazaértem, te pizsamában és boldogan irányítottad Katát a kompjutergombok közötti eligazodásban.
Már fölényesen kezeled. Tegnap szereztél több kilónyi játékprogramot nekünk, alig győztem az új, közös gépbe beetetni. Mert azt még én csinálom.
A gép egyelőre a te asztalodon, fogmosás, étkezés időnként elmarad.
Első bekapcsoláskor udvariasan megkérdezted, mikor és milyen műveleteket végezhetsz rajta távollétemben.
(Az én gépemnél szigorú szabályok voltak.) Mondom: korlátlanul, bármikor, bármit, már tudja kezelni.
Azért tudja, mert tavaly névnapjára azt kérte, hogy magázzam.
(Alig várom a névnapomat, hogy ő is magázzon.) Mert fél éve így beszélgetünk:

– *Gyere, apu!*
– *Kis türelmét kérem, nagyítok! Mindjárt megyek!*
– *Ezt javítsd itt ki, elmászott egy sor!*
– *Engedjen oda a helyére, átigazítom.*

1994. június 20.–július 6.

Győr, Nemzetközi Művésztelep, Győr, Makrofókat csinálsz. Minden nap uszoda. Játszunk: vízfenékről pénzt fölhozni.

Észrevettem valamit, ami negyven éve bennem van. Szentimentális kapcsolatom az idő-apa-gyerek hármasával. Munka ráncba szedni.
Gyerekkoromban Mami föltette a gramofonra, belém vésődött:

Mindenem te vagy, sonny boy, / soha el ne hagyj, sonny boy, / életem reménye, fáradt órák fénye, / te vagy nékem, ó, sonny boy.

Sajnos, a boyoknak feladatuk elhagyni a papákat.
Marad a vasárnaponkénti telefon:

Kevésbé fáj a lábad? Ülj ki a napra, nem?

Életem alighanem utolsó iskolai randevúját találtam ki, hátúszás közben.
Gyorsabban öltöztem, s fölloholtam az Ady úti iskola elé.
Én értem előbb, adtam neked egy puszit, homlokodra keresztet. Te is adtál; ahogy szoktuk.
(Reggelente nem találkoztunk: mise, úszás.) Aztán rohantál az osztályba, késésben.
Kétéves korodban kezdtem gondolatban búcsúzni tőled, akkor azt hittem, óvodásan már le fogsz válni.

Hoztál valami szigorú intőt, hogy elvesztetted az énekkönyvedet, meg kéne venni,
és most a figyelmeztetés, fekete pont, meg minden.
Vissza akartam írni, az utolsó három hétre ugyan már ne kelljen tankönyv-venni.
Aztán megvettem.

Május végén magyaráztad, hogy karácsonykor magadban kissé szégyenkeztél, hogy nem örültél eléggé a tőlem kapott Pisztolyok és Kardok köteteknek (múzeumi albumok). De annak örültél, hogy ezt már neked valónak tartottam.

Húgom a salzburgi Nonnberg Apátságból pápai hozzájárulással (anyakolostor elhagyása) hazatelepült Magyarországra, Kaposszentbenedeken kapott egy telket, kolostort alapított.
Faépület, két kamion hozta lapokban Svédországból.
Összeszerelték, egy aranyos kis átrium köré.
Avatására leutaztunk.
Őt amúgy nagyon ritkán látjuk.
Néha Pestre, akkor nálunk lakik,
bújja az antikváriumokat. Ismerősöket csak szolídan,
így tartja maga számára a klauzúrát.

1994. augusztus

Miklós most lesz 12. Talán kényelmesebb is nekem, de ösztönös udvariasságból is
meglehetősen felnőttként kezelem.
Mígnem erre tegnapelőtt kaptam egy kemény pofont, figyelmeztetést.
Régi-régi vágyát anyja teljesítette, (nem értettem igazán egyet vele), megvehetett egy nagyon értékes,
5000 forintos karórát magának. Felét összegyűjtötte, felét fizettük, születésnapjára.
Vízhatlan, aminek az a fő értelme, hogy ezt végre nem fogja elveszíteni, mint általában mindent,
még fürdéshez se kell levennie, tornaórára se.
Vekker is van rajta, ezt is használná, keltheti magát.
Mutatja a szobahőmérsékletet, a mai átlaghőmérsékletet Japánban, a chilei és tel-avivi időt, stopper.
Tegnapelőtt a Balatonon, én pár percre beljebb úsztam, ő ehhez lusta volt.
Játszani kezdett, az órát dobálta a vízbe, s bukott le utána úszószemüvegben.
A harmadiknál nem találta meg.
Még negyed órát kerestük, mellig érő vízben. Könnyes volt a szeme.
Nem tudtam hirtelenjében, nevessek-e, sajnáljam, vagy szidni a feladatom,
így aztán az utóbbi kettő, mérsékletesen.
Most ennek kapcsán úgy gondolom, a kompjuter kezelésében is túl szabad kezet adtam neki.
És hogy Katának van igaza, mikor időnként keményen fogja, vagy keményen leszidja.
Még jó, hogy ő vállalja ezt a munkát. Biztosan benne van mindebben, hogy nincs apaképem.
A kétszülős helyzeten kiskoromban csodálkoztam is, hogy mi van akkor, ha gyereknevelésnél ugyanarról másként gondolkodnak...

Az elkótyavetyélt csodaóra ügyében valószínűleg győz az élet, ami gyakran életebb, mint az elveim.
Anyácskám fölvetette, fizetné az óra újbóli megvásárlásának a felét,
ha ezt nem helytelenítem pedagógiai megfontolásokból.
Mikicának épp eléggé megmagyaráztam,
hogy tanulságképpen nem akarnám elveszett ajándékát pótolni.
És ő elég okos fiú. Még megkérdeztem, most mit tenne helyemben.
Úgy tűnik, megvesszük mégegyszer.

Miklós egy mellékmondatából kiderült, hogy ő természetszerűleg mintegy 5000
forint értékű karácsonyi ajándékra számít. Az ünnep teljes félrecsúszása, amiről ő tehet a legkevésbé.
Mi is örököltük. Mit lehetne tenni? Úgysem megy, de azért:
a nagy ajándékozást legalább le kéne választani a Jézus érkezésétől, ha már mindenképpen.
December elején nagy, közös, családi könyvvásárlás.
Meglepetésként pedig valami aprót egymásnak, Szentestén.
Kata azt mondja, kell a csoda. Persze, igaza van.
Dohogásom mögött részben sérültségem ajándékügyben, részben egy parasztasszony az Őrségből:
a búcsúból értékes repróalbumot vitt kisfiának, vásárfiának.

1994. szeptember 18.

Volt egy komoly állattragédiánk. Te elhúzódó náthával gyerekorvosunknál,
aki megnézte a tavalyi allergiavizsgálat-leleteket, s oda nyilatkozott, hogy szülői felelőtlenség kutyával egy lakásban.
Szegény Zsófi, kutya el. Nem volt könnyű. Talán még most is úgy tervezi, hogy beáll telefonoskisasszonynak,
keres annyit, hogy kutyástul albérletbe költözhessen.
Két volt osztálytársával közösen tervezik.
Te most a másik számítógépen karddal vívsz magaddal,
egyedül indulok Szentendrére.
Zsófi kezében egy Celan-kötet.
Bejössz a műterembe vignettát ragasztani a füzeteidre.
Segítség kellett, ugyanis a feliratokat kompjuterbe írtad,
de nem tudtad szépen szétvágni a nyomatokat.
Mutattam sniccerrel vágni.

Neked mindig elcsúszott a vonalzó.
Próbálgatod, dudorászol. Hátrafordulsz, hogy:
Pépör, jó lett volna minden tantárgyat a hozzá illő betűtípussal föliratozni, nem?!
Nyílik a világod.

Hétfőn nem mentél iskolába, hogy kinőtted a cipődet.
Az ötlet olyan zseniális, hogy munkaidőm ellenére reggel fél órát kártyáztam veled.

Pétertől nekem új bakancs, ma délelőtt próbajárat, szombat, édes, langyos, napsütéses reggel.
Kísértelek volna síedzésére, a magam örömére is, szellőzködni kicsit.
Jövök haza úszásból, még alszol, a jelekből látom, az éjjel hánytál.
Hirtelen ötlettel egyedül, a piros huszonkettes busszal föl a Normafához, a
budai hegyek végigpásztázásának öröme,
a Hármashatárhegy mögött már a Pilis.

Szeptember végén egy hétvégére Kékkútra. A strand már kihalt, üres volt.
Egyetlen bódé még nyitva, sört mértek és szedték szét a terasz nagy napernyőjét.
Az ő konnektorukba kéredzkedtem be notebookommal.
Kata napozott, Miki horgászott
az OLASZBAN vásárolt négy és fél méteres teleszkópos csodabotjával. (7000-be került.)
Mindenki jól érezte magát. Este a fiú a fogott 12 centis veresszárnyú keszeget,
kissé fanyalogva tarkón vágta, levágta a fejét, szakszerűen lepikkelyezte, kibelezte, félbevágta, megforgatta lisztben, majd olajban kisütötte.
Őseit is megkínálta, nekünk akkora szelet jutott, mintha áldoztatott volna.
Ízletes volt.

A múltkori kutyatragédiával szimmetrikus eset, ezúttal veled, s én okoztam a bajt. Cseréltem én korábban egy Sony rádiós-walkmant, képért.
Sok órás beszélgetéseket vettem föl.
Zenegyűjtést kezdtem, 50 kazetta.
Síedzésed közben mély hóban fel s alá sétálva a Normafánál Bartók Brácsaversenye. Gyönyörű volt.
Aztán mindez elmúlt, az eszközt Szütsnek adtam.

Most te, hallva a régi történetet, észbe kapva, visszakéretted a szerszámot.
Nagyon boldog lettél vele. Zsófi irigykedett, hogy ezt ő is szerette volna, tulajdonképpen neki járna stb. Kata pedig a homlokára csapott,
hogy a te tízszázalékos halláskárosodásod hogy viszonyul mindehhez?!
Tanácskérés fülész orvosunktól, aki a füledet tán tízszer szúrta.
A walkmant azonnal le a bizományiba.
Épp iskolában voltál, szegény.
Joggal protestáltál, hogy mért ilyen hirtelen.
Mert nem vállaltam az esetleges
további huzakodás lelki tortúráját, vallottam be neked.

1994. augusztus 12.

Kékkút, Miki a vele nyaraló barátjával egeret fogtak.
Izgalom a padláson, a székem körül.
Most vitatják a sorsát,
– *A háziegér nem védett.*
– *A kisegér még nem gonosz.*
– *Ha a szomszédba dobjuk, ott tesz kárt.*
Vitatják a fulladásos és bárdhalál közti különbséget.
– *Keresztre feszíteni is lehetne, persze fejjel lefelé.*
– *És a gerinckiszedést hogy is kell?*
Bíróságot alakítanak, 27 egérben állapítják meg a váltságdíjat.
Közben:
– *Ne pöcköld szegényt!*
– *Apu, fullasszuk bele ebbe az üvegbe? Öljük meg egyáltalán?*
Kegyetlenül rájuk hárítok minden döntést.
– *De vért nem akarok látni!*
– *Mégiscsak a megfulladás lenne az igazi!*
– *És nekünk se kellene sokáig nézni, amig szenved.*
– *És ha csapdát tennénk be, evvel esélyt is adnánk neki.*
Sajtot keresnek a csapdához.

– *Te nem undorodsz az olyan vértől, amikor meg is hal valaki?*

Meredten nézik a csapda körül rágcsálót. A rugó nem kattan.
Türelmetlenül ütögetik az üveget, történjen már valami.
Öt perc múlva:

– *Valószínüleg eltörte a fogó az egyik lábát!*
– *Ezt nem akartam!*
– *Bár akkor nem eszegetne.*
– *Azt akarom, hogy a testét ketté vágja, most például csak az orra van benne.*

Végre kattan a fogó, a feje benne van.

– *Él? Még mozog. Rázzuk meg az üveget. Öntsük föl vízzel, akkor hamarabb vége.*
– *Emeld ki a fogóval együtt!*

Most meg lehet nézni a fogait is. Hova lehet rakni egy ilyen egeret?

–*Temessük el? Klórmeszet is lehetne rá tenni!*
– *Jé, mennyi tetű van rajta! Megnézzük nagyítóval?*
– *Ez már egy szabályos hulla.*

Eltelt a délelőtt. A rádióban delet harangoznak.
Kata lent krumplit hámoz.
~~A gyerekek leszaladnak beszámolni.~~

Az idén nagyon fölkészültél. Mélyalvó lévén soha nem sikerültrajtakapnod a Mikulást, sokéves terved.
Most többórai munkával építettél egy *Mikulás-elhárító szerkezetet.*
Velem is megkorrigáltattad, szellemes és műszakilag hibátlan. Az ablakszárny tíz centis kinyitására a füled mellett bömbölni kezd a rádió.
Anno én is csináltam ilyesfélét, vekkernek, zsilettpengével, és egy fa játékkockával.
Éjfél. Kata be, rádió bömböl, te alszol. Kata előzékenyen ledobja bukósisakodat a padlóra.
Aztán még egyszer. Megrángatja a kispárnádat.
Semmi. Segélykérően rám néz, pizsamában leskelődőm az előszobában, némán röhögünk. Végül fölébredsz, diadalmasan tetten éred a Mikulást, aki kétségbeesetten menekül... s meséled, á, nem aludtam egy percet sem.
Rád hagytuk.

Megvolt a Merlin-színházi estem. Két és fél óra volt.
Anyácskám nagyon fölháborodott,
mert az egyik kérdező, Szüts, gyakran szavamba vágott, lecikizett, hülyéskedett.
Te világosabban láttál, és elmondtad neki, hogy enélkül komor és unalmasabb lett volna az egész.

Karácsony. Neked az Astoria aluljáróban
egy Jack London-kötetet,
Zsófinak egy Tao te Kinget, Weöres fordításában.
Magamnak egy kis tanulmánykötet,
Picasso Picasso után Perneczkytől.

Kitetted szobád ajtajára, kompjuterrel kinyomtatva:

Csak a kisember tart rendet, a zseni átlát a káoszon is.

1995

Kestrenére levelek, bennecsy általad
tervezett ABC-betűsor vajzai. Néhány
hónapja izgat, hogy egy ilyen terv
sok sűrűzés forint.

Meséled, ott vendégségben, tavaly, olyan finom sót kaptunk, mindenféle fűszer volt benne...
Én itt elnémulok és elámulok, tapintatosan félre nézek, mint a Szentlélek Krisztus kereszthalálakor, ahogy Pilinszky írja... Só. Finom. Tavaly.

Kölcsönkérted gyönyörű kék-fehér kockás síingemet. Osztályukban divattá vált ilyesmit *zakónak* hordani. Térdedig ér.

Arany Jánosba vagyok szerelmes. A Toldi estéje. Béranger halálakor. Vásárban.
Ötleted, kéretlenül kihoztad nekem iskolai könyvtáratokból az *Így élt Arany Jánost,* Keresztúry Dezsőtől.

Ablakom alsó harmadát fatáblákkal takartam, túlvilágian gyönyörű fények.
Egy *Picasso*-k tévéinterjúmban ez megörökítve, ami azért is emlékezetes nekem,
hogy te akaratlanul többször átmész a színen.
És a jó szemű operatőr fölvette.

Kecskemét, alkotóház.
Tegnapelőtt váratlanul tőled egy levél.
(Nem levelezem innét a családommal.) Benne egy általad tervezett ABC-betűsor rajzai.
Néhány hónapja izgat, amit hallottál tőlem, hogy egy ilyen terv sok százezer forint.
Még Pesten egy este össze is ültünk, hogy tervedet továbbfejlesszük.
A dologban az az érdekes, hogy a levelet elindítottad, majd itt töltöttél egy hétvégét, de nem hoztad szóba.
(Én még nem kaptam meg.)
Mi mozgat egy ekkora embert ilyenfajta hallgatásra?
Ösztönös ez az elegancia? Tőlem tanulta? Érték ez?

Győr meghívott művésztelepre, egy hónapra, megint, koszt, kvártély, műterem, és talán még valami fizetés is.
Te nagyon örülsz, hogy a tavalyi jó volt.

Veled sétálva a havas Hármashatár-hegyen,
egy leégett és elhagyott koldusfészekben, szétesve,
mindenkori álmom,
egy Igazi Katonai Színváltós Elemlámpa,
Térképolvasóval.
Itthon megjavítva, összeállítva, LEZSÍROZVA, csak a színváltója nem volt meg neki.
Kértél tőlem színes fóliadossziékat, s mire délutáni álmomból, a lámpa tökéletesen színváltós.

Tegnap Zuglóban álltam utcán sorba könyvesbolt előtt, elvesztetted a biológia tankönyvedet. Is.

1995. június 30.

Most tehát Győrben, ismét meghívatva magam a nemzetközi művésztelepre, egy hónapra, ismét Mikivel. Első napok: három szobás lakásunk megszerzése és megszervezése, egy fogadó, egy olvasószoba, egy imaszoba, egy a közös hálónk, aztán műterem és pipatórium.
Első munkanapom írással indul. Miklós a hálóban hason fekve winettouzik.
Még igazi Pinokkió, gyerekfejjel, éktelen hosszú, sovány végtagokkal.
Tegnap rávett, fociztunk este a parkolóban. Ebédjegyet kapunk egy drága belvárosi halászcsárdába.
Tegnap Miki megbeszélte a pincérrel, hogy mivel van töltve a Gundel-palacsinta. Ezt nem tőlem tanulta. Elképesztő.
Győr vége, Mikicával (bocsánat, Miklóssal, egyszer s mindenkorra megkért rá) voltunk egy Pege-koncerten is. Csak elűztek a szúnyogok, és kissé fáztunk is, a barokk múzeumudvarban.

Még Győr, emlékek.
Mondom neki, plusz egy óra tévénézés ma, ha kitalálod, ez miért.
S mutatom magasra emelve ecsetmosó üvegemben a piszkos folyadékot,
ami alul, egy vonal mentén tiszta, átlátszó. 25 másodperc kellett neki. (A víz és a petróleum fajsúlya.)
Nagyon szeret tévézni.

Csendben kiderült, Miki nem tud osztani. Hetedikes.
Most viszont, összehajolva, 10 perc alatt megértette.
Dzsúdózni kezdett, tanárnőjük szolidan fanatizálja őket, szerencsére nem keleti ideológiával.
A kompjuterhez sokkal jobban ért, mint Kata. Némely házi feladatát már avval.

Mikit Katástul elvittem az Átrium hotelbe egy zártkörű cégbemutatóra.
Minden szobában óriás hangfalak, fantasztikus hanghatások.
Mindenféle zenékbe belehallgattunk. Egy-egy itt bemutatott lemezjátszó több millió! forint. Mikin szürke zakó, mellény+nyakkendőben. Utána fogadás, de reményeiben csalatkozott, semmi szendvics vagy süti.

Két hete hajnalban pisilek, ő zuhanyozik, nagyot puffan, a törülközőt akarta elérni, megcsúszott.
Bordatörés. Fájt is, de nem ez a főbaj.
Hat hétig nem járhat dzsúdó edzésre, pedig nagyon szereti. De elmegy, a kispadon ül.
Mindenesetre Ausztriába már majd tud menni síelni, osztálytársaival, 35 ezerért, immár harmadszor.

1996

Egy kompjuter. Hárompéldányos szerződésünk, hogy mennyit használhatod, bonyolult sűrűségi kiegészítésekkel, amiket te alkottál.

1996. január

Bálban, veled. Életünkben először. Megjelenés az eseményhez méltó öltözetben...
Az Országos Széchényi Könyvtár és a Hadtörténeti Múzeum tisztelettel meghívja Önt...
A klubban egy reggel átszól vetkőzés közben az OSZK-igazgató, te Deske,
nem adnál egy rajzot a tombolára, te lennél a fődíj.
Mondom, nem, és elmagyarázom.
Másnap újra szóba került, legyintettem, nevettem, adtam. Két tiszteletjegy.
Nyitópalotás, a Honvéd Művészegyüttes kosztümben, részlet Erkel Hunyadi László, Strauss Denevér, Liszt Magyar Rapszódia..., aztán két zenekar, újratervezett, a régvoltra emlékeztető valóban elegáns tiszti uniformisok, frakk, nagyestélyi, diplomaták. Kissé alulöltöztem, te zakód alá Kata selyemmellényét is fölvetted, jól állt. (Olyan magas, mint az anyja).
A Gundel-hidegtál nekünk is járt. Sok látnivaló volt, egy báltörténeti kiállítás is: táncrendek, selyemcipellők, monoklik.
Alvásidőmhöz igazodva indultam volna,
toleráns úri modoroddal kikönyörögtél még egy fél órát.

Egy emlék. Téli vasárnapi kirándulások a szokott társasággal, Hámashatár-hegy, mély hó,
tiszta ég, vakító napsütés, fekete fakoronák.
Téged is elcsábítottalak.
Adok egy 300-as teleobjektívet, hat kiló, mondom, ilyen erős lencsét felderítőknek készítettek.
Becsülettel cipelted végig, a mély hóban le-lemaradozva, talán 10 felvétel.
Ami hihetetlen kevés, igazi fegyelem. Aznap délután, míg te misén, előhívtam... volna,
nem volt a gépben film. Rettenetes.
Keservesen bevallottam.
Öreg, az én hibám, kérj kárpótlásul, amit szeretnél.
Fanyar, elnéző mosoly.
Aztán este kitaláltam. Tudod mit, reggel kettesben kimegyünk a hegyekbe fotózni.
Kata följajdult, hétfőn angol és történelem is... Fél nyolckor indultunk.
Nekem is rendkívüli világnap, mise után haza. Úszásidőmet soha nem bolygatom...
Másfél órát fotóztunk, ötletedre állvánnyal, megint mély hóban.
Föl kocsival a hegyekbe. Ismét mindössze néhány felvételt készítettél.
Beállítás után átállítottad a keresőt az én szememhez, s a géphez invitáltál, korrekturát kérve.
Sokat tanultál aznap. Tízre bevittelek az iskoládba.
Térdemen igazolást írok: ...családi okokból.
Kérded, mit mondjak a tanító néninek? Ha elég intelligens, mondd el neki.
Neki lehetne, de a gyerekek kicikiznek.
Itt baj van, hazudni nem szeretünk,
az igazat megmondani nem lehet.
Megállapodtunk, hogy apukámnak segítettem fotózni...
A végén már annyira fáztunk, hogy fölnevettél, most már inkább az iskolában lennék...

Az új kompjuter. Bemozdultál a témára.
Hárompéldányos szerződésünk
szerint napi 61 percet játszhatsz rajta, ha reggel beágyaztál, délig levitted a szemetet,
és aznap háromnegyed órát olvastál.
A szerződés bonyolult szóbeli
kiegészítésekkel érvényes, amiket te alkottál.
Mondtam, teljesen megbízom
benned, betartását nem kívánom ellenőrizni.
Legkedvesebb játékod egy logikai labirintus volt, ahol a végcél: fölrobbantani az iskolát.
Először a portást kell hatástalanítani...

1996. július

Pilismaróton. Három hét művésztelepen, meghívtak; viszlek. Onnét egyik hétvégén Esztergomba.
Babits-ház. Jellemzően egy kuckó-padlásszoba, csak egy ágy és asztal.

Trecento-képek a Keresztény Múzeumban.
Faragott szentséghordozó, szekérrel, egyikünk se szerette igazán.
A megégett gyönyörű gótikus Madonna-faszobor.
Vettél néhány ide vonatkozó bélyeget a kasszánál, gyűjteményedbe.
A vendégkönyvbe kiválóan kitalált monogramod.

Itt legnagyobb ajándékom számodra az együtt, de önálló nyaraláson túl,
hogy első nap kérdezted, hánykor kell feküdnöm,
mondtam, rád bízom a napirendet, ésszel csináld.
Jóval később feküdtél,
mint én, ebédlői éjféli társasjátékok..., elfogadtam, ez volt a napod fénypontja.
Fő játéka a csapatnak nagyon szellemes volt.
Egyikük az idegen szavak szótárából kinéz egy szót,
fölolvassa, s a többi írásban megtippeli, mit jelenthet.
A játék később egy olyan fantáziaszó kitalálása,
amit a többiek értelmeznek.
Volt, aki viszont így oldotta meg a feladatot:
nefellini = tájjellegű tiltakozás Fellini filmjei ellen.
gábri = Gábriel arkangyal beceneve a szerzetesi szlengben. Inka periszkóp állítócsavarja stb.
a *Goriot apó ivócimborája* – az én találmányom volt valami ismeretlen szóra.
aztán: *mürb* = török indulatszó, igen súlyos sértésnek számít.

És a legtöbb, amit adhattam, hogy többször vezettél.
Ügyesen.
Elhagyott homokmező, rögökkel imitálva a járdaszélt.
A hátrafelé parkolást szebben oldottad meg, mint én.

Kékkúti padlás, délelőtt fél tizenegy, Miki (most lett 14, magasabb Katánál) és barátja még ágyban henteregnek. Nutella istenhez énekelnek áriákat és fohászokat (mogyorókrém). Egész éjjel zuhogott. Két pokrócom alól hallgattam, ahogy a bádogtetőn zörömböl.

Képet vettek tőlem, ebből mindenkinek jutott. Ezen kívül tőled és Katától 5-5000 forintért megváltottam részvételemet a szeptemberi pápalátogatásra. A te ötleted volt az egész, s Kata fölkarolta, hogy közös családi program, ha már nem megyünk idén együtt sehova, mármint külföldre. (Négy-négyórás araszoló utazást
képzelek Győrbe, s vagy négy óra álldogálást, alkalmasint tűző napon.)
A pénzből azonnal egy orosz katonai távcső. Tokja is van.

Hogy vettem egyet, a bringázás bejött. Margitsziget, Óbuda, Szabadság híd, Hűvösvölgy, Vérmező, Tabán.
Kilenc körül indulok,
már sötétben, jó lámpával elöl-hátul. Olykor te, már kétszer Kata is.
Csak egy fél-háromnegyed órácskára.

Első lendületben egy képemért cserébe szereztem egy sebességmérőt a biciklihez, minden kisfiú álma.
Be kellett programozni a kerékátmérőt, kompjuterizált.
Egy hét után odaajándékoztam neked a műszert, cserébe tarts rendet szobádban egy hétig.
Meg is magyaráztam, hiába hiszed, még nem érted, mi az a rend.
Az nem ráadás, nem teher, nem esti program. Az öröm, béke, az jó, nagyon jó dolog.
Azt nem csinálják, hanem fönntartják. Nem lehetetlen, hogy ráérzel az ízére.

– *És mi van, ha egyszer elfelejtem?*

– *Odaajándékozod az órát egy osztálytársadnak.*

Elsápadtál.

Talán ez is megoldódik. Tegnapelőtt kértem 10 perc audenciát a piarista tartományfőnöktől, ügyedben.
Az atya szerencsére tudott rólam:

– *Szeretjük az újságpapíros Keresztútját. Váli Dezső fiát fölvesszük, hacsak el nem rontja a fiú a felvételit.*

Na már most a fölvételi vizsga november elején lesz.
Kitaláltam, hogy addig napi egy órát kellene foglalkozni veled, matek, magyar, történelem, biológia, földrajz, szóval minden. Beszéltem veled.

– Nézd, én ezt ellenedben nem csinálom. Eszed van, attól ne félj.
– Igen, de én lusta vagyok.
– Persze, hiszen még nem tudod, mire ez az egész. Lehet, hogy lesz egy rohadt Féléved, éved, amíg belejössz. Fog menni.

A délutáni zongoraórát idén otthagytad, lassan haladtál, nem gyakoroltál eleget, utáltad is, különösen a kötelező szolfézst.
Kata keresztbelépése következtében
(pénzokok, de a dzsúdó vélt keleti pogány szellemisége miatt is nem engedett el a nyári sporttáborba) abbahagytad a cselgáncsot is.
Most egyedül megszervezted, s ősztől a Városmajorba, vívni.

A napi szemétlehordást kiváltottad kétnaponkénti mosogatásra.
Mondtad, egyszer szeretnél szakáll nélkül látni.
Most nő újra.

Hogy a piarista fölvételi beszélgetésen meg tudj felelni, elkezdtem veled helyzetgyakorolni, abszurdban:
– Mit gyóntál utoljára, nekünk elmondhatod, látod itt csupa pap ül...
– Nem beszélek erről.
– A válasz jó, de próbáld megmagyarázni, kulturáltan.

Katával te az éves karizmatikus találkozón, a Sportcsarnokban.
Egy olasz püspököt is meghívtak.

Este kilenckor hívtalak sétálni a Vársétányra. Sok éve nem jártál arra.
Megnéztük a homokozót, azt a régi micimackós játszóteret, megfogdostad a szobrot.
Amott a park vége, ami álmaidban is szerepelt,
most elmerengtél – 14 évesen – akkor az volt a világ vége.
Igen, az az üldögélő Kodály-szobor is a helyén.

1996. december

Nem vettek föl a piaristákhoz, gyenge lehetett a dolgozatod. Most a ciszterciekет céloztuk meg, egy rokon egyetemista fiú (festményért+óradíjért)
heti kétszer korrepetál matekból és angolból.
Csak a magyar tételeket fogom én átvenni veled.
A Lúdas Matyi főbb szereplői.
Miért személyesíti meg Csokonai a Reményt?
Ostoba rend szerint most minden iskolába külön kell felvételizni,
sőt némelyikbe kétszer, előfelvételi is van.
Legalább négyszer fog.

Ágyadat újradeszkáztam – széthancúroztuk – padláson talált bútorlap-maradékokkal.

Új törülközőtartó. Rá vignetták: Vendég, Kata, Zsófi, Miki, Deske.
Gyerekeim nagyon utálják ezt a föliratozó-stílusomat.
Mondtam, ha betéve tudják, levehetik.

1997

Bekerültem a Szent Imre ciszterci gimnáziumba.
Hajnalban kittanostáborba, óriás hátizsák mellett óriás gitár.

New Yorkból Pollock-ösztöndíjam, 1,83 millió: Katának HIFI-torony, Mikinek gitár.

1997. május

Miklós bekerült a Szent Imre (volt József Attila) ciszterci gimnáziumba.
Protekciókat is mozgattam, persze. Előtte különtanár pár hónapig.
Most sóztam rájuk a *Koldus keresztút* egy szériáját, nagy pénzért kereteztettem.
Mondtam nekik: nem azért, hogy a fiam jobb jegyet kapjon angolból.
Itt voltak szemlén a műtermemben, tetszett nekik.
(Most, 2024, pár éve rákérdeztem, nem tudnak róla.)
Miklós majdnem olyan magas, mint én, párbajtőrvív, és ártatlanul mosolyog.
Vasárnapjait már barátaival. Múltkor volt egy boldog órám, együtt dolgoztunk diatartó ládám berendezésén.
Saját életét éli. Ez is eljött.

Buzgón fogalmaztál kompjuteremen egy kérdőívet: mennyit ismersz föl ezek közül a TV-reklámszlogenek közül?
A Regnum Marianum majálisán az nyer, aki a *legkevesebb* helyes választ adja.
Agárverseny mintájára volt háziegér-futtató verseny is.

Reggel egy telefon a ház kezelőjétől, megbeszéljük levelét, hogy *Miki a házat tudatosan rongálja, és a liftben ezért kár keletkezett.*
(A feljelentő öregasszonyt levelemben meginvitáltam egy teára.)

Kékkút, egy hete. Változott életmód, hogy otthon a biciklizést divatba hoztam.
Nincs rám (fuvarra) szükség a napi strandhoz, Ábrahámhegyre. Húsz perc, 5 kilométer. Miki barátjával állítólag egész nap *elvannak* a vízen, gumicsónakban. Kata fehér összecsukható műanyagszéket visz le.

Miki hajnalban ferences hittanos táborba, óriás hátizsák mellett óriás gitár, *badi-új.*
Tok nélkül a gitár nem gitár.
Így hát megcsillantottam előtte, ha minden tárgyát annyira rendbe teszi,
hogy..., ami nem kell, kidobja az utolsó zsebkendőig... stb., akkor.
Másfél napi munkája volt, nagyon kellett az a tok. (5000 forint.)
Utána jókedvűen megjegyezte, hogy így, üres polcokkal milyen könnyű lesz rendet tartani...

1997. október 2.

Szülnapomra egy csekkfüzetet adtál, benne a szelvények:

1 mosogatás
még egy mosogatás
ha társalgásra vágysz-kupon
1 korrektúrakupon. Mindig, mindenhol. max. 20 perc.
azonnal vacsorakészítés + házhoz szállítás-kupon
3 alkalom teafőzés-kupon
2 alk. Quark- (szövegformázó program) tanácsadás
1 teregetés-kupon

Hogy akkor őt idézzem továbbra is, egy levele hajnalban az ajtóm előtt:

A szokott időben
A szokott helyen
A szokott embert
ÉBRESZD!
Grazie

(olaszul tanul)

és egy másik, hasonló céllal:
A nap kérdése:

Mit kell csinálni MIKE-kal 8.15-kor?
A helyes választ a bejárat melletti urnába szíveskedjék bedobni.

Miki Katán hülyéskedik, hogy annyira nehezen tanulja meg a gépek kezelését, hogy
a CD-lemezjátszó helyett a mosógépet indítja be,
s csodálkozva mondja: korai Wagner.

Miki légpisztollyal lepte meg magát. És minket. Nagyanyjával vásárolta.
Ha célba lő, már elővigyázatosan bezárja szobája ajtaját.
Múltkor zavart-halkan megállt a műteremajtóban, szánnék-e egy kis időt rá.
Hogy meglőtte délután a kezét, nem fáj ugyan, de nem tudja, bennmaradt-e a golyó. Katának nem szólva, két összeszokott veterán, ballagtunk a sebészetre.

Kézröntgen, a csontok között fehér pötty. Érzéstelenítés, csipesz. Elfordítja a fejét, mondom neki, nézd csak, szokd! Azóta – megbeszéltük – védőszemüveget használ. Próbaként rálőtt, nem lukadt át.
Múltkor versenyeztünk, – engem is érdekel a dolog –,
s 5 körrel előzött meg: 206–211.

Az egész lövészet, túl az elemi férfivágyakon, onnét eredt, hogy érdekes módon
a ciszterci gimnázium az őszi sportnapján szabad nevezésű lövészversenyt hirdetett a nebulóknak,
ahol Miki váratlanul jól szerepelt. Attól kezdve izgatta a dolog.

Ez az új generáció másképp kezeli az értékeit, hozzá kellett szoknunk, hogy több ezer forintos
tételek cserélnek gazdát óraszünetekben.
Eladta egyebek mellett a nyílpuskáját,

amibe két éve volt szerelmes... s megvette ezt a fegyvert, nagymamai kísérettel,
mivel fiatalkorú...

Katával imént jártunk egyet ebben a lila kopár bükkerdőben,
talpunk alatt rőt avarral, Miklós hátramaradt, s a vadászvendégek számára
kiképzett hornyosban céltáblára lőtt...

Mikivel múltkor volt egy csendes konfliktusunk. Míg Kata Erzsébet kolostorában kúrálta magát,
ő az *anyaszag* kedvéért beköltözött a szobájába. Igen ám, de ezt
titkos éjszakai tévézésekre használta ki.
Rákérdeztem. Sumákolt. Mondom neki:

> *figyelj, öreg, te engem bármikor becsaphatsz, az esetek túlnyomó többségében nem*
> *fogom észrevenni. Végül is magaddal kell elszámolnod. Figyelj, asztalomon van az*
> *a kis fehér doboz a közösség pénzével, számolatlan. Például onnét lopj...*

Több szó aztán nem is esett a dologról.

1998

London. Science múzeum, orvosi műtétek
története, jó órát töltek.
Róma. Fiatalkorom vörös csillagairól.

London, három napra, vittelek. Belesodortalak egy játékba: kicsi csomag.
Vitatkoztunk, melyikünk vigye az úti (tehát félig kinyomott)
fogkrémet... Először repültél. Gyűjteményes Bonnard a Tate Galleryben.
Tűrted a teljes napi múzeumozásokat.
Igaz, háromszor voltunk kedved szerint:
Madame Tussaud viaszpanoptikuma, valamint kétszer a Science múzeum, azt te találtad meg.
Orvosi műtétek története, jó órát! nézted.
Gőzgépek. Igazi repülők, egyik belülről is.
Bonnard jó, de nem úgy, ahogy elgondolták. Kitettek közepes, sőt gyenge képet is.
Van remény: 67 évesen még jókat csinált.

Kékkút, ismét egy haveroddal,
kártyáztok laza nyári tempóban.
Egy éjszakára melléd költöztem a kertben felvert új sátorba.
Diskurálunk. Zsófiról volt szó, aki a délutáni társasjáték közben lehetetlen-durcásan viselkedett.
Ezt próbáltuk pokrócba csavarodva értelmezni, s hogy okítsam is, fölvetettem, esetleg menstruál éppen. Mire te: de hiszen hónap közepe van.
Az velük nem elsején történik, néhány nap ingadozással?!

Hogy váratlanul matekből, fizikából megbuktál, most kétnaponként biciklizel Révfülöpre, tanárhoz. Állítólag ebben nincs szerepe, hogy hónapokig gitárkotta-könyvet írtál kompjuteren, amit talán meggondolatlanul átadtam neked.
Megbeszéltük a dolgot, hogy a gép marad, de ésszel csináld. Megbízom benned.

1998. szeptember 2.

Hát megtörtént. Zsófi augusztus végén több hónap után interneten! talált magának egy bérlakást a Nagyvárad térnél. Hogy hogyan állt élete e fordulatához,
abból tudtam lemérni, hogy már másnap,
azonnal költözött.
Vagy kétszer fordultam a csomagokkal.
Ha hó végén nincs otthon fogkrém, vagy a kád eldugul, és én pumpálom le neki...
lassan majd megtanulja, mi minden volt abban a három- vagy négyezer forintban, amit Katának hazaadott.
Elköltözésekor hozzád fordultam: tudod, hogy most át kell venned azt a házimunkát, amit eddig Zsófi csinált.
Hosszan gondolkoztál, majd rám néztél: Mit?
Nevettem: semmit.
Valamint közöltem: idáig megoszlott a figyelem, mostantól a nevelésedre sokkal
nagyobb figyelmet fogunk fordítani. És nevettünk.

1998. november

Róma. Magyar Akadémia, kiállításom, a minisztérium fizette utamat.
Háromheti problémamoncsolgatás, majd szóltam neked: magammal viszlek. A család lenne helyes, de egy útiköltséget tudok kifizetni. Nem vagyok hajlandó igazságos lenni, minden családtagnak egyforma perecet venni. Falconieri palota. Nem szeretem a várost, egyszer voltam, a római múzeumok nem nekem.
De mégis, Miki még nem látta.
Nem tudtam okosabbat, mint a protokollhelyeket végigjárni. Egy boldog este: hullafáradtan beleestünk két fotelbe városnézés után.
Könyvet elfelejtettél hozni. Tévé nem volt. Elkezdtünk kockás papíron térfoglalóst játszani. Aztán egy régi cserkészjáték, asztali pénzdobálós.
Akkor fiatalkoromról kérdeztél, szerelmeimről.
Már szinte mindenről lehet veled szót váltani, nőkről, csókról, konfliktusokról, búcsúzásokról. Félsz a lányoktól. Kissé félsz az egésztől.

Miklós karácsonyi ajándéka komplikált konstrukció volt. Korábbi történet: rákérdeztem, inkább Rómába jönnél-e velem, avagy az iskolai sítáborba.
Gondolkodás nélkül a síelés mellett döntött. Majd két hónapra rá kérte a pénzt,
45 ezer lesz. A felére számítottam. És akkor a metrón eltörött a gitárja nyaka, ki lehet dobni.
Ide tartozik, hogy a zenélést nagyon komolyan veszi.
Nagy a baj. Eszembe jutott valami: a sítábor pénzét költheted új gitárra!
Két napig gondolkozott: gitár, de akkor már úgy lenne értelme, hogy koncerthangszer minőséget,
egy-két év múlva úgyis az kell. Ahhoz még húszezer pénz kell. Még húszezer. Hagyd abba a teniszt, azon havi hatezret spórolunk.
Egy órából ha tíz percet volt pályán...

S anyám szerint, aki sokat játszott; ha nem versenyzőnek készül, fölösleges hosszan tanulni, négy ütéstípus van.
Tisztességes utánjárással megvette a gitárt, mondják, nagyszerű hangszer.
Annyira, hogy mestere is kölcsönkérte, koncertre, tartaléknak.
A keretmegállapodásnak még két alpontja volt.
Heti kétszer továbbra is járjon
body buildingezni, s ha kimarad egy edzés,
ezentúl pótolja. (A tréninghely
iskolaközelben. És idejét teljesen maga osztja be.)
Ezért a lehetőségért a teremtulajdonosnak, egy gyűjtőmnek, festménnyel fogok fizetni.

Meglepetésként ráadás, azonnal vettem neki egy kemény hangszertokot.
Még kapott egy mérnöki számológépet is,
szinusz-koszinusz meg minden,
matektanárnője szerint hamarosan szüksége lesz rá.
December elején behívatott,
hogy a fiú megint bukásra áll.
Most keresünk korrepetitort,
szerencsére ehhez egyikünk se ért.
Azt mondja a tanár, nem buta, hanem olyan álmodozó...

Két és fél millió forintért meg akarják venni
egy a zsidótemető
képemet,
amit pár éve Mikinek adtam,
szobájában lóg.
Iszonyú nagy pénz.
Most Zsófinak ebből lakást lehetne venni.
Két napig gondolkoztam, aztán összehívtam a családi tanácsot.
Mondom: Miklós, én ajándékhoz nem szoktam titkos záradékot mellékelni.
A kép a tied. Mi a véleményed? Ő: ha nagyon fontosnak látjátok, adjuk el.
A képet nagyon szeretem. Mondom: nyertél.
Nem adjuk el.

Miklóst igyekszem rávezetni, hogy ne pénzzel váltsa ki a karácsonyt.
Mondom, ajándékozd nekem egy félórádat. S eljött a Lukácsba időt mérni.
Három dologra voltam kíváncsi:
– Netán a normál tempós gyorsúszásom nem lassúbb, mintha ráhajtok,
– tényleg gyorsabb bójával,
– páros kezű hátúszás hogy viszonylik a többihez.

1999

Ciszterciekhez kibukottál, Róbert atya
megmentett, átvett, harmadikba az esztergomi
ferences gimnáziumba kerültél.
És az is eljött, megérkezett a kétezredik
generáció

Vásárlás: fotelek, dohányzóasztal, Mikinek is.
Miki, aki Miklós már. Olykor bizony akadozik a mosogatás-program.
Hetente háromszor az ő feladata. Igaz, hogy mindnyájunknál elfoglaltabb, ha jól megnézzük.
Fél négyre ér haza az iskolából! Nyomorgatják őket a túl sok tanulnivalóval. Aztán, mivel nem megy a matek, különtanár. Heti két alkalommal
sport, testépítés, gyakorlatok erőgépeken, ezt edzésterv alapján maga osztja be.
Barátaival is kéne néha találkozni. Kompjuterébe írja tovább különbejáratú kottakönyvét, saját tipográfiával. Szeret moziba járni.
Szóval egy sokadik elmaradt mosogatás után mondtam neki: öreg, ezért már
büntetés jár. Háromszáz forint. Úgy értem, én fizetem neked, hogy rosszul neveltelek.
Idegesen felnevetett, elfogadta.
Több szó nem esett a dologról.
Múlt héten aztán előadást kellett tartania, egy beszélgetést vezetett a
Harkályok csapata péntek esti foglalkozásán,
családi életről, nevelésről, szülők-testvérek kapcsolata.
Meséli: mondtam a te pénzbírságodat is,
tudod milyen megalázó az ilyen...?!
A múltkor meg egy végleg elmaradt mosogatás ügyében reggel ötkor fölkeltettem.
Érdekes, nem értett velem egyet. De nem ellenkezett.

És ez is eljött, megérkezett a következő generáció, Kingababa Zsófiéknál.
Most végzős medika. Ha kérdezzük valami felől, szakszöveg folyik belőle, alig érteni.

Miklós fiam további dolgai. Vendégségben a Hármashatár-hegyen, utána barátja
mamája meséli, a fiúk délután szétlőtték a kutya lábosát.
Ez versnek is jó, nem?
Aztán. Munka alatt, munka elől fölpattanva egy délelőtt lendületből elszaladtam a Tűzoltó utcába,
bútorbizományi, fotelt venni műterembe.
Estére kettő, már Miklós szobájában,
a pinpongasztal helyén. Akkor a szomszéd
kollégium igazgatónőjétől másfél dohányzóasztal egy rajzomért cserébe.
Az egyik Miklóshoz, alá egy évek óta fölcsavart szőnyeget tett. Lehetetlen volt állólámpámat nem hozzáadni neki.
Életformaváltás, beszélgetőgarnitúrája lett egy hét alatt.

Beülök, beszélgetünk. Hever, olvas.
Nagyon-új helyzetek. Használja.
Ott fogadja tanárát.
Kata kezdettől tudta, mennyire hiányzik lakásunkból a közös nappali szoba.
Másképp alakult volna közösségünk, ha van.

Utóbbi napokban pedig – kísérlet lehet – minden dolgát kinn és széthagyta, az új bútorokat elöntötték a füzetek, papírok és ruhák, a padlót használt papír zsebkendők.
Katát alig-alig győztem visszafogni,
hagyja, ne szóljon bele. Életszagú, vidám látvány volt.
Aztán most, épp elutazásom előtt, Kata kedvéért, nagyböjt alkalmából rideg-halott rendet csinált egy délután. Milyen áldozat lehetett.

A reklámgrafika mellett a zeneszerzés érdekli. Minap hazaérkezésekor Kata
fogadó gesztusait egy mozdulattal hárította, rögtön leült a zongorához.
Aztán este kiosztotta zenéje kottáit, Kata a zongoránál, én altfurulyámmal, ő pedig gyönyörű hangú gitárjával.
Életünkben egyszer, így együtt. Búcsúzóul még
utánunk szólt, hogy aztán gyakoroljuk majd a stimmeket.

1999. március

Kecskemét előtt tőled evvel a cédulával búcsúztam:

A sok tanulás izgatja nyálkahártyát
és lehúzódhat az arcüregre is.

Összes képeim kompjuterbe szkennelése. Hatalmas munka volt, boldogító.
Dögkeselyű módjára keringtél szobámban az új kompjuter körül, hiába.
Teljes csőlátás, négy hónapig tartott.

Nem buksz meg matekból (havi 5000) viszont bukásra állsz kémiából.
A kompjuteren viszont egyre jártasabb vagy.
Bukásodon reggel Katával összevesztünk.

Anyu, ha...

...a te anyai érzéseidet tényleg nem fogja fölkelteni az,
hogy fiad úgy jár majd az utcán,
mint egy csöves, akkor te nem vagy anya.
(max. nevelőszülő) VM.

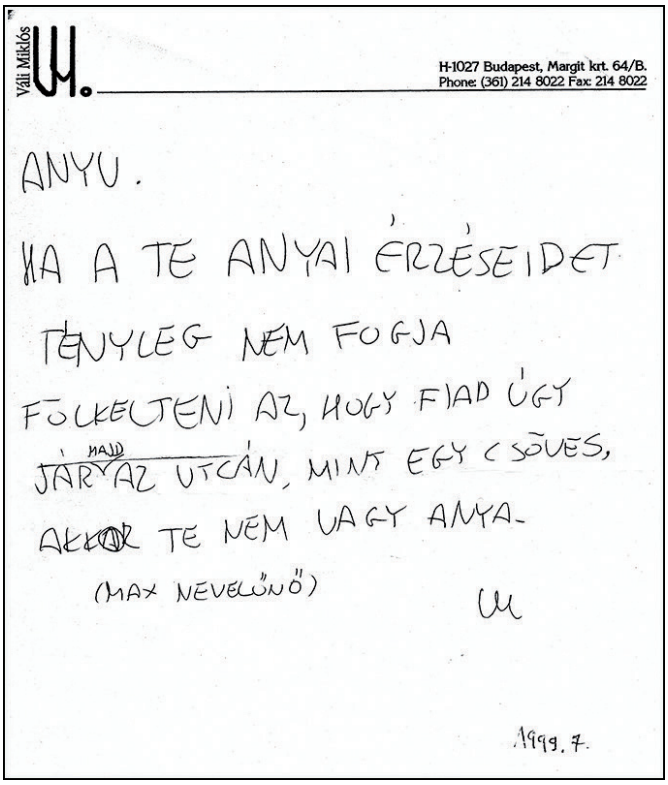
Váli Miklós VM.
H-1027 Budapest, Margit krt. 64/B.
Phone: (361) 214 8022 Fax: 214 8022

ANYU.
HA A TE ANYAI ÉRZÉSEIDET
TÉNYLEG NEM FOGJA
FÖLKELTENI AZ, HOGY FIAD ÚGY
JÁR MAJD AZ UTCÁN, MINT EGY CSÖVES,
AKKOR TE NEM VAGY ANYA-
(MAX NEVELŐNŐ)
VM

1999. 7.

...Elsősorban Mike kedvéért tettünk a gépre egy új programot. Időközben belépett egy levelező hálózatba is, főleg vicceket küldözgetnek. Amikor tanulnivaló-torlódás miatt pár napig nem nézte a postáját, 320 levél gyűlt össze. Tiltani nem szoktam, kárörvendve nevettem. Azóta már kilépett.

Volt még egy szertelensége, mintha magamat látnám. Szerzett valahonnét, és fölrakott a gépünkre 900 betűtípust, hadd legyen választéka mindenféle grafikai ötlet esetére. Csak azt felejtette el, hogy ennyi kezelhetetlen. Keresném az idézethez használt másik betűmet...

1999. szeptember

Róbert atya átvesz, Esztergom, Ferences Gimnázium. Októberben levél a némettanárnak.

Kedves Tanár Úr!
Mike mesélt Önről, így Önnek is köszönöm,
hogy fiam máris valamennyire jól érzi magát Esztergomban.
Nem lehet most könnyű neki.

Ha 30 éves volnék, istenuccse megpróbálnám.
Gyönyörű dolog lehet oxigénpalack
nélkül megmászni a Mount Everestet.
(Én még Csomolungmának tanultam).
Habár nem ismerve az olasz nyelvet,
de ismerve az angolt és a németet,
valamint ismerve a
fiamat, a dolog nem fog menni.
Köszönöm a mentőötletet,
hogy két fiú segítsen neki behozni a két év hátrányt
a németnyelv-tanulásban, nem fog menni, tudjuk.
Kérem az Ön szíves hozzájárulását
– nyilvánvalóan ez az első lépés –,
hogy fiam fölmentessék a második nyelv tanulása alól.
Ha az egyszerű fölmentés valami okból nem lehetséges,
alternatív megoldásnak tartanám,
hogy Miklós fiam továbbra is ott ül az órákon,
és rezzenetlen-szelíden egy távoli pontra néz.
Köszönöm, bármi is...
Szívélyes üdvözlettel: vd.

Hát ez nem sikerült, hogy náluk a német kötelező.
De ahogy hallom, már van egy
kettes, egy hármas, egy négyes és egy ötös szódolgozata,
így jobban áll, mint a többiek.
Megegyeztünk, ha talál olasztanárt, fizetem.
(Közben kijózanodva, az
ógörögöt leadta, hogy szülei ellenzik.)

2000

A világ leggyalázatosabb emberével ebben vagyunk, most te vagy az anyám.
Esztergom révén bekerült a halálba
két mobiltelefon.

Kedves Ídesanyám!
Késő van, nem igazán tudok most már giccs nélkül írni.
Mégis azt kell mondjam, hogy a világ leggazdagabb emberének érzem magam azért,
mert te vagy az anyám.
Nem tudok jobbat elképzelni annál, mint ahogy te (/ti) szerettek.
(Pedig tegnap nem vettem sapkát.)
ÖLEL: M

2000. jan. 11. 00:35

Miki átadja vízálló stopperóráját, mert csúnya. Uszodában időt mérek.

Lukács-csapattal meghívtak, néhány napra Csehország szép tájai, várai, ketten.

Esztergom. Bizony hasznos, hát ellenérzéseimet
legyőzve októberben bekerül a családba két mobiltelefon.
Pest legdrágább fogorvosa tizedik éve kezel,
ingyen, nem ismeretség okán.
Történet.
Első alkalom, belenézett a szádba,
fogszabályozás, igen, hosszabb lesz, rendben van.
Fizetünk most ennyit és aztán majd (és mondott két
fantasztikus számot).
Elkezdtem dadogni, mert tudtam, kényszerhelyzet, az
SZTK nem fogad vissza.
Szóltam, Miki, kérlek menj ki egy percre...
Az orvos pillanatra rám meredt,
és azt mondta: ja, semmi. Nem fizetnek.

2000. december 6.

Különplakát a Lukács úszótársak számára.
A fotót te csináltad, hogy meglátogattál az uszodában.
Tizedmásodpercre pontos pillanatot kaptál el.
Időt is mértél nekem. Egyszer le is filmeztél,
évtizedek óta foglalkozom stílusjavítással,
ahhoz fontos nagyon.

meghívó VÁLI DEZSŐ festő kiállítására
megnyitja ESTERHÁZY PÉTER
2000.dec. 6-án 5 órakor, itt a posta mellett,
a Margit utcai Balassi könyvesboltban
a VÁLI-OEUVRE CD-ROM megjelenése alkalmából

a kiállítás még másnap tiztől hatig lesz megtekinthető

2001

Ez te életed első koncertje, vagyis inkább a'66
fellépése az Egyetemi Repülős együttesben.
Évfordulód.

2001. január 18.

Mail (az esztergomi ferences gimnáziumból)
téma: körömvirág-kivonat

Helló Otthon.
Csak egy szösszenet, a végső elszigetelődést megelőzendő.
Emberesen hiányoztok. Nem gondoltam volna.
Most már nem az a feeling, mint régen, amikor – ha sokáig nem láttalak titeket – az emlékezetem kiszínezett benneteket: most a hibáitokkal együtt éltek, dolgoztok bennem. Sokkal őszintébb ez a kép, s legyen itt kimondva: nagyon szeretlek titeket.
A Váli család néven a fejembe égett közösség nap mint nap velem van, tudattalanul is megvigasztal, lecsesz, bátorít, vagy éppen megkorrigálja életstratégiámat.
.....
A következő részt kihúztam, mert fölösleges volt és őszintétlen – depressziós. Az első részben minden benne van.
Legfélelmetesebb felfedezésem, hogy a jelenben élek.
Imádkozzatok értem.
.....
Valami drámait kéne a végére...
Szívélyes üdvözlettel (hú, ez borzalmasan személytelen):
Mike

2001. február

Zsófi lányunk esküvője.
A műteremben megszervezem a lagzit,
hosszú asztalok, edény- és terítőkölcsönzés
az Opera mellől.
Nem így indult, nem ilyennek szántuk,
de hát nem egyedül vagyunk ebben a történetben,
végül 72 ember.
Kata Kinga kisbabát altatta, az altatásba ő is belealudt a kisszobában.
Éjféltájt öntöm vécébe az üveg konyakokat,
nagyon nem akarnak hazamenni
Misi jókedvű barátai.

2001. május

Érettségid megvolt, végleg hazahoztunk Esztergomból, eltelt a két tanév,
neked szintetizátor és elektromos zongora, erősítő, hangfalak.
És vettem magamnak nagy adag nappali többletfényt a műtermembe, 32 ezer forintért.
Tetőcsomagtartón haza, vállon a liftig. Segítettél.
Törtfehér linóleum, parkettám nagy részét fedi.

Táviratom, Nagyrákoson voltam, mikor Esztergomban te ballagtál.

FIAM, TE MOST BALLAGSZ.
AZTÁN MAJD NEKILÓDULSZ.
ÉS A VÉGE FELÉ STB.
ÖLEL: APÓ

2001. augusztus 14.

Születésnapod. Ajándék már megvolt egy hónapja: szintetizátor és az elektromos zongora.
Pótajándéknak tegnap kimehetettél Rákoscsabára.
A kocsival.
Pótajándék: egy lila bélésű dobozka,
abba, majd ha leesik a lábkörmöm. Koponyaereklye.

Mikinek Canon fényképezőgép-szett, állványokkal.

Misi bátyjával te itt jöttél össze, Kata szobájában muzsikáltatok, két zenélő ember.
A násznép a műteremben hosszú asztaloknál.

2001. november

Bécsbe 1 nap, Művészeti Alap-különbusszal, veled, az új múzeumnegyed, Schiele.
Abból látom, hogy már mennyire értesz hozzá, hogy mely grafikák tetszettek neked.
Olyan jelentéktelennek látszó munkák, amit csak vérprofik vesznek észre.

2001. november 17.

Este életed első koncertje. Vagyis inkább fellépése,
az Éjszakai Repülés együttesben, egy zenés PUB-ban.
Vitted saját zongorádat, és keveset háttérénekeltél is.
A zene nem hatott markánsnak, bár az első félidőben mi hazajöttünk Katával; mondtad, később jobb volt.
Ki tudja, innét merre, és meddig.

Észbe kaptam, mondtam: gyertek. Zsófival megint választottatok, össz. 15 képet.
Csak a másfél méteres *Nagy műterem* tárolását vállaltam továbbra is.
És egy kép gyűjtőmnek, konditerme örökös használatáért.
Sportolásod (a magam részéről) megoldva.

2002

Fél napot lábujjheggyen járunk, s végül
kiderül, nem is vagy itthon.
Fölveszner a kétéves Budai Rajziskolába.

2002. március 6.

Délben SMS:

KI A „MA" SZERKESZTŐJE? FESTŐ, ÍRÓ? SÜRGŐS.

Tehát éppen felvételi dolgozatodat írod.

Mike barátja a színművészetire felvételizik, épp a szomszéd szobában eszi holnapi ebédünket. Az előbb beszólt, hogy a C. naplómból fog egy részletet elmondani.

Sportsérülésem, négykézláb a lakásban, pisilni is. Megint Zsófinak jut eszébe, visznek a sebészetre.
Tolókocsi, fiam fölém hajolva megsimogatja a fejemet, elérzékenyülök.

2002. június 1.

Segédmunkás vagy a szomszédfiú asztalosműhelyében, a gép elkapta a kezedet.
Hüvelykujjad egy körömnyivel lett rövidebb. Lassan gyógyul. Reménykedsz plasztikai műtét lehetőségében.
Amit az alkarodból kivettek, pótbőr, nem szervült. Hordozod sorsodat, most egy ideig nem mosogathatsz.
Mi lesz a zongorával, a gitárral.
Anyja boldogan dörgöli szivaccsal, mosdatja majdnem kétméteres fiát.

Nagyárvíz a Dunán, hívlak fotózni, Szütsnek is szólunk. Pihentünkben lekapsz minket.

Bámészkodó embertömeg. A parti kőmellvéd homokzsákokkal kiegészítve.

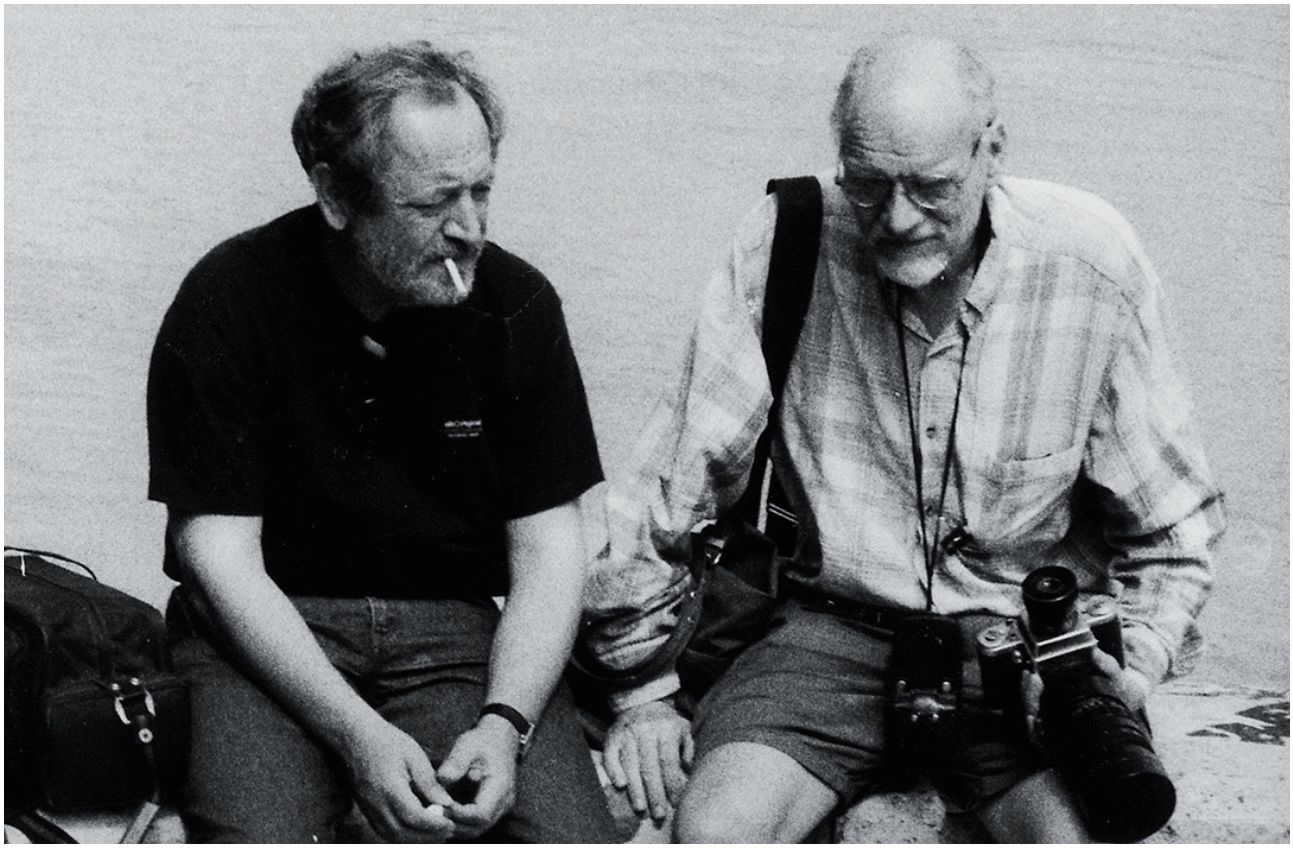

Kérésemre keményen ostorozod weblapomat. Hogy amire szánom, az önreklám, arra alkalmatlan.
Nehézkes, korszerűtlen meg csúnya.
Az teszi a dolgot súlyossá, hogy nem mindenben van igazad.

A CD-lemezemen dolgozunk két programozóval, egyszerűbb lesz a szerkezete.
Honlapom van rajta akkori állapotában, e-bookként.
Átíratni a programot nincs pénzem.
Vállalom ezt az általad kritizált arculatot.

Amikor fekszel, akkor kelek én.
Valamint fél napot lábujjhegyen járunk,
s végül kiderül, nem is vagy itthon.
Most én háromállású táblát ajtódra:

Születésed előtti kép, 11 évvel. Most délután láttad
először, kiterítettem neked a műteremben.
Nagy keresztút – A/1971/10, olaj, 80x360 cm.
Azt mondtad rá: Ez jó.

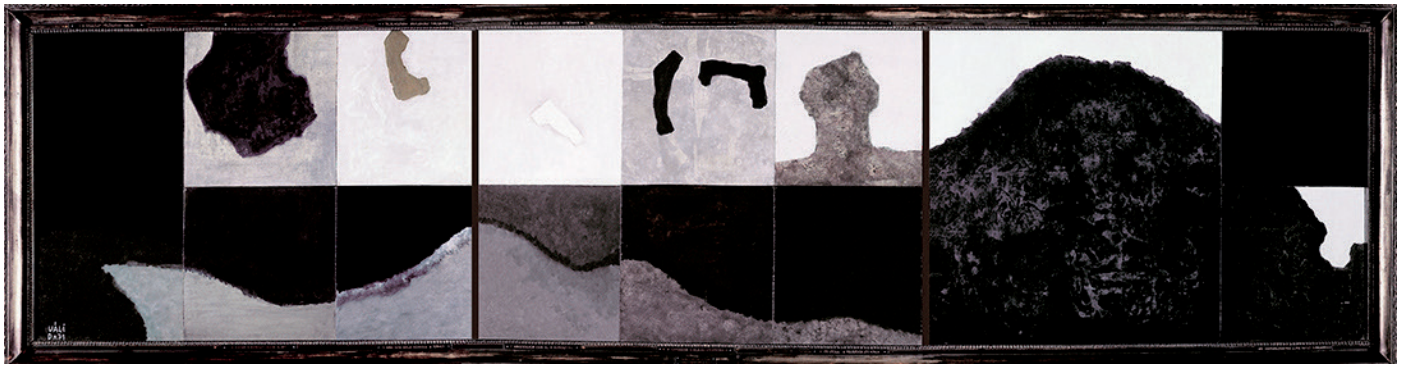

..zsebemben volt a kivett pénz, meg tudod venni az éve vágyott erősítőt a szintetizátorhoz,
természetesen rendkívüli vételalkalom, és természetesen azonnal kell fizetni. Boldog voltam.

Megvolt a vasárnap. Megint özvegy, Kata két nap unoka-őriz.
Nem tudsz jönni, hangversenyjegyet árulsz egy belvárosi utcasarkon. Olaszul és angolul közlekedsz.
Leülni, enni, fagyizni, cigarettázni, telefonálni nem lehet, ellenőrzik, büntetik.
Fölvesznek a kétéves Alkotás utcai Budai Rajziskolába.

Deske, mutattam tegnap a tanítványaimnak a friss VÁLINEWS-t, azt mondták:
ez az ürge tiszta BIG BROTHER! Tudod mi az?
Összezárnak néhány embert, és bekamerázott szobákban élnek, veszekednek és párzanak, állítólag.
ölel: H.

Szerinted a diákok véleménye kritika is. Hogy túl híg a szöveg.

A kékkúti nyarak. Azt hiszem, számodra csakugyan a béke helye.
Később is, majd pároddal is, de egyedül is. Nyáron is, akár télen.
Zsófinak segítve résztveszel a rendbehozatalokban.
Egyszer csendesen mutattad, az eresz alatt embermagasságig rakva a hasábfa,
a többi telelőkről is gondoskodtál.

2002. szeptember 29.

Este csapatotok zenéje egy angyalföldi kocsmában.
Izgatottan vihogó édes lánykák csapata. A kölcsöncintányért délben hoztuk autóval Dorogról.
Közben karamboloztunk, koccanás, egy dühös tanár, aki megszokta, hogy mindig neki van igaza.
A rendőr egy kijelentőmondattal helyre teszi.
A zene azonos volt önmagával, értékelni nem tudtam.
Erős erősítők. Korábban elmentünk Katával.

Biztatlak az ebéd fölhozatalára: Új pincérlány, csak úgy dagadozik a büszkeségtől!
Kata megmagyarázza: az ember egy számmal kisebb melltartót vesz föl.

Cseszek én neked külön kompjutert venni, így legalább látlak néha – mondom szomorú-vidáman...
Majd fölteszel képernyővédőnek – mosolyogsz.

Digitális fényképezőgép. Jó lesz, Mikinek is.

2003

Folytatva, beindult az Iparművészeti Egyetemi lét.
24 órás internet, nagy sebességgel, átalánydíjjal,

2003. január 22.

Meséled vizsgád részleteit, Botticelli, sikerült.
Vizsgára készülsz, éjjelre megint szobát cseréltünk, mert a kompjuteremre szükséged van. Egy klasszikus plakát aktualizált parafrázisát kell elkészítened méteresben, kézzel festve stb. Ezt nekem csináltad, közben, reggelre, balkézről: USER ERROR!
[Hibaüzenet. Cseréld le a géphasználót, és nyomj meg egy gombot a munka folytatásához.]

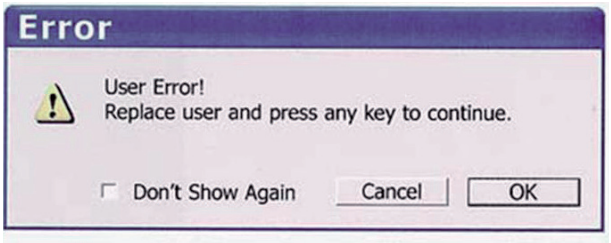

Tegnap befejezte a vizsgáit, most 48 órát nem aludt.
Vonalzói, jegyzetei halomban az asztalomon.
Ígérte, mára elrakja.
Üres marad a helye.

Kecskeméti Cifrapalota-kiállításom megnyitóján ritka mód együtt az egész család.
Csak Pirikének vannak szokásosan problémái anyja ölében, aki csitítgatja.

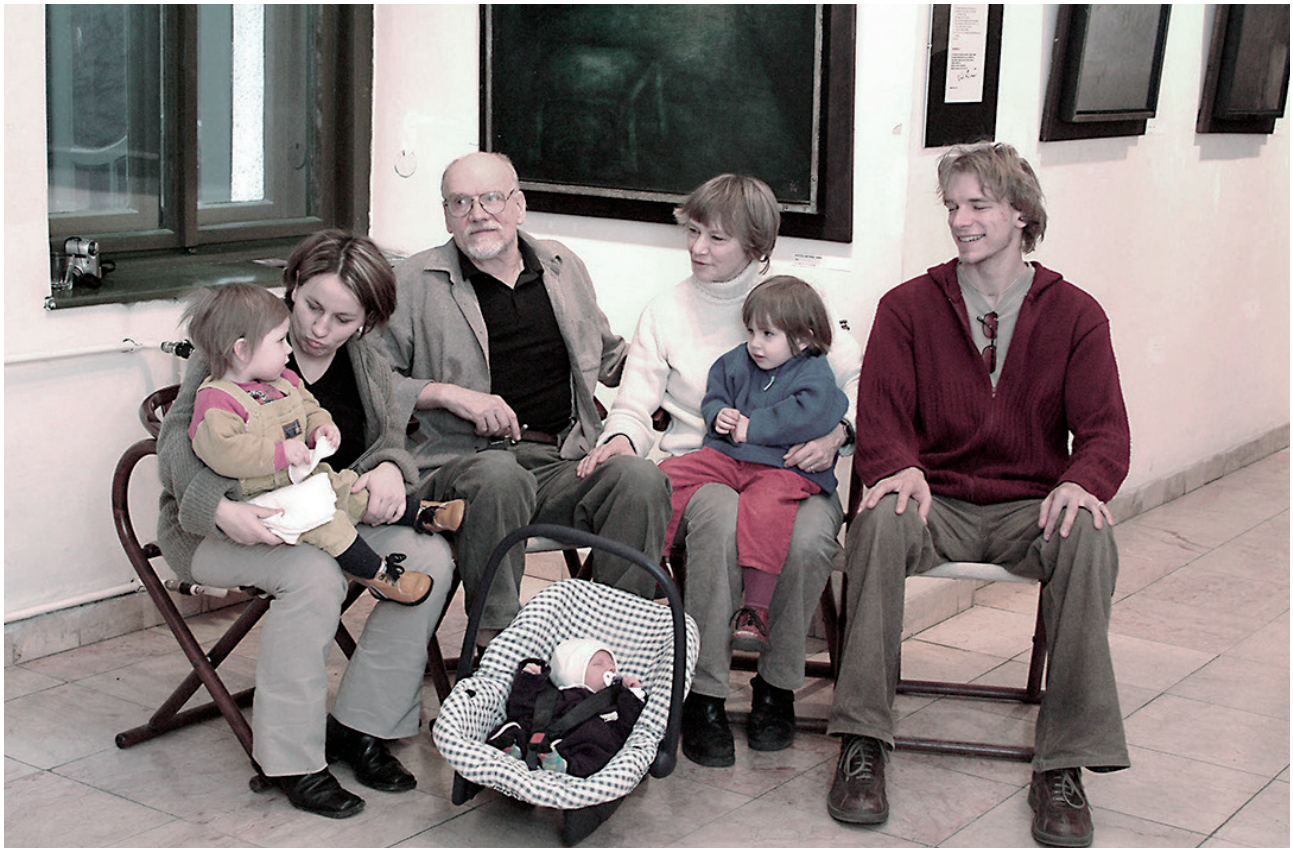

2003. június 6.

Történet.
Május vége, Miki eladná egy képemet, én nem tudom neki a szükséges pénzt előteremteni.
Egy telefonnal szereztem is neki vevőt, gyűjtőmet, aki:

– A képet még nem volt időm megnézni a neten, de meg van véve, ha kompjuterre kell.

Nagyvonalú gesztus. M. boldog, és szívja a fogát, mindent egy lapra tett fel, és ez a második legkedvesebb képe.
Nekem beugrott: még nem nézte meg a képet, mi lenne, ha?!
Üzentem:

– Látogatna meg minket, mutatnám új munkáimat is...

Vártunk, vártunk. Újabb hívásomra:

– Most nincs ideje, de egy munkatársát elküldi a képért.

Ez baj.

– Inkább én meglátogatnám, viszem a képet.

– Jó, holnap háromkor. (Alvásidő.)

Az autó javítóban, így aztán, villamossal, két igen nehéz csomagban hét kép Miki kollekciójából.
Minden mérethez egy keretet vittünk.

– Tessék választani! (Hátha így megmenekül a kis absztrakt.)

– Miklós ízlése kiváló, igen jó képeket gyűjtött be. Mind a hetet megveszem, olcsóbban az egyedi árnál. Döbbenet, rengeteg pénz, egy használt kocsi ára. M.-nek elektroakusztikus gitár és hozzávaló erősítő kéne. A mostani hangszere koncertre nem, csak stúdiófelvételre alkalmas.

Barátunk tapintatosan magunkra hagy minket, amíg Miki aztán eldönti, az összeset nem érdemes eladni, nincs szüksége ennyi pénzre. És ezek a képek értékállók.
Tehát: az absztraktot kivéve választható három kép, a kínáltnál valamivel magasabb áron.
Az üzlet megköttetett. Sikerült. Azt gondolnád, Miki reggel a gitárboltba rohant?
Délutánra persze megvolt a gitár, és az erősítőt is megvette hozzá, barátjával.
Mentem értük kocsival. Még nem teljes a nyugalom, mert bár nagyszerű az új hangszer (és a régi akusztikusat sem kell eladni), kételkedés merült fel, hogy Mike hangzásigényének megfelel-e.
Kedden viszik vissza, igazíttatni. Elkövették azt a hibát, hogy először vették a hangszert, és utána, másutt az erősítőt.

Amikor mindezek, szobám így nézett ki.

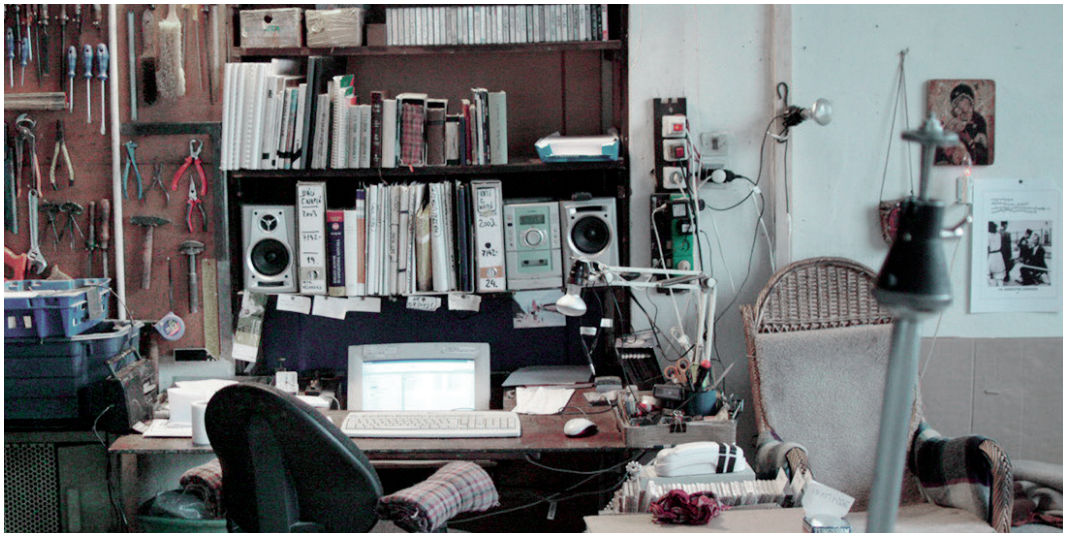

2003. szeptember 17.

Fölvettek, beindult az Iparművészeti Egyetem-lét, most a videósokhoz osztottak be,
a csoport megkapta az első feladatot.
Az Amélie csodálatos élete c. csodálatos filmből bemutatnak néhány kockát, azt kell két hét alatt fotón lehetőleg pontosan rekonstruálni.
Helyszín-megválasztás, hasonló régi autó beszerzése, a színek, ruhák, a kamera helyzete. Remek.
A filmet véletlenül ismerem, te vetítetted le a múlt héten a családnak.
PC-den a 120! giga kapacitás már telített, filmeket tárolsz.
Én az egész oeuvre-archívumomat tartalékként rá akartam tenni, 12 giga, nehezen, de szorítottál helyet számára.
Mindenesetre megvan a profi géped az alkalmazott grafikához, és a nagy digitális Nikon fotógép.
Később objektívcsalád hozzá, végül 1,5 millió Ft.

Esemény! Mától 24 órás internet, nagy sebességgel, átalánydíjjal, tehát nem kell körmöt rágni időtakarékosságiból.
Ésszerű volt, az egyetemen már többször elhangzott: ennek pedig nézzenek utána. (Nem a Pallas Lexikonra gondoltak.)

Megint legagyiztad honlapomat, és megint igazad van.
Hogy miért nem lehet a linkekből BACK gombbal visszatérni, micsoda dolog ez?!

Egy hét Izlandon, Katát is tudtam vinni, a választott képért kért összeget nem tudta a gyűjtő kifizetni,
de aztán két képemért a hetes társasutazást el tudta intézni kettőnk számára, felesége onnét való.
Földöntúli világ. Lávahegyek, gejzír, és életemben egyszer végre láttam gleccsert.

Utolérlek mobilon, utcáról, az utolsó percben:
Nem tudnál hatra a Zsidó Művházba jönni, az Operához?
Fizetem a taxit. Én is későn tudtam meg,
hogy az 1962-es *Kés a vízben* Polanski filmet vetítik.

Délelőtt az Iparművészeti Egyetem dísztermében az elsőévesek félévi kiállítása.
A te anyagod két paravánon, rendben van.
Tíz méterre tőled épp negyven éve az enyém volt itt, másodéves.

Levél, habár kör-; tőled, a szomszéd szobából:

Üdv mindenkinek!
...ismét rászántuk magunkat egy kis karácsonyi zenélésre.
Úgyhogy
az év legsötétebb napjának másnapján ismét ismert és még ismeretlen Éjszakai Repülés
számok szólalnak majd meg.
Néhány meglepetés is, amiről most nem beszélnék.
Tehát a lényeg:

ÉJSZAKAI REPÜLÉS exkluzív üldögélős karácsonyi HANGVERSENY
2003. december 22.
RÉZMÁL KÁVÉZÓ
nyitás: 19:00
belépő: 500 HUF
VM.

És létrejött ez is,
[ma már elérhetetlen]
www.ejszakairepules.hu
a zenekar honlapja.
Te tervezted.

2004

Mike két évfolyamtársával animációs
filmet forgat szobájában.
Mike ajtaja szuksza, zongorázó, leket, hogy
vendége van. SMS a konyhából: EBÉD.

Attila uszodai öltözés közben kérdésemre elmeséli a kozákság teljes történelmét
a középkortól máig (lassan öltözik).
Én meg fiammal dicsekszem, kedvenc zenéjét vette föl nekem karácsonyra:
Rachmaninov első és d-moll zongoraversenyét.
A kabinos odaszól, hogy a c-moll prelűdöt kell meghallgatni tőle, az a legszebb.

Megérkezem az ételhordóval. Mike ajtaja becsukva, zongoraszó, lehet, hogy vendége van.
SMS a konyhából: EBÉD.

Ki kell költöznöm a műteremből, javíttatom a padlót, most telik rá.
Nekem ugyan jó, de mégis, ne így kapja majd utódom.
Aki lehet, hogy te leszel. Ha ugyan itt maradsz bejelentve, amíg meghalok.
Az Iparművészeti elvégzésével szolgálati műteremre jogosult.

A fotólabort a használaton kívüli Zsófi-szobába lehetne telepíteni. Én már alig-, te pedig bármikor tudnád használni, iskolai feladatok.

2004. február

Tegnap éjjel megírtam a cikket. Eléd terjesztettem, hogy beletenném honlapom nevét, de ez már talán túl pofátlan. Érdekes, beleegyeztél.

A fiatalság tájékozatlan még, tehát jobban átlátja a világot.
Mike szelíd terrorja – lassú víz – beláttam, snassz a vali.c3.hu, mivel látszik rajta, hogy alvállalkozás.
Ma már mindenkinek önálló... stb. Elkezdünk tanácskozni, alvásidőmben.
VALI.NET, VALI.ORG, VALID, VAALI..., ő fikázza.
Akkor neki megtetszett ötletem: DESKE.HU.
Szerinted ebben valami vidám arisztokratizmus, ha én nem törődöm a tisztes komolysággal.
Azonnal elhittem neked. A tipográfián is elmerengtünk:

– *Csezd meg, csináld meg!*
– *Ilyen ronda betűkből lehetetlen.*

Az ember jobbra vágyik – írja versében végtelen egyszerűen és tömören Várady Szabolcs.
Most, hogy lefikáztad, megint megpróbáltam a honlap főoldalt áttipografizálni.

Mike (az én új gépemmel és két évfolyamtársnőjével) animációs filmet forgatnak.
Tehát e-mail a szomszéd szobába, mert erre szükség lehet:

Gépbeállítás: a fehéregyensúly (színhűség) hét beprogramozott lehetősége...

Két irányból is dorgáltak a honlap főoldal grafikájáért, szerencsémre. Mikinek volt ideje fél éjjel velem foglalkozni. Jó szeme van.

Amit most az egyetemre (hárman) csinálnak – animációs film –, ötletes, és igen igényes. Írtak hozzá egy másfél perces! drámát, dialógust, és Mike szerez hozzá zenét is.
Két mobiltelefon a szereplő. A stúdió, ahol a hangot majd mikrofonra veszik, már ki van szemelve. Eddig háromezer fotó készült, három nap és két éjszaka alatt, itt, a szomszéd szobában. Házi készítésű mikrodíszletek és forgószínpad.

Fiam:

– Téged többen karrieristának mondanak.
– Pedig az vagyok, ajjaj, de mennyire!
Csak – remélem – nem mások rovására.*
[* a remélem understatement. Tudom.]

Délelőtt 110 mail, mindez másfél hónap munkára tesz pontot:

Kedves Barátaim, jelzem, fiam erőteljes nógatására korszerűsítettem:
e-mail címem ezentúl: vali@deske.hu
honlapom: deske.hu
Szívélyes üdvözlettel:

2004. május 17.

Fotó rólad, az *Éjszakai Repülés*-zenekar koncertje a Marcibányi téri művházban, a Zöldmáli presszóban.
Itt ő a szintetizátornál.

Reggel a medencében barátnőm lehord a sárga földig (kék csempéig),
hogy fiam cigarettás fotóját ide föltettem.
Hogy minden tizenkettedik ember tüdőrákban hal meg, tudom-e?!
(Később ez a mondat befolyásolt egy egyezség megkötésében, amivel ő azonnal abbahagyta.)

Ez évből ide egy jó fotó anyuról is, veled.

Rólam pedig ez. Lacika elvitt a nyáron a Júlia-Alpokba, maradó élmény volt.
Első világháborús sziklába vájt halott magyar lőállások a hegy tetején.

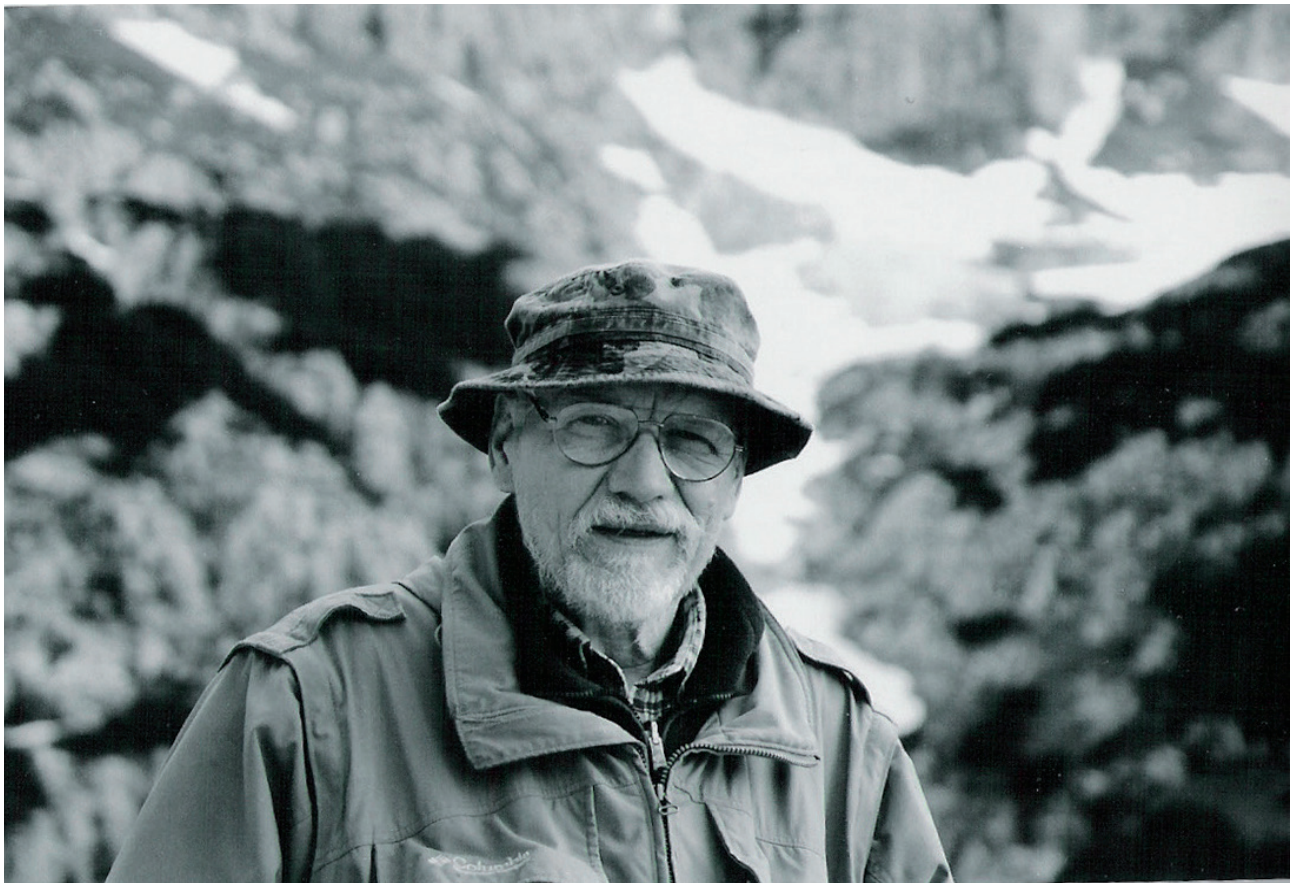

A Budapest Galériában Vajda Lajos – Vajda Júlia – Bálint Endre kiáll.
Az én gátlásaimat és a te csöndességedet legyőzve teremről teremre egyeztettük a látottakat, veséztünk.
Biztos szemmel fogadod be az értékeket:
szerkezet, ritmus, vonalőszinteség, folthatás, faktúra.
Örömömre, egy pimaszul-aligrajz tetszett neked.

2004. szeptember 20.

A Petőfi híd budai hídfőjénél,
ahol a kocsik körbejárnak egy füves mezőcskét.
A nyáron bekerítették,
szabadtéri szórakozócentrum lett,
pódiummal.
Esténként ellepik a fiatalok,
a környéket is.
Az *Éjszakai repülés* zenekar két napja
itt adott koncertet.
Balszélen te, a szintetizátornál.

Két Edit Piaf-CD-t készítettél számomra, öt óra! zene a netről, válogatva a legjavát.
Ezt az érzelmes régi-régi nótafajtát szeretem.

Honlapom főoldalán szemet szúrt, hogy túl nagy – az egyébként kiváló – fotó.
Szóltam Mikinek, következett markáns korrektúrája. Mindig lehengerel és meggyőz, hogy ezek a ló betűk, meg az összkép.
De szeretnék ilyen magabiztos lenni. Hálás vagyok neki. Hihetetlen, két ember együtt mennyivel gyorsabban gondolkodik. Legalábbis én.

2004. december 7.

Az egyetemre, Mike vizsgakiállítása.
Ahol a kirakott munkák között láttam egy animációs filmet, szintén másodévestől.
Koromsötétből ki-kivillan egy foszló húsú múmia fél arca, karja.
Élő figura lehet, maszkírozva. Állóképekből van fotózva, az alak szögletesen meg-megrándul, megmozdul.
Szörnyűséges. A lassú mozgás iszonyú erőfeszítésre utal, mászni próbál, valami üregből kifelé.
A kéz a sötétből föl-fölvillan, kaparászik egy perem felé.
Akkor hirtelen kívülről látjuk az aknát, fedele megmozdul, megjelenik egy támpontot kereső kéz.
A kamera hátrál, kiderül, hogy fazékfedőt láttunk. Az alak kitornássza magát, még mindig foszlott húsú, de már drótvázból formált, Barbiebaba méretű, jellegű.
A kamera tovább hátrál. Egy sparhert teteje a helyszín.
A kis alak mozgása zaklatott-fürgévé válik, elindul lefelé, váratlanul betornássza magát a sütőbe, és mintegy megnyugodva, magára húzza az ajtaját.
Erre diplomát adtam volna.

Persze, karácsonykodás is: A fiam egy DVD-lemezen Tajvanon előállított
hat órányi – tökéletesnek mondható – csöndet kap tőlem.
(Nem kicseszés. Az értékeket – tendenciózusan – már korábban megkapta.)

2005

ARTBASEL, az újságíróknak jövő katalógust
ellettek.
Egy hónapod a Velencei Biennálé magyar
pavilonjában, fesztivál-kávé.

Ilyet még nem játszottunk. Szóba került egy tavalyi képem.
Hollán Sándor annó annyit jegyzett meg, a kép alsó fele szép. Másnap kettévágtam.
Most megnéztük. Fejezd be! Megtörtént. Közben egy-egy ötletét megbeszéltük.
Én is belenyúltam. Neked is tetszik.
Váli Miklós–Váli Dezső:
Műterem másnap reggel – A/2004/10 37,5 cm
Geri barátodé lett.

Körbe kiraktam a műterembe az idei márciusi kecskeméti képeket.
Mondtad, az idei anyagom hátbizony gyenge. Értesz hozzá.
Lesz munkám a köv. hónapokban. Igaz, amúgy is lenne.

Le Kecskemétre, a Fotómúzeumba; mert szóltál, nagyon jó Capa-kiállítás.

2005. július 22.

Svájc: Klee múzeum megnyitására, Bázel, Bern, Zürich múzeumai veled, repülővel, 5 éjszaka.
Gyűtőm vendéglátása.
Bázel, kocsival. ARTBASEL, állítólag a világelső.
Kedvedért mentem oda.
A dögnehéz, újságíróknak járó katalógust eltetted, szakmai szemmel nézed a grafikai ötleteket,
meg voltál elégedve. Egész délelőtt ott mászkáltunk.
Zürich meghirdette a mackók évét. Járdán többszáz mackó, méteresek. Bärkules, atlétatrikóban.
A Bärverzet a város betiltotta, természetesen ez a legnagyobb reklám, te láttad is, egy hentesüzlet közepén (nem közterület).
Vasárnap: este te haza, másnap szigorlat az egyetemen.

Töreki, ahol nyaranta egy hónapot festek. Lehozták a három unokát.
Átvészelendő. Repertoárjuk széles: elvesztik a cipőjüket / bepisilnek / szomjasak / fölmennek a lépcsőn / sikongatnak, nevetnek, örülnek és zokognak / nem találják a pelust / leejtik a párizsis kenyeret / összetolják a foteleket, és ellopják a fürdőszobából a krémes dobozt.
Piri azt hajtogatja, *én fiú vagyok,* és a lábára húzott gyöngysort igazgatja, most meg avval etet,
hogy a csúszda azért törött el, mert a kerti csacsi lecsúszott rajta.
Kata boldog.
Én a középsőt megtanítottam zsömlére vajat kenni.
Ők eredetileg Kékkútra, de ott a ház még nedves és az udvar szöges deszkákkal teli.
Zsófi és te hozzátok éppen rendbe.

~~Szüts július 29-én lesz 60. CD-re tettem a C.~~ naplóból azt a 138 fájlt, ami őrá vonatkozik.
Szerinted ez olyan, mint az ő kapott pelikános bögreajándéka Zsófitól; leginkább csak önmagamnak készítettem.
Erre nem gondoltam.

2005. augusztus 31.

Miki egy hónapra a Velencei Biennáléra olasz-angol teremőrnek,
hogy megkeresse egy Macintosh-notebooknak az árát, ami a grafika szakon már nélkülözhetetlen.
De az egyetem csak úgy engedi el, hogy ott is végzi a feladatait – ó, az e-mail csodája,
onnét fog tanáraival konzultálni,
tehát a gépet most kell megvenni.
De egy pályázati pénze hónapot késik,
így anyjától kölcsön 100 ezer forint.
Levél mamához:

> *Kajánk nagyjából kifogyott, de elkezdtünk utcazenélni, és ez alkalmanként kb. 11.000 forintot jelent.*
> *Nem vagyunk bénák, mi? A heles balkanoid, népiJóskás magyar dalok nem működnek,*
> *úgyhogy amerikai, meg angol számokat játszunk.*

Meghívtál engem is pár napra.
(Harmincöt éve voltam egyszer.) Pénz? Lelkierő sincs.

2006

Működik a szerződés; Miki nem cigarettázik,
én KRESZ szerint vezetek.
Kettesben; le az új vendéglőbe, vacsora,
és zavartalan egymásra figyelés,
együttlét.

Hat napra gyűjtőm magával vitt az Alpokba, síparadicsom. Neked SMS-ek, naponta:

síelni jó
síelni jobb
tudok síelni
majd néha kölcsönadod a Carving-lécedet?

– amivel jeleztem a léc jövőjét, merthogy vettem egyet.

Fiam ismét megdorgált, hogy néz ki a tévéinterjú oldalam.
Aláhúzott évszámok, kétszer van leírva, ami egyszer történik.
Éppen egy kép befejezve, ezt is rendbe tettem.

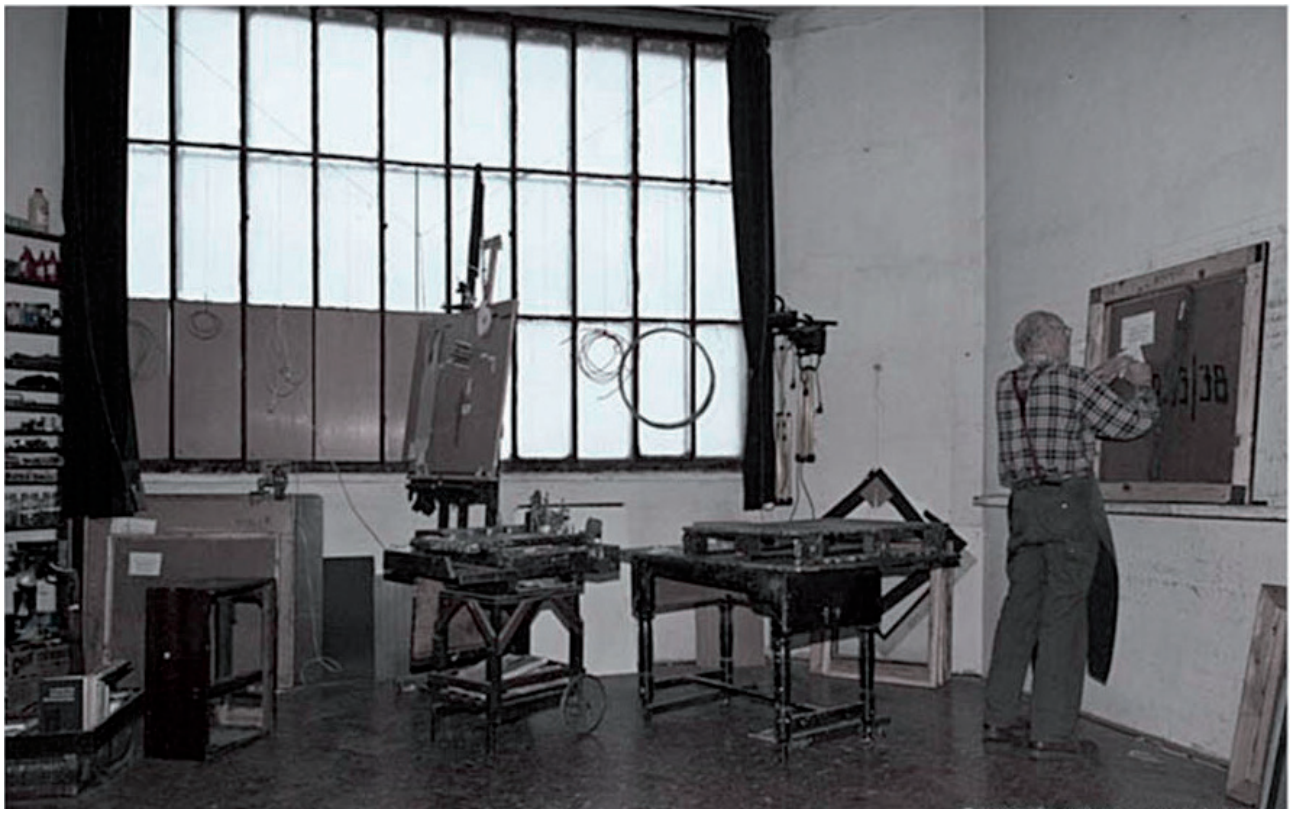

Kecskemét, mailváltás Mikivel.

– Tökfej vagy, mobilra 2 megát küldeni. d.
– Bocsánat, mindig elfelejtem, hogy vannak olyan perifériára szorult emberek
(csövesek, cigányok, lassú netesek) akikkel megkülönböztetett figyelemmel és türelemmel
kell kommunikálni. Legközelebb megy a floppy a borítékba. M.
– Más fontos fontos postám nincs?!
– Számlák, rajongói/szerelmes levelek. Külön csoportba rendeztem azokat a leveleket,
melyekben az új főmenüdet istenítik, másikba tettem azokat,
akik aláírásgyűjtő akciókat szerveznek városszerte, hogy legyen már adatbázis a deske.hu-ból.
A harmadik csoport azoknak a lelkes programozóknak a köre, akik garmadával jönnek,
és szeretnének ingyen dolgozni az esetleges adatbázison.
A negyedik kupacban azok vannak, akik mindezt egyszerre teszik.
– Ki kéne próbálni a skype-ot, velem van a mikrofonos fejhallgatóm.
– Oké, keress valamelyik délután. Fölrakom addig én is.

(A napokban volt egy ezer forintos beszélgetésünk. A skype ingyenes.)

~~Harmadik napja fekszem.~~
Mondom neked,
tudod mit olvasnék szívesen; P. Howardot!
– Várj, rögtön!
Átsietsz a szobádba,
és átküldesz a gépemre 26 Howard-munkát,
txt formátumban...

2006. július

Már működik a szerződés: Miki nem cigarettázik, én KRESZ szerint vezetek.
Több hónapos tárgyalás előzte meg. Úgy kezdődött, egyszer kocsiban mellettem ült,
és megjegyzett valamit, amiből megértettem, hogy *engem* félt. Erre fölfigyeltem, ez meghatott.
Veszélyérzetem nem volt. Most városban ötven!, kilencven helyett.

Nyár, kétfelé az országban. SMS neked.

Tisztán élni, nap mint nap újrakezdve. Sorsunk.

Fiam a születésnapjára (előre) kapott egy rohadt drága hátizsákot,
ami nem lilasárgarózsaszín egyszervarrott, és minden ki van lopva belőle;
hanem hosszú távú. Szüksége van rá.

Kata vidéken, hát kettesben; le az új melletünk-vendéglőbe, vacsora,
és zavartalan egymásra figyelés. Ő borda és korsó sör, én somlói galuska.
Ekkorra tartogattam számára kedves könyvem kedves passzusát: Semmi nincs egészen úgy.
Füst Milán zseni: *Ez mind én voltam egykor*-kötetből.

Kékkút, még romantikusra fotózva, aztán Kata átépítette szépre-jóra.
Föladtam kikötésemet:
Följegyzésem a ház megvásárlásakor, 1980 ősz:
Katától papírt kértem: *ez nekem így jó* (nem akarok építkezni).

Reggel kettőt pittyeg a mobilom, megnézem.
Az OTP üzeni, továbbította fiam zsebpénzét. A szomszéd szobába.

Az élet ritka, igen boldog pillanatai. Órái. Köszönöm.
Volt rám ideje, átballagott a szomszéd szobából, és leült mellém a kompjuter elé.
Én kértem rá, honlapomon mindenféle javítások.
Gyönyörűség, amikor két ember így együtt; vágtató, kergetőző csikógondolatok.
Fiam frissessége, az én tapasztaltságom.

És az utolsó percekben, mintegy Isten tréfájaként, a még mindig bonyolult rendet
egy csavarással én egyszerűsítettem hibátlanná. És nem ő, a profi.

Ez valami női ösztön lehet, Kata kitartóan vonzódik ötletéhez, hogy magunk után törüljük föl a fürdőszobai pocsolyákat. Évek óta a nyeles janicsárfej-sörény.
De jött a lányom, és a sörény helyett valami kinyitható lap, rá kell lépni a gombjára, akkor megmerevedik.
Körülményes és lassú.
Némi malíciával emlegetem ezt nagyfiamnak, aki csodálkozva fölhúzza szemöldökét,
hogy, te, evvel alaposabban lehet kifacsarni...
És eláll a lélegzetem.
Egy idegen áll előttem.
Egy más bolygóról. Neki mindegy, hogy evvel 6 másodpercet elveszít.
Ő nem siet.
Igaz, voltak erre már korábban is figyelmeztető jelek. Reggeli kenyerét megmelegíti.

A perzsa sah utasította személyzetét, hogy Európába tartó különvonata naponta annyi utat tegyen meg, mintha tevekaravánon utazna. Egy úr nem siet.

Néhány, az évek folyamán észrevétlen kicsiszolódott rendből és szabályból, lakóközösségünkben.
Mike (24):
Ha vendége van, de sürgős mondanivalóm: SMS.
Ha több fiú, bekopogok.
Kiállítás-meghívó az ovális asztal jobb oldalán.
Üzenet: az ajtaja elé, a jobb sarokba.
Postája is ide.
Ha sürgős üzenet: cédula középre.
Ha ajtaja nyitva: nincs itthon. Ennek bevezetése előtt sok tétovaság.

Ritka alkalom, Mami, a nagymamád találkozik dédunokáival.

2006. szeptember 26.

Délután jön haza, kérdezem, mi újság. Mondja, a FONTDOKTOR egy hete! dolgozik a kompjuterén, éjjel-nappal. Még nagyon elején a feladatnak. A 250 ezer betűfajtát, amit ő eddig összegyűjtött,
a program most hat szempont szerint szelektálja. Négyötödük kiesik.
A program tudna betűcsaládot javítani is, de ezt az utasítást ő kiiktatta.
Csak a teljes betűcsalád; ahol minden ékezetes betű, monitor és nyomdai változata is.
Minden betűtalálkozás-változat meg van tervezve.
A maradék pár ezer betűt már könnyű lesz kezelni a FONTMENAGER programmal,
tetszés szerint adhatsz szempontokat a kereséshez, szűkítéshez.
Mosolyogtam és bólogattam.

Mint Kata, fiam is efféle lesz. Egy éve meszeltünk, még nem tette vissza a képeket szobája falára.

Beszélgettünk, mi lesz utánunk. Szolgálati lakás, szerencsére nem is lehetett volna megvenni,
s ő, mint művész, jogosult, nem tehetik ki innét.
Katának volt egy fontos ellenszempontja:
Ne maradj itt, a szobák szőlőfürtként a hosszú előszobából leágazva,
nincs közös tér, elfojtja a családi életet.
Mike megoldotta: A grafikához nincs szükségem ekkora térre, a műteremből csinálok nappalit.
Meghökkentem, hibátlan.

Le a kollégiumba, ételhordó; két adag ebéd. Mire ennénk, hús és sütemény nincs a lábosokban.
Csak leves meg tök. Fiam kivételesen a szívére hallgatott.

Ajándéktúlburjánzás-ügyben Kata bölcs ellenvéleménye, hogy Isten megajándékozott bennünket, s ezt úgy tudjuk átélni és továbbadni, hogy megajándékozzuk egymást.
Én egy 17 collos monitornak örülök (örülnék), meg annak,
hogy hajnalban levittem három zsák cuccomat a kukába.
A Nikont meg fiam ajtaja elé.
Délután Kata beszalad egy karácsonyfadísszel,
hogy az üvegmadárka levált a spirálrugóról, ami tartja, ragasztanám meg.
Nem kezdtem el neki magyarázni a rugó és a ragasztó sajnálatos összeférhetetlenségét,
tapasztalatom szerint a fizika törvényei nők esetében nem érvényesek.
És tényleg odaragadt.

2007

Egy udvarias írt, ha az elõszobában
találkozunk. F. NAPLÓ, megkeltek
a könyv tipaqualizálásával.

Mailváltás egy anyukával:

– … én áldott pillanatlesen állandóan, nehogy elmulasszak valamit.
Aztán úgyis megnőnek a gyerekek. Az milyen?, félek tőle. N.
– Akkor bizony az van, hogy napi két percet beszélgetünk, annyit szánnak ránk.
Elfordul a figyelmük rólunk.
Nem a mieink már.
Fiammal kétéves korában együtt a műtermemben, Kata munkában. Hároméves korától lélekben búcsúzni kezdtem tőle.
Akkor két évre esztergomi ferences gimnázium. Ma egy udvarias úr, ha az előszobában találkozunk. d.
– Akkor jobb, ha elkezdem a búcsúzást, igaz? Még mindig fáj, vagy már nem? N.
– Fáj. d.

A zenekarotokhoz protokollfotót kellett csinálni.
Mesélted, a fotós mindőtöknek megkereste az ideális profilját.
Idegenkedtem ettől a nagyon megcsinált fotótól, de tudom, rendben van, ma ennek ez a módja.

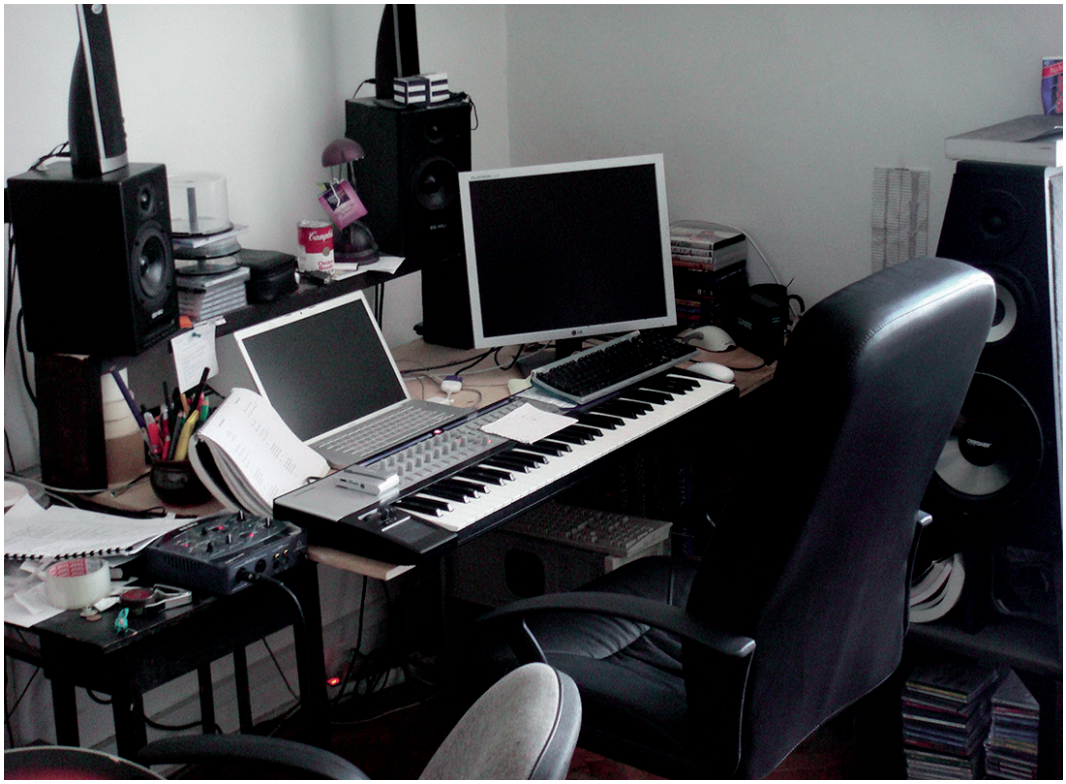

Fiam mosolygott, programozó barátom a fejét vakarta, hogy a honlapom főoldalán témalista, a fejlécben egy másik. Hogy ez pocsék.
Akkor Szüts kitalálta, Miki korrigálta, én ijedten megcsináltam.

Reggel négy. Ma legalább tudom, mért nem tudtam aludni. Az örömtől.
A te ötleted volt, de olyan horderejű, hogy csak félve mertem a programozó fiú elé terjeszteni:
csinálna-e egy teljeskörű keresőt a honlapra, szóra, szótöredékre.
Aki aztán tegnap este teaivás közben homlokára csapott, MEGVAN!

Hogy a zenével, zenecsinálással most hogy állsz, a látványokból tudtam megítélni.
Többszörös próbálkozásaid minőségi hangszórókkal. Már két monitor.

[Mail egy a pesti művészeti iskolákról érdeklődőnek az USA-ba.]

...tudni kell, mikor fiam oda bekerült, minden negyvenhetedik pályázót vették föl.

2007. július 31.

F. napló, kiadja a Fotográfiai Múzeum. Megkértelek a könyv tipografizálásra, avval,
hogy legyen a tíz év előtti Váli-monográfia második kötete.
Rákérdeztél, hogy annál szebbet csinálhatsz-e.
Megcsináltad, a te munkád lett.

Miki szülnap. Az én feladatom a tortára a 25.
Megszereztem neki a 2000 logós képeskönyvet, egy grafikus 200 évig megélhet belőle.

Novemberi kiállításom plakátját
egy éve megcsináltam.
Erőteljesen kinevettél,
halmozott szakszerűtlenségei miatt.
Tegnap éjjel egyig terveztük át,
jó egy ilyen közös munka.

Aulich Art Galéria kiáll. plakát – G/2007/06

Tegnap éjjel megtanítottál rá,
ma hajnalban megcsináltam a készülő könyvhöz,
fotó, grafika és festmény ábrák összevonva egy-egy fájlba.
Ha én ezt a módszert öt éve ismertem volna.

Gábor, ezt barátságunk oltárára. Estére kész lett.
Klikk itt a NEWS-ban a VERSTÁR-ra...
Amikor azt mondom, most kész a honlap, fiam mindig fölnyerít.

2008

Én Kecskeméten. Közben te március 16-án
elköltöztél tőlünk, a Vaban bérelted
lakást. Talán nem véletlen, hogy nem
tudtam róla.

Kezdek beleszokni? a késői apaságba. Gyerekek régi fotóit elérzékenyülve böngészem.
Mikica belezavar a reprózásba, beáll a kép elé, 1985.

Katával ma ünnepeljük szerelmünk kezdetének 40. évfordulóját, január 20.
Csokor, nem volt bátorságom egy szál virágot venni, szebb lett volna.
Gondoltam, fiam ajtaja elé is lehetett volna egyet, ő is benne van a csapatban.
Szívesebben ünneplem ezt, mint az esküvőt.
Az nyáron volt.
Szép Ilonka; Fő utcai pici presszó, sarokban öreg zongora, öreg zongoristával; biztosan táncoltunk is.
Aztán séta a Dunaparton, a zimankós Tabánban, hajnalig.
Nem fáztunk. Legalábbis én nem.

Fiam telve jóakarattal, de a másodnaponkénti mosogatást évtizedek óta vasfegyelemmel el-elfelejti.
Még legsikeresebb próbálkozásom bánatdíj fizetése volt számára, hogy ilyen gyenge szülei vannak.
Mondom, telve jóakarattal, használt tányérjait szobájában gyűjti, ne kellemetlenkedjen velük a mosogatóban.
De most új helyzet, vettem egy nagy fekete autót, amire hangszerszállításhoz szüksége van.
Hogy ezentúl a mosogatástalanság után két hétig nem kérheti kölcsön.
Ma: még alszik, hát reggel egy sajnálatos cédula az ajtaja elé, februárközepi dátummal.*

*Tévedés, elmosogatott. Csak a zsíros serpenyőt hagyta ott, azt is csak azért, mert

Eltemettem anyámat. Utolsó fotó életteréről.
Egy év múlva odaköltözöl,
amikor mindez, az élete – javasoltam is – konténerbe kerül.
Én Kecskeméten.
Közben te március 16-án elköltöztél tőlünk, a Várban béreltél lakást.
Talán nem véletlen, hogy nem tudtam róla.
Ha ez azért, hogy esetleg ne nehezítsem meg,
súlyos adat rám nézve,
nem, hogy valamit rosszul csinálok,
hanem hogy rosszul kommunikálok.
Nem bűn, hanem hiba.

Húgom egy este a vacsoránál jelentette be,
hogy holnap disszidál, a salzburgi kolostorba megy.
Soha nem ittunk, leszaladtam egy üveg pezsgőért.
És bevallotta, nem merte előbb megmondani, nehogy lebeszéljem.
Fájt.
De hogy ennyire félreismert, ebben hibásnak kellett lennem.

Tegnap befejeztem a DESKE.HU könyvet.

– Kedves Deske, azt nem lehetne valahogy összehozni, hogy a könyvhöz legyen egy CD-melléklet, amin Maga olvasna föl a kötetből?
– Fiam a könyv tipográfiáját csinálja; szerinte is ragyogó ötlet, köszönöm.

És neki van profi audióberendezése is.

Válasz egy prágai levélre:

...Lehet, hogy korunkban egyszerűen egy funkcióeltolódásnak vagyunk tanúi,
a mai művészek közvetlenül a napi dolgokba való beleszólást tekintik feladatuknak.
Mi még a fellegekben jártunk, onnét néztünk lefelé és fölfelé.
Fiam szerint is csak az marad meg, ami az aktualitáson túl örök tartalmakat hordoz. d.

Fiú (26) mondja tűnődve:

Ha egy mondatban kéne összefoglalni, ahogy engem neveltél,
ahogy mondogattad is: It is for You to decide. [Tégy belátásod szerint.]

Mást képtelen lettem volna átadni, ösztönösen is, meg valamiféle pedagógiai elvből.
Nem tudom, mennyire volt helyes.
Bár az irányokkal tisztában volt. Ha az eredmény felől nézzük; rendben.

2008. június 12.

Katát veled leküldtem az Adriára a Toyotával. Ritka kettesben.
Utána egy vasárnapi ebéd a kertvendéglőben veled kettesben, útibeszámolód: a parti sziklák, rákvacsora különös segédszerszámokkal, gyönyörű velencés kisváros ódon kövekkel.
Jól bírtad a hosszú vezetést, a kocsi kellemes.
Hazafelé eltévedés, ezért dupla sztrádadíj a horvátoknál.

Ancilla OSB, / Tücsök húgom egy ismerőse fölkereste édesapánk sírját.
Akiről egyikünknek sincs emléke. A te ismeretlen nagyapád.
Korábban, a hadifogoly keresőben már találtam adatokat.
Most evvel tisztázódott minden.
Magyar hadifogolytábor-temető egy kis faluban.
A harmadik kövön látni, sárgával bejelölve: Váli Dezső Dezső.
Minden névnél a háromszavas orosz formula, és az élet két dátuma.
Erre szükség is volt, a hitelesség, meg a sok Tóth.

Orosz-magyar együttműködéssel az adatok:

Váli Dezső hadnagy, vasúti kísérő százados.
Születési hely: Szabadka, 1900.
Lakóhelye: Bp. Irini 12. (Irinyi János utca, ma Móricz Zs. körtér)
Fogságbaesés helye: Rabodermat (Rábagyarmat)
Fogságba esés időpontja: 1945.
Fogva tartás helye: 3604. hadifogoly-kórház, Kurszki járás Iszkra-Szapogovo
Elhalálozás ideje: 1946.07.12.
Temetkezés helye: 3604. hadifogoly-kórház temetője, Szapogovo,
Silihova/felső Volgai terület 54/10 parcella/sír.

Túlkorosként úgy került a frontra, hogy banki munkahelyén egy kolleganője följelentette a nyilasoknál németellenes mondatai miatt.
Kórházvonatokban szolgált.
Időnként partizántámadások.

Tényleg, őseid; a családom. Első megmaradt fotófelvételem, Körtér, ’58 karácsonya.
Két nagyanyám. Bal az anyai. (†1969) A másik Jenny mama (†1964)
A férfit, Váli Miklóst alig-alig láttuk, apám öccse, fura figura.
Hivatalnok, otthon kis esztergapadja, nőtlen, de lebetegedett nőjét,
s annak édesanyját hosszan, halálukig ápolta.
Macival Mami (†2008), mögötte húgom (†2022).

Éjjel is, sőt hajnalban borítót tervezek a DESKE.HU kötethez. Miki terve nagyon szép, és –

Öreg, magamnak is terhes, áldott és keserves,
nehezen döntök. Borítóterved nagyon szép.
És arra jutottam, hogy nem én vagyok.
Ha van kedved, készíts változatokat, én mindenesetre elkezdem.
Akkor így lehet a kolofonban: könyvterv: VM., borító: VD.
d.

A megújult Kékkúti nyaraló egész más karaterű,
Kata rendezésével nagyon szép lett ez a nappali.
Nekem, neki is külön szoba, immár az emeleten,
ki-kinek saját ízlésével berendezve.

Miki ma 26. Mail a Balatonról. Ajándéknak részemről majd egy méteres fémvonalzó,
amit nem lehet kapni, kartonvágáshoz.
(Különköltözve, nem tud az enyémért beszaladni, majd magánál felejteni.)

Nem ez az életcélod, de örömünkre (is) élsz. Isten tartson továbbra is tenyerén, édes fiam.
Születésnapodon soron kívül gondolunk rád. Kata is, bizonyára, de ő még alszik.
ölel: d.

Enyhe őszi napsütés, a még zöld mezőn végtelenbe futó magas töltés; rajta széles út.
Azon sétálgattunk, velem a fiam meg a lányom. Beszélgettünk.
Hirtelen magához rántott a föld, elhagyott minden erőm, a földön feküdtem.
És föltört a csendes zokogás, hogy még itt az én két édes szép nagy gyerekem, akik lassan elhagynak, hiszen már most is távolodóban. Tanácstalanul, kissé zavartan hajoltak fölém. Erre ébredtem. Érdekes.
Az életben, hogy felnőttek, alig szánok rájuk időt.
Unokáimról nem is beszélve. Jut eszembe, hogy húgommal ha néha találkoztunk, néztünk egymásra, nemigen volt mondanivalónk egymás számára. Élünk, rendben vagyunk. Korán leírtam, nekem nem társaság kell, hanem kétszer négyes fenyőléc, kötegelve.

2008. október 21.

Tegnap a könyvem nyomdába adása napja. A 34. hosszn-
ál gyorsúszásban, amikor rájöttem,
Miki borítója nem tetszik.
Hazaérve, a tipográfus riasztása, nyomdába adás előtt
még fél napot adjon nekem.
Fiam telefonja persze kikapcsolva, fél tíz, hát vaktában
föl a Várba.
Grafikus, éjjel dolgozik, ez mért csinálják, pizsamában
és nagyon álmosan, suttogva
sérelmezi, hogy bejelentkezés nélkül látogatom,
nem egyedül van, munkatársával éjszakáztak.
Laptopjainkat a konyhapultra. Grimasszal jelzett undor-
ral fogadta tervemet.
Úgy tűnik, ez a könyv nem tervezőgrafikusok számára
készül. Akár igaza lehet.
Lehet, hogy ronda, de énebb. Itt a nyári, közösen kiiz-
zadt tervünk, és mutatom az újat is.

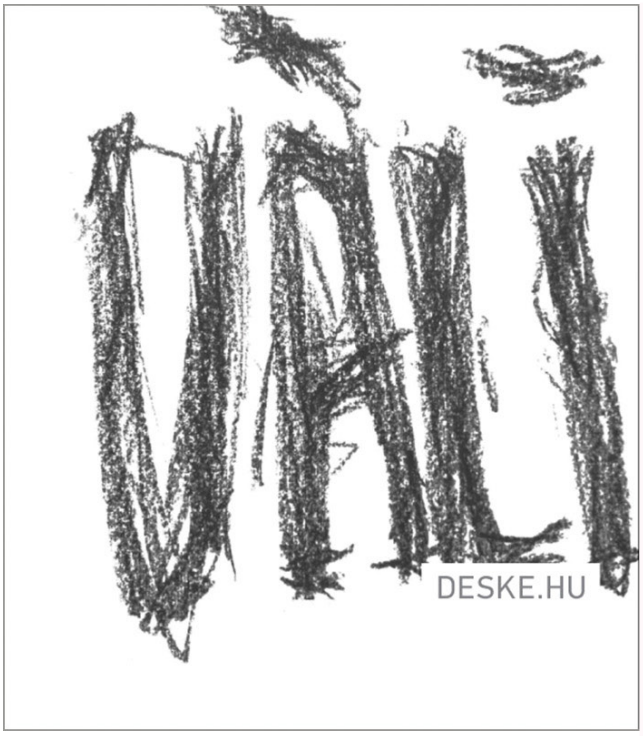

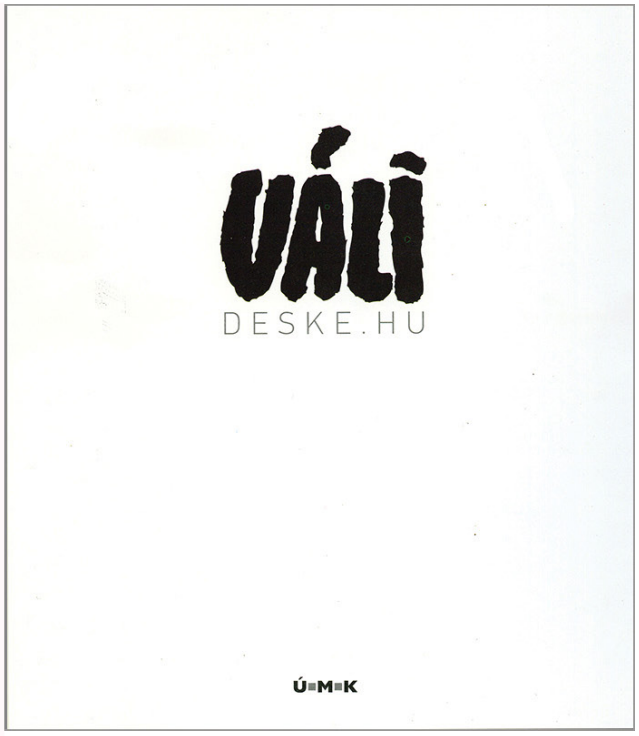

2009

Biztatásodra elkezdtem írni, megsimáltam
a B. Naplót. Bekóltöztél a Követére,
ahol én harminc évig.

Küldték, Mécs László: Áldottak az öregek barátai.

Áldott, aki nem csodálkozik, hogy sok mindent nem látunk és lassan jár nálunk az ész,
Áldott, aki nem veszi észre, hogy ma megint kiömlött a kávé az asztalon,
Áldott, aki mosolyogva áll meg, hogy beszélgessen velünk,
Áldott, aki nem árulja el, hogy ma már kétszer hallotta tőlünk ezt a történetet,
Áldott, aki fel tudja idéztetni velünk a tegnap emlékeit...

Elkezdek mesélni valamit, fiam finoman elmosolyodik.

Ámerikában három hétre, téged elvittek Kláriék.
Lerajzoltam, hogy a Metropolitan Múzeumban
egyenesen végig, aztán bal hátul a galérián,
ott találod azt a nagyon szeretett Balthus-képet.
Számomra csodája az okker a csöndes-kék kancsóval.
Kedvesen visszajeleztél egy fotóval.

Kapacitáltál, hogy a szerinted alulreprezentált grafikáimnak csináljunk kötetet.
Védekezem, hogy gyanúsan sokfélék, gyengébbek.
Állítottad, csak én látom így.
Aztán minap elmondtad a könyv szerkezetét.
Amibe persze belevitatkoztam.

Kecskemét. Bíztatásodra itt, Kecskeméten elkezdtem írni ezt a könyvet, a B. NAPLÓ-t, grafikáimról.
Mindig fanyalogva néztem ezt a mezőt. Hol Mednyánszky, hol Barcsay, Csomay, Vajda..., ahogy rájuk nézek.
Te másként látod. Legyen.

Egy ismeretlen fotót találtam rólad most, 2024, a diplomamunkádban szerepel, a könyvmellékletben. Hol-merre járhattál, és mikor. A diplomádhoz készülhettél.

Hogy meghalt Mami barátnője, Borsos Margit néni, 2009. 06. 20.,
aki idáig a Körtéren élt már egyedül; odaköltözöl, szeded szét, dobod ki a Körtéren anyácskám nyolcvankilenc évét.
Nem érdekelt, nem néztem végig.
Biztattalak, csak bátran!
Hordtad le a dolgokat; csakugyan konténerbe, azután lakásfestés, bölcsen.
Egy dossziét is találtál, felirata *Deskének.*

2009. augusztus 28.

Fiúnk megjött Ámerikából.
Hosszú út,
úgy adódott, nálunk is pihente ki.
Álmában engem Melocco
szobrára emlékeztetett,
amit Szütscsel intéztünk,
három példányát tartós anyagba kiöntettük,
II. János Pál kapta az egyiket,
Magyar Bálint miniszteren keresztül.

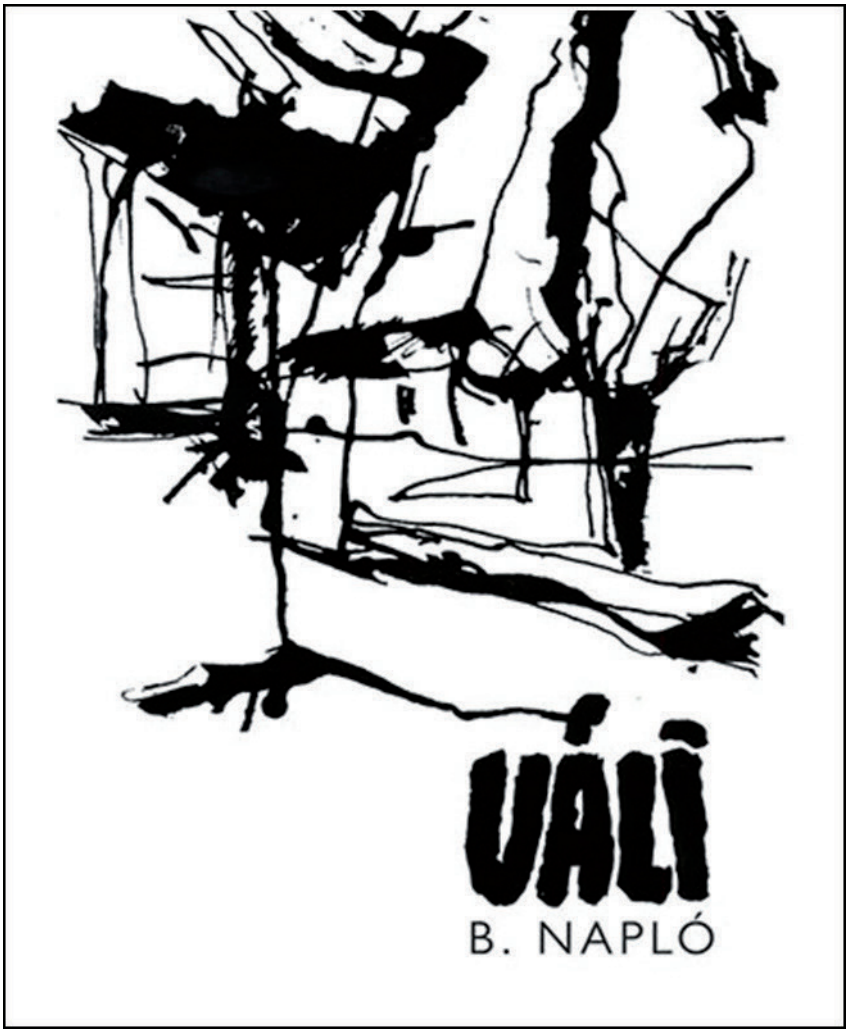

Vajda Lajos gyűjteményes emlékkiállítás, Magyar Nemzeti Galéria,
veled egyeztettük, ő nagy, és nagyon jó... és nekem most nem jön át.

Szülnapom. Elkészültél a grafika-könyv borítójával. Egy ’94-es nagyrákosi pácrajzomat választottad.

Tegnap estig a két óriásmonitorod előtt ülve átszerkesztettük a grafika-könyvemet.
Határidő holnap. Ma 05:35-kor küdted át nekem pdf-ben, akkor végeztél a módosításokkal.

2009. december 8.

Az Aulich Galériában
a B. napló bemutatóján
velem együtt a könyvszerkesztő
Bognár Robi mellett te állsz,
a könyv társalkotója.

Kíváncsi lettem volna,
magadban hogyan fogadod ezt a helyzetet,
hogy ranggal, publikum előtt, kiemelten.
Igaz, zenészként nem először.

2009. október 22.

A pályázatnyertes bélyeged.
Mondtad, a terv jobb, de a posta átfaragtatta.

Anyám és Zsófi – különböző okokból – már nem,
te velünk voltál gyertyagyújtáskor.

2010

Diplomamunka ötleted, megtervezni saját temetésedet, minden mozzanatával.
Vasárnapi vendég. Kata délelőtt Süt-fő 2.

Csak annyit kérdeztél: kész van? Értettem. És még aznap belenyúltam a már lefényképezett és keretezett ***Műterem félálomban – A/2009/57***-be.
Aztán a javítást átküldtem neked, mailben.

Tegnap csináltam egy utcai plakáttervet... Szerinted még finomításra szorul.

2010. március

Fiam most készülő diplomamunkája.
A tervezőgrafika időközben már magában foglalja a teljes látványtervezést.
S ráadásul Miki zenét is szerez.

Szóval megtervezi saját temetését, minden mozzanatával.
Egy nagy magyar grafikus.
A család kötelességtudóan szörnyülködött, én már az ötletre is ötöst adtam.
Bár alternatívának javasoltam, hogy tavaly kiásták az Alexanderplatzon Petőfi földi maradványait, azt hozza haza ünnepi pompával.
Igaza van, az egyetlen személy ő maga, akinek dolgába senki nem köthet bele.

Húsvéti szertartás, utána néprajzi ihletésű sonka,
majd ezt kompenzálandó Katától kedvemre való,
ámbár sajátos brassói aprópecsenye.
Ünnep ez is, te is asztalunknál.

Próbálkozom az új fotógéppel. Nevettél a 14 megán, hogy ennek mindenki bedől.
Tegnap levettem 10-re, csakugyan javult.

...Tegnap is mi történik. Jön fiam harmincezer forintért. Észreveszem, feltűnik:
Hogy le vagy sülve! Ó, nem, szabadkozott zavart-szerényen, csak ősz a hajam. És tényleg az volt.
A pénz a maszkmesternek kellett. Diplomamunkája saját temetésének megszervezése, urnatartóval, sírásó-egyenruhával, maga írta rekviemmel,
és öregkori fényképeivel a kiadandó díszkötetben.
Harcsabajusz a fotózáshoz.

Ma reggel a Margit körúton éles kiáltást hallottam: Ezt ne csináld! Ezt ne csináld!
Talán kétéves lehetett a gyerek, aki mondta, úgy huszonhat éve – most hallottam meg –, érezhetően még nem tudta szabatosan kifejezni magát. Mikica szólt rám, valami nagyon nem tetszett neki.
A teljes kiszolgáltatottság szólított, reményes bizalommal.
Mi lehetett a baj?
Egy injekció veszélye? Fájdalmas sebtisztítás? Ki tudja.
És most?
Édes-fájdalmas időélmény.

2010. május 29.

Miki diplomavédése, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, tervező-grafika.
A második fotón hatvanéves ábrázata két maszkmester több órás munkája;
2048-as temetését tervezte meg, annak néhány részletét dolgozta ki.
Közreműködött fémnyomó, szobrász, varrónő, esztergályos, operatőr, asztalos, divattervező; homokfúvás, dukkózás, nyomda, fóliázás, 390 ezer.
Visszaemlékezést írt néhány jövőbeli találkozásukról Esterházy Péter, Szabó T. Anna, Dragomán György (egy kis kerek novella), Karafiáth Orsolya, többen..., McLaren Jr. és Henry O'Connor néven, Mike instrukciói alapján magam is. A szövegek egy fotókkal illusztrált könyvben elolvashatóak.A fekete partecédulák sarkában kis buborékban a hamvaiból egy kevéske, kéretik szétszórni ott, ahol a legkedvesebb együttlétük esett valaha.

Divattervező segítségével készült a mauzóleum biztonsági őreinek egyenruhája. Mellükön 2048-VM embléma. Csak a háromcsikos rangjelzésűnek van hozzáférési joga a naponta töltendő mécsolaj-tartályhoz. Gondosan formált urnatartó állványon üveg urna, alulról megvilágítva. Fölötte lángtartó tányér. Szürreális ötlet volt hólabdába belemintáztatni a fejét, az üveggömböt megrázva nem havazni kezd, hanem a hamvai hullanak. Hozzá egy ihletett szózat. Készült video is, amiben a túlélőknek üzen (összefüggéstelen panelszavakat). Rekviemet is írt, eredetileg zenekarra, végül énekhangra, egy részletét hallhattuk.

Kollegái csomagolástervet, könyvillusztrációt, tanösvényhez eligazító táblákat stb. csináltak.
Miki nagyságrenddel nagyobb feladatot talált magának, a részletek nem szerveződnek egységes vízióvá.
Szalai András építész opponens is így látta.

Bemutatásakor hátrány volt, hogy a munkákat diavetítve kellett elmesélni, és nem a kiállítását ismertetni. Az tizenöt méterrel arrébb volt, egy paraván oldalán.

Munkája talán előzménye egy tavalyi valódi urnatemetés a Harangvölgyben, egy rokonok nélküli agg ismerősünké. A szertartást ő szervezte meg.
Barátaival együtt énekeltek, imádkoztak, majd ittak áldomást a lombok alatt.
Ma: ünnepi ebéd, hármasban.

Csináltál Zsófi nővérednek egy szellemes cégtáblatervet. Nem ezen múlott, hogy ez a vállalkozás nem jött létre.

Haldoklik a kompjutered. Nélküle nem tudod befejezeni, egy koncertről csináltok DVD-t.
(A hangtechnikusok Németországból érkeztek).
Próbálok segíteni, rászánod ezt a képet eladni, ***Melankólia – A/1971/06***

Mesélted, kompjuterüzlet, valami zavar kapcsán ingerült veled az eladó.
Szakmai beszédbe elegyedsz vele, a férfi kivirul, a végén alig akar elengedni, hogy még ezt is megmutatná.
És hozzátetted, hát persze, kivel beszéljen erről.
Felesége nem érti. A kollegák? Azok meg tudják ugyanezt.

Találtam egy régi fotót, próbálom datálni; körtéri első hónapjaidban a munkatered a Mami szobájában. Már Kata nyugdíjazás-prémiumából neked vett zongora is ott.

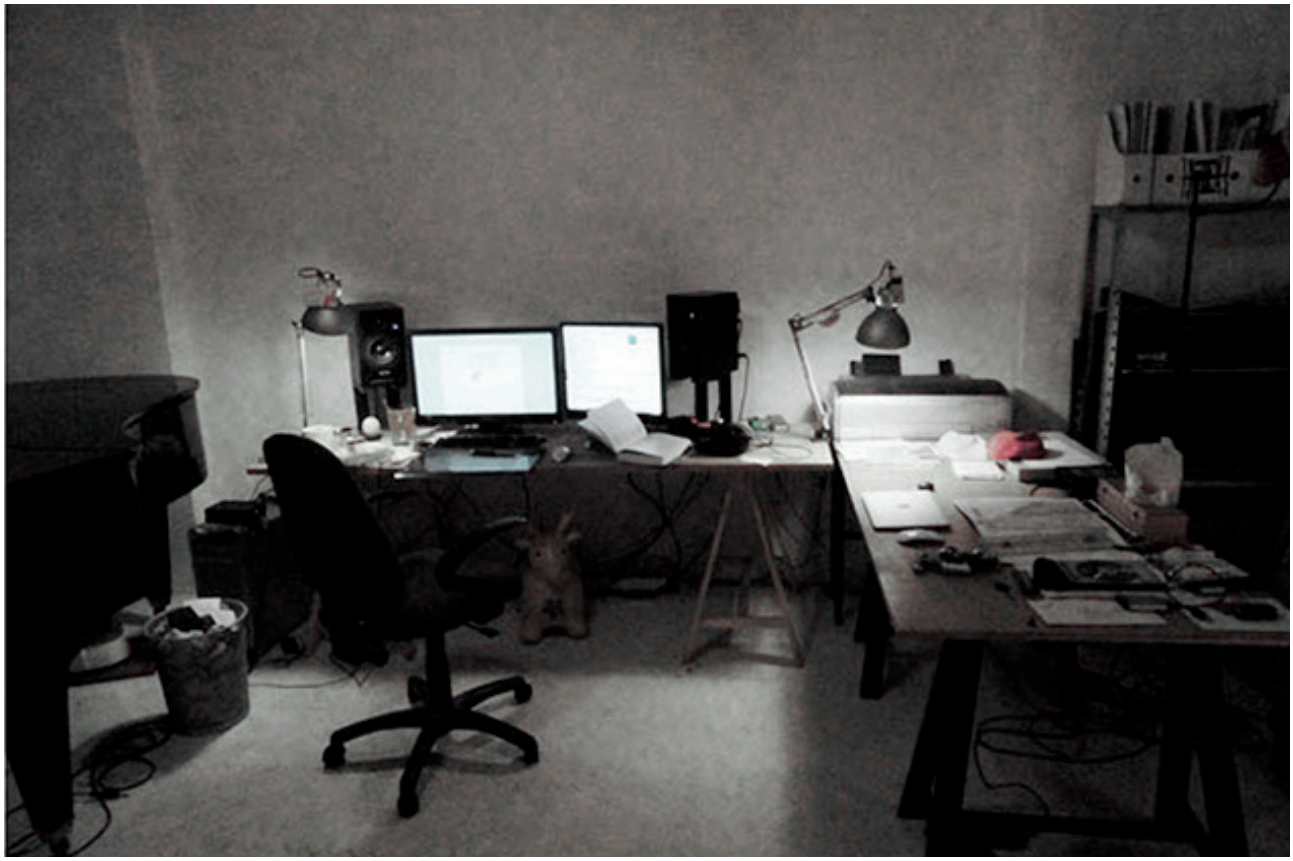

CSALÁD

A nők a férfiak karbantartására lettek kifejlesztve.
A férfiak például egy ecsetnek látszó tárggyal
fenntartják a társadalmat.
A gyermekek pedig olykor hazatelefonálnak.

A Nemzeti Színház bemutatóira szoktam tiszteletjegyet kapni, ma este Csehovtól a Három nővér.
Nekem csak másfél, a szünetben hazajöttem.
Szerinted jól csinálták, te maradtál.

Vasárnapi ebéden. A szokásos szintidőnél valamivel gyengébb, úgy 5 másodperc alatt győztél meg − odapillantva −, hogy a keretezés rossz.
Amíg a vécén ültél, át is színeztem. Jóváhagytad.
Délután mail, nem vették meg a [...] képet, vidékről. Pedig kell árusítanom, a MAC kompjutered haldoklik, s csak a hozzávaló hangkártya félmillió lesz.

Még itt hagyott könyveidet csomagolom, van rá időm.
Kiemeltem egyet, most újraolvastam, Ajtmatov: A versenyló halála. Az Könyv volt.

Vasárnapi vendég. Kata előző este a mélyhűtőből a húst, délelőtt sütött-főzött.
Aztán fehér blúz, szarvasbőr mellényke, annak a barnáját nagyon szeretem rajta, a fekete szoknyához.
Délben megjött a vendég, toporog az ajtóban, porolja a havat magáról.
Én ágyból, kissé köhögős, csuklyás köpeny, kászálódtam.
Dörmögős hátba veregetések.
Ünnepi teríték, az adventi koszorú gyertyácskái égnek.
A szokott ima helyett azt a szép áldást mondom.
A sült után kis édesség, végül a vendégnek kávé is dukál, diskurálunk régesrégi dolgokról.
Ő sokfelé jár, elfoglalt. Most vált a munkája, új feladatok. Külföldi kapcsolatai.
Közben telefonon keresik, angolul beszél; a mai munkavacsora helyszíne.
Műterembe invitálom, két befejezett képem, figyelmes véleményt kapok.
Mi megvagyunk, tesszük, dolgozunk. Aztán búcsúzás. Én vissza ágyba, hálósipka.
A fiúnk.
A Lukács-klubban egy öregúr, ha fiát látni szeretné, Svédországba kell utaznia. A héten indul.

Tegnap délelőtt egy karácsonyra kapott filmecske kapcsán keveredtem a YouTube-on a Cohen komponálta HALLELUJAH-zenéhez.
Ez volt az igazi ünnep, vagy öt-hat változatát hallgattam meg.
Este − erről mit se tudva − megjöttél, majd ajándékként föltetted a számot a kompjuteremre.
Szólóének, férfikórus és gitáros változat, elég rendes. Kata ismerte föl a hangodat.
Nekem csináltad.
A kórus úgy jött létre, hogy ötször énekelted föl,
és hogy aznap sajnos nem volt jó a hangod.
Mesélted, kompjutereden hegedűzenét,
de nagyzenekari művet is lehet komponálni és hallhatóvá tenni.

2011

Exkluzív zenei magánfesztiválról forgatott
rövidfilmet Monte Carlóban
Miltor a Louvre-ban csinálta itt
ugyanezt egy zongoraművésszel.

Főiskolai évfolyamunkban volt évekig téma, akkoriban avval vágtam el a vitát,
hogy nem az kérdés, művészet-e a fotó, hanem hogy vadalma-e. Most rákérdeztél, beszélgettünk.
A fotó besorolási dilemmája abból adódik, hogy egy fontos információ és a tiszta képzőművészet két véglete egyformán értéke lehet.
Csúszkál a két véglet között. Kurva műfaj.
Szűkítetted a problémát. Művészet-e a temészetfotózás, az ételfotózás.
Mondom: mi a különbség Delft látképe és egy gőzölgő makaróni fotója között, ha az olyan.
Oda lyukadtunk ki, hogy az étekfotózás iparosmunka, célfeladat teljesítése.
Ha magas szinten: iparművészet.
Nincs kizárva, hogy egy produktum művészet rangra jusson.
És lehet magasművészet, a mindenkori alapproblémákkal, élet, halál, vágyak, szenvedés stb.

Megállapodtunk, könyveimet e-bookra teszed.

Megveszed azt a bauhauzos asztalt és polcrendszert, ami azóta is nálad.
Önállóvá vált stílusod, markánsan más, mint amit itthon láttál.
Talán nagyobb látványrendre is vágytál.
Ehhez mellékletként Kata akkori munkaasztala.

2011. március

Barátod, Geri, albérletbe hozzád költözik a Körtérre.

2011. április

Zsófiról a körtéri lakást átiratjuk a nevedre, 800 ezer.
Lett saját lakásod.

Az Aulich Galériában Várhelyi Tímeát és Fischer Balázst másodjára néztem meg, veled. Mindkettő még Pilismarótól ismerősünk, a legtehetségesebbek közül. Művészek már. Neked is tetszett.

Az anyai ösztön. Kata a hivatalos ebédemhez tartozó csokoládémázas piskótám felét a váratlanul hazánkba látogató fiúnknak adta.
Feleségi ösztön nincs? El is kezdek fogyókúrázni.

E-mail, hogy OK, túl vagy az orrműtéten.
Hoppá, csak annyira emlékeztem, hogy ez valamikor mostanában lesz.
Utána mindjárt mail orvosodtól is: Miklós rendben, üdv. Gy.

[Műcsarnok-igazgató kiállítást csinálna nekem 2013-ban.] Azonnal fölajánlottad, hogy ehhez csinálnál egy igazi filmet rólam, és azonnal beindul a fejed, tízezerért tudnál egy napra bérelni víz alatti kamerát, és akkor egy tisztességes bukóforduló –

Húgom még olykor-olykor meglátogat minket, fölutazik Pannonhalmáról. Örültem, hogy megismerhetted.
Ő ekkor már meglehetős idegenül mozog a világban.
Itt épp valami zenét mutattam neki.

2011. július 19.

Miki másodmagával egy exkluzív zenei magánfesztiválról forgat rövidfilmet, Monte Carlóban.
Múltkor a Louvre-ban csinálták ezt, egy zongoraművésszel.
Mail neki:

Öreg, most írtak, a Prima Primissima díjamhoz egyperces reklámfilmet csinálnak rólam,
a TV-archívumban lévő dolgokból összevágva. De fogadnának beküldött jogtiszta filmet is...
Be kéne küldeni a bukófordulómat. Jogtiszta. He? d.

Gyakran kérdezik, hát Miklós fiad? Jó évvel a diploma után?
Komolyzenei elit fesztiválok filmese lettél,
baráti körödből származó Balázs bevont munkájába, járjátok a világot, kétszemélyes stáb.
Egy svájci falu, immár visszatérőn, aztán Párizs, pesti Zsidó Fesztivál, Monte Carlo.
Vasárnapi ebéd után megmutattad a most elkészült opuszt.
Hanyatt estem. Őszintébben: megkönnyeztem.
Mit tud az én borostás-szőrös-szúrós grafikus nagyfiam.
Komponálásban, eleganciában. *Gaia*, a legújabb, 8 és fél perc.

2011. szeptember 6.

Fiúnk két hétre Amerikába, mért is ne, egyetemet keres magának.
Egy másodikat, néhány kurzus erejéig, ha netán találna valami ösztöndíjat is hozzá.
Az ottlétet Balázzsal az egyetemi nyílt napokra ütemezték.
Ott ezt komolyan veszik – a tanítás igen drága szolgáltatás –, ilyenkor minden tanár elérhető.
Lehet minőségről, ösztöndíjakról, tantervről, felvételiről informálódni.

Sziasztok, csak egy gyors helyzetjelentés: [...] eddig Brooklynban laktunk,
most már Manhattan: Chinatown, majd később Upper West Side...

Furcsa dolgok történnek, azért ez itt tényleg a világ fővárosa.

Bár érezhető, és ezt sok helyi is megerősítette, hogy ez a Manhattan-álom haldoklik, legalábbis a Manhattan mint a művészvilág fővárosa. Most Brooklyn az élhetőbb, és oda költözött az összes művész. Ma este kivetítés a Metropolitan Operánál, oda indulok lassan. Baromi meleg van. Mivel helyiekkel mászkálunk, ezért olyan dolgokat látunk és élünk át, amikből teljesen hiányoznak a turistáknak felépített üres kulisszák.

És ez azért így nagyon izgalmas... Miklós

[Háromnapos filmforgatás nálam egy háromfős csapattal.]
Egy hétmilliós szerkezet az operatőr derekára szíjazva, ami semlegesíti a kameramozgás egyenetlenségeit.
Ráákérdeztem miattad: steadycam. Talán tudsz is róla. Kölcsönzése feltételeit följegyeztem.

Megjöttél Ámerikából, egyetemkeresőben voltál. A reptéren vártalak, igazi esemény.

Éjszakai mailed:
− Most, amikor iktattam az Apó temetés feliratú mappát a polcomon rájöttem, hogy nem is különbözöm sokban tőled. m=
− Mindössze annyi, hogy én a polcomon után vesszőt tettem volna :−))) apó

Huncut színháztörténész és újságíró ősöm,
Váli Béla − aki tévesen a Zsidó Lexikonban is szerepel −,
levelében elküldött két kamu kérdést Turinba,
feltételezem, csak egy Kossuth-relikviára spekulálva.
Nagyanyám lakásában függött a válaszlevél,
bársony keretben, babérlevelekkel körülvéve. Egyetlen családi örökségem.
Amint lehetett, neked adtam. Te se őrző típus, most vevőt keresel rá.
Restauráltattad az Országos Levéltárban.
Ahol beazonosították, a levél hiteles, csakugyan az ő keze írása.
Ami ritkaság, mondták, volt neki ugyanis ilyesmikre egy titkára.

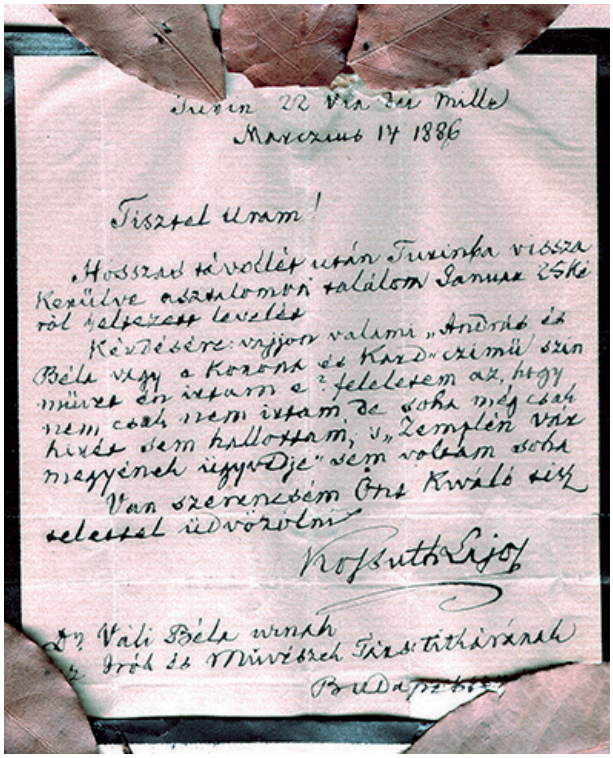
Turin 22 Via Sa Mille
Marczius 17 1886

Tisztelt Uram!

Hosszú távollét után Turinba vissza térve azonnalomra találom Januar 25-ké röl keltezett levelét.

Kérdésére: vajjon valami „András és Béla vagy a Korona és Kard" czimű szín művet én irtam e? feleletem az, hogy nem csak nem irtam de soha még csak hirét sem hallottam, s „Zemplén vár megyének ügyvédje" sem voltam soha.

Van szerencsém Önt kiválo tisztelettel üdvözölni

Kossuth Lajos

Dr. Váli Béla urnak
Irók és Művészek Titkárának
Budapestre

Huszonkét év késéssel ma hajnalban eljutottam a bizonyosságig: mégiscsak jó, így jó.
Kezdettől halvány kétely, nem öncélú túljáték volt-e, hogy a keresztútszövegemet veled írassam föl.
Megvan a válasz. Így nem tanítóbácsis.

Kettesben vonattal: Capa D-Day kiállítás a kecskeméti Fotográfia Múzeumban.

Délelőtt először tanácstalan-tétován, majd egyre rémültebben kerestem a két pillanatszorítót.
Kocsiban felejtettem? Netán fiam? Ilyet el-elfelejt visszaadni. De hiszen rég elment...
Minden lehetőséget számba vettem.
Nem voltak a helyükön. Húsz centivel voltak arrébb. (Egyébként okkal.)

2012

Hír: a fiú megnyerte a nagykabáji reklámpályá-
zatot. Hatvanhárman indultak.
Talán életem valakai legtöbb ajándéka
köze a 70. születésnapomra.

07:44 Lám, fiúnk visszatért. Egy időre.
Legalábbis valószínűsíthető, hogy ő az.
Reggel a konyhában,
a kisszoba előtt a földön a régi tábla.
Itt a közelben szilveszterezett, tudjuk.

Szobádba költözöm műhelyemmel.
Hogy anyácskámat a Körtérről elköltözve elhagytam, bölcsen teljesen átrendezte lakását.

Mailben köszönöd, hogy megtanultad tőlem, még szerszámot is ki lehet dobni.
Kidobtál négy kalapácsot.

2012. március 5.

Hajnalban átküldtem egy táblázatomat – számadatokkal – neked,
hirtelen halálom esetére... mit kell fizetnem havonta-évente stb.
Ma műtenek, fölfúrják az orrodat. Isten segítse mindkettőtöket.

Elképesztően eredeti ötlettel, tán életem valahai legszebb ajándékaként, 70. születésnapomra evezésre befizettél. Ganz csónakház, Hajógyári-sziget.
Az edző megkérdezte, milyen hajót? Res-szkiffet (nem a biztonságosabb palánkosat).
Mikor evezett utoljára? 46 éve.

Fél nap volt, távoli hivatal. Finoman elmosolyodtál születési bizonyítványom mostani megszerzésén.
Pedig végigjárhattad volna halálomkor jó néhány kerület anyakönyvi hivatalát, mire megtalálod a nyolcadikat. Ott születtem.

Bár még nagyon korai, átbeszéltük a 13-as Műcsarnok-kiállítást, alaprajzice.
Nagyon jól gondolkodsz.

2012. június 1.

Megérkeztél Svájcból a 200-as teleobjektívemmel, így lefotózhattam képeimet.
A C. naplót megcsináltad e-bookra.

Meséled, van már olyan csöndes járású autó, hogy hangszóró zajol belőle az utakon, mert életveszélyes. Emlékeztet az első autók előtt szaladó, zászlót lengető szolgákra.

Fotógépszervizbe, Bartók Béla út, hirtelen ötlettel utcasarokról telefon neked, itt vagyok a közelben, nincs-e időd-kedved fél órát sétálni. Volt; végig a Ménesi úton, mesélted készülő filmed ötleteit. Rákérdezek, a technikai háttér nálad mindig nagyon érdekes. Közben benéztünk Gábor Kertészeti Egyetemére, hátha bent van...

Keresztfiad, Botond unokám, eredeti rajza.
Ma elajándékoztam ismerősnek, avval, hogy tegye a polcra, férje urnája mögé.
Oda került.

2012. augusztus 15.

Művész fiam régi ötlete, kéne csinálni egy kiállításmegnyitót, nincsenek műtárgyak a falon,
csak asztalokon étel-ital, és persze a dumcsizás.
Hogy egy megnyitó úgyis csak erre való.
Miki tegnap harmincéves, barátai az ő rovására megcsinálták.
(A fotóm onnét, emlékeztet apámékra, 1941. Boldog nők, mosolytalan férfiak.
A régi séma szerint ürüggyel fölcsalogatták egy lakásba, az ajtóban Váli Miklós kiállítás-plakát, bent húsz jó barát várta. A falak üresek.
Hárítottam, aztán mégis; a szoba közepén egyikük fennhangon:
Megkérem Váli Dezső festőművészt, nyissa meg a kiállítást.
Egy Élet és Irodalomban megjelent bla-bla művészetkritikát olvastam föl.
Ennél jobb volt barátja, Nagy Gábor szövege:

MIKLÓS 30
Fehér falak, üres felületek. Ez fogadja a látogatót. Belépünk, keresünk.
Bármit. Foghatót. Fogódzót. Zavarba ejtő ez a tiszta pőreség.
Kérdéseink lennének felé. Valójában ő az, aki kérdez minket.
Váli Miklós – művész, grafikus, zenész, tervező, fiú, barát, pesti srác. Immár a világnak felelni képes férfi az, ki szelíd mosollyal végigvezet bennünket a korlátot vesztett térben. Mit is keresünk? Tárgyakat? Hangokat? Tanúságtételt? Moralizáló kiállást? A szégyenteljes múlt öregemberszagú szimbólumait? Irigy dívákként egymásba tépő plakátok dölyfös rikoltozásait? Hiába tennénk. Nem. Válinak olcsó e bazár. A gagyibarokk díszektől roskadozva csörömpölő karácsonyfák, az éktelenkedő hangjegyektől túlzsúfolt kottalapok világát itt ne keressük – Váli gerinces határozottsággal utasítja el a hivalkodás húsevő virágait. Ehelyett a szemünkbe néz, kézen fog, és mindent, mit e kor torz szándékkal ittasan a tekintetünk elé vet, eltöröl. Lecsupaszít.

Váli Miklós 30 éves. Ízlelgetjük még. Ilyenkor az ember megáll, néha egy másikkal összenéz. Méregetjük egymást. Kibe harapott az idő, ha harapott. Talán néha félünk. Ismeretlen, északi tengerekre tévedt hajós félhet így, miközben a tejszínű ködbe fúlt horizont bizonytalan vonalát kémleli. Féltjük azt, amit magunk mögött hagytunk, féltjük azt, ami még nem történt meg velünk. Féljük az előttünk hatalmasodó fehérséget, hogy belélegezzük, és elönti lelkünket a sivárság, az elménket végül őrült katatóniába taszajtó Semmi. Váli igaz ember – fehéret ad nekünk. Ne forduljunk el. Mert ez a fehérség nem a gumiszobák kongó fehérsége, a fehér ember fehérsége. Arra bíztatok mindenkit, lélegezzünk egy nagyot be, majd ki, és tanuljunk meg Váliul! Ha így teszünk, többé nem szorongunk a még-el-nem-érkezettől, nem félünk az ismeretlentől. Váliul ugyanis a fehér, tiszta, üres falak frisset, váratlant, provokatívat, ihletettet jelentenek. Annak, kik megtanulnak Váliul.

Tanuljuk meg, milyen is az, ha a felszín mögé látva megpillantjuk a lehetőségek színpompás miriárdját.

Tanuljuk meg megtalálni a pontot, ahol a tiszta fény szivárványba töri magát. Ismerek valakit, aki ebben a segítségünkre lehet. Épp most 30 éves.

Minden kedves látogatónak jó nyelvtanulást kívánok!

Az eseménynek halványan lehetett olyan üzenete is, hogy bár idág vagy hat nagyigényű kisfilmet készített komolyzenei magánfesztiválokról Svájcban, Olaszországban és Angliában, de egyéb irányú tehetségei, illetve munkássága kibontakoztatás előtti állapotban. Jókedvű este, fiatalok. Hamar eltűntem.

Tűnődöm, biztassam-e egyáltalán többirányú termelésre. És ha tehetsége ugyan van, de hajlama nincs rá?! Anélkül is lehet üdvözülni.

Gyovai Pál kubikus-kőfaragó 85, mikor elkezdte.

Rothko 46 évesen találta meg. Előtte a világ legbutább képei.

Sugallod, a news-ba tényeket írjak, ne véleményeket.
Igyekszem megfogadni, fontos.

Öreg szülék, vasárnapi ebédnél kanalat letéve hallgatjuk, fiúnk négy napra megint Svájcba készül, forgatni.
Kis aggódás? Csendes elégedettség, öröm?

2012. október 15.

Fotó jött mailen.
Úgy látszik, megnősült a fiam.

A rend kedvéért: nem nősült, barátja, Bori esküvőjén volt fölvezető.
Az esküvői zsúron énekét kísérted szintetizátoron.

Mike nem eszik édességet.
Na jó, akkor én sem.
Visszavonásig.
Kata szerint amúgy is drága a cukor.

Hogy a fiú zenész (is).
Mondtam neki, írd át egyik zenémet, az 1973-as ***Alkonyati angolos – opusz* № *2.,*** nagyzenekarra.
Köv. megnyitómon három hangversenyzongora, öt oboa, üstdob, előadva...
Nos...? Kotta: C.11550.

Ez valahogy nem jött létre... :-))

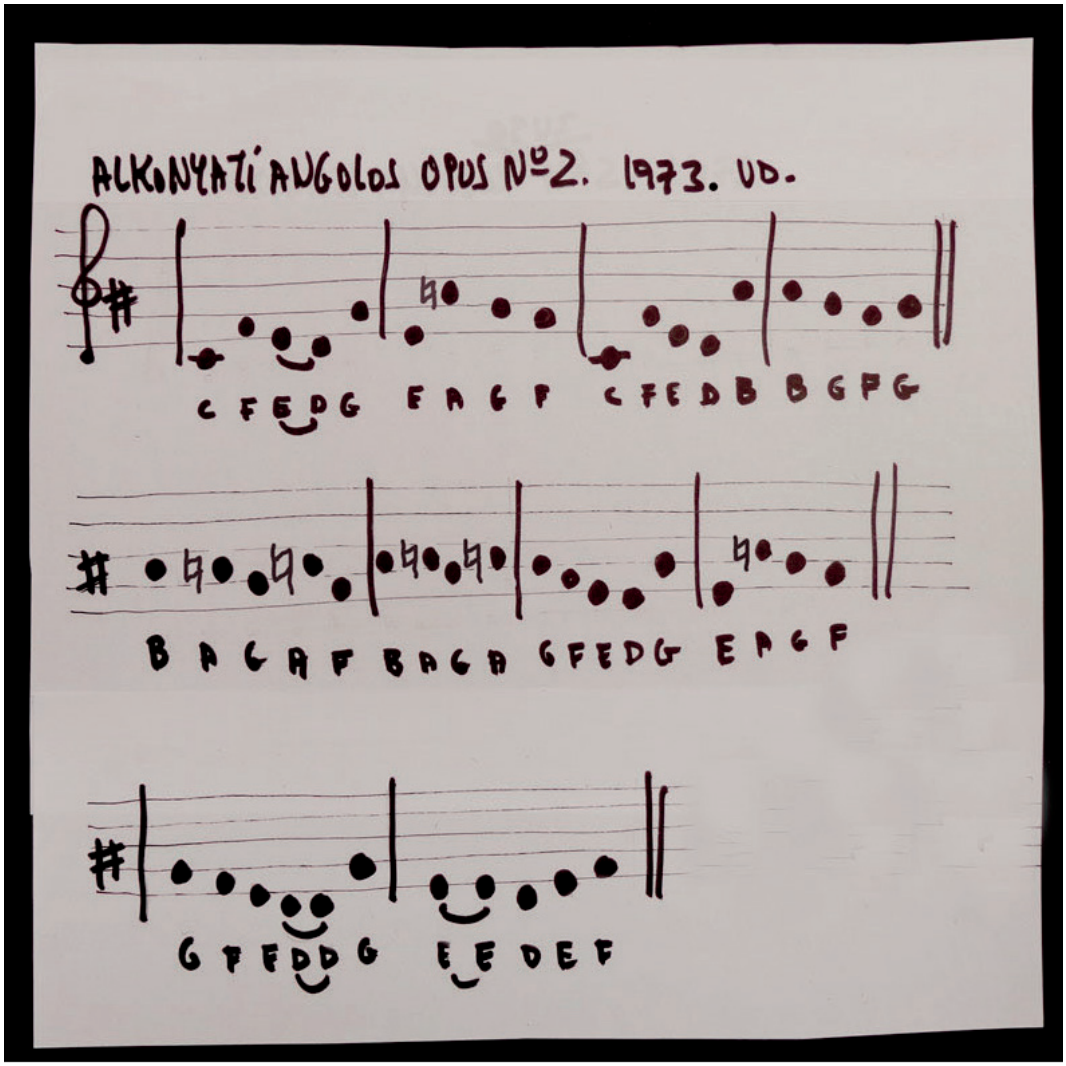

2012. november 11.

Egy igazi hír: a fiú megnyerte a nagyszabású reklámpályázatot. Hatvanhárman indultak. Az övé: Akik elég őrültek... egyperces film. Max. két percet kaptak, bölcsen nem használta ki. Hogy copyright-probléma ne legyen, minden kocka az ő felvétele, a zenét is ő írta hozzá.
150 órát dolgozott rajta. Mondja, nem az ő stílusa, de itt ez kellett.
A MEGNYERTEM SMS-t megkönnyeztem.

Az onokákat egy napra átvállaltad tőlünk. Közben róluk egy igazi amerikai filmelőzetes.
Villódzó másodpercek, a gyerekek is belesodródtak a játékba, viháncoltak, mókáztak.

– Puszilom Anikót és a kis vasgyúrót.
– Mi is csókoltatjuk Manyikát és a gyerekeket, őszintén reméljük, örömüket lelik majd a vasútmodell-készletben, amit szívből küldtünk.
Dódit mára egész szépen megtanítottuk egyenes háttal tévézni – büszkék lennétek rá. Baráti üdvözlettel: az Egész Család.
[Nincs se Anikó, se Dódi, se család, mindkettőtök legénynember.]

Radnótit eddig (kivéve a Razglednicákat) nagyon jó programversírónak tartottam:
Annak térkép e táj... Ami versét most tőled, karácsonyra... mindent megváltoztatott.

Igazi költészet.

Ami évtizedeken át összeköti karácsonyainkat, ez a kis áttetsző leporelló mindig a fa alatt, mögötte gyertyával.
Kata öccse hozta távoli országból, csöndes örök létező.
Sokáig nem szerettem zavart lelkemmel.
Egyszer életdühből rámozdultam, hogy eltépem, Kata kicsikart engedélyével.
Lassan áhítatosan megszerettem; nem tudom, te evvel hogy.
Tavaly nagy munkával restauráltam.
A Doktor Faustusban akarja a fiatal gazda az udvar közepi, szekér útjába álló hatalmas fát kivágni.
Amit öreg korában aztán keményen védelmez.

Fiam új mobilja. Szájához emeli és bemondja (angolul), tízkor ébresztő.
Egy női hang megismétli, és a szöveg megjelenik!, és tízkor ébreszti.
De ha bemondja, hogy holnap 3-kor Sanyival,
a gép figyelmezteti, akkor másutt van dolga.

2013

Harmadik reklámfilmed a Stork Club-ra.
Mike hív, elszántam magam egy
New York-i útra.

Ebéd után segítettél értelmezni, majd dönteni honlap ügyben.
Nem NO COPYRIGHT, hanem minden:
CC; KREATÍV KÖZVAGYON

Nagy ajándék volt ez a fotó, valamelyest beleláttam munkádba,
a körülményekbe. A Rendező rendez.
Sugár Gyuszi mesterem mondta, hogy egy kép négymillió információ.

Ha a balesetes eszméletlen, a mentősök megnézik a mobilját, van-e rajta értesítési telefonszám. Rögtön beírtam Katát és téged. Névnek nagybetűvel!: ICE. (Nálam ICE-1, ICE-2)

Hoztál nekem olyan elosztókat, amiken elemenként kapcsoló és főleg piroslámpa-kijelző. Végre kitalálták, csináltam ilyet az asztalomhoz, jó 20 éve.

Veled megint versenyben, te se édességet. Vasárnapi ebédnél egymást kínálgatjuk, próbáljuk egymást sztrájktörésre.
AZT A PICIT CSAK NEM FOGOD MÁR A TÁLBAN HAGYNI!

Hír Kecskemétre
Miki hogy múltkor (fölényesen) megnyert egy reklámfilm-pályázatot, most ismét fölkérték egyre.

Kölyökkorodtól, ha én múzeumban jártam, rituálisan egy repró asztalodra, vagy postán.
Akkor most Kecskeméről mailben.

Szia, Öreg! Ha Benczúr szembe jött velem az utcán, átmentem a túloldalra. Ma kiderült, festő lenni is tudott. Rothko.

2013. március 24.

Harmadik reklámfilmed a StarKing cégnek.

2013. április 7.

Mike Balázzsal megy forgatni, és vinne magával. Hát elszántam magam egy New York-i útra.
Nagyszerű. Poénnak hat, pedig igaz, két képért megyek, Bierstadt Sziklás-hegységes négyméteres vászna, a másik Delvaux, a HÉV-végállomás képével.
Mindkettő a Brooklyn Múzeumban. Talán még az a huszas évek-beli rádió a harmadik emeleten.
Műanyag, kékeszöld, felhőkarcolót formáz; és minden ostobasága ellenére gyönyörű.

És valami, amit én tudtam büszkén megmutatni, nektek. Repülőgéphordozó csatahajó, már múzeum; kivül-belül. Belsejében egyik emeleten mentőhelikopter, fotózkodtunk. Miki vezet, és elbóbiskolva...
A molón tengeralattjáró, előtte szűk kapu, csak annak érdemes megnézni, aki átfér rajta...
Átfértünk.
És a World Trade Center még egyszer. Újságíró igazolvánnyal sorállás nélkül.

A régi magyar negyed beli Szt. István templom, 7-es mise, Mikiék is megérkeznek, most angol mise.
Oldalt besomfordál egy pap, majd visszamegy, kezében a mikrofonnal (Mike fordítja), érdekes, hogy nem működik...
Prédikáció közben elöl beül egy padba.
Miki mégsem kísér ki a reptérre, mert leegyszerűsödött, neten csekkeltünk, én taxival ki.
Hazafelé föntől a Balaton, a Tihanyi félszigettel.
Mintha térkép a hatodik osztályban, földrajzórán, fantasztikus.

Reggel megpróbáltam ötödször filmre venni ugyanazt. Ideszóltál, a MAC gépeden nem lehet letölteni a filmjeimet, át kell térnem korszerűbb rendszerre. Majd ha hazajöttél Svájcból. Aztán megtanítottál egy új programra, hogy okostelefonról is nézhető legyek.

2013. június

Egész éjjel, reggel 1/2 10-ig forgatsz a Rumbach utcai zsinagógában,
egy svájci hegedűművészről kisfilm.
Napközben látogatók.

2013. július

Tíz napot Ausztriában forgatsz.
Neked rutinprogram, nekem még mindig a fejemben: belügyminisztérium, útlevélkérvény és várni, várni.

Gyengének tartottam; hát mail: Öreg, honlapodat inkább levenném a netről.
Válaszod: ezt egyszer már megnézted, és ugyanezt mondtad.

Megkerülted a választ.
Egy nyomatékosító ellenlevelem lett volna várható.
Helyette:
– Mondtam én neked valami újat az elmúlt tíz évben!?
Tanítlak konfliktust kezelni.
Bár tudsz.

2013. augusztus 7.

Burgundiában forgatsz, talán már vasárnaptól itthon.
Kata este a Balatonról kérlel, hogy a fiú nem jelentkezett, tudakolnám meg mailben, hol van, aggódik.
– Nem zavarom evvel. Majd jelentkezik, amikor ő úgy gondolja.
[El kell engednünk, és az aggódást hagyjuk a pogányokra. Ha meghalt, jó helyen van. Ha él, de nem látjuk, mindegy, hogy hol.]

Mikinek NIKE futócipőre nem tellett, de lehetett kapni pár ezerért egy chipet, amit tornacipőjére erősített. Ami edzőként funkcionál;
okostelefonján keresztül jelzi sebességét, a megtett távot. Neten keresztül versenyezhet egy brazil gyerekkel, aki holnap fut.
Ha beáll valami tempóra, a gép fölkínál egy zenét pontosan abban a ritmusban.

Vas Megyei Rendőrfőkapitányság
T. Cím, közigazgatási bírság határozatukra válaszolva jelzem, hogy a jelzett időpontban a sz.gépkocsit nem én használtam.
Öregember vagyok, én ilyen gyorsan már nem járok.
Gépkocsimat a fiam... Szívélyes üdvözlettel vd.
Kifizetted.

Mikica fiam, kisbaba, hüppögve állt ott alant, a fürdőkád melletti farácson:
– Nem akarom ezt.
– Ezt a kék törülközőt? Hát akkor barnát?!
– Nem, nem akarom – és a lábamhoz simult.
Fölkaptam, s úgy, csurom vizesen magamhoz öleltem.
– Jó, akkor nem.
Ezt a minapi álmomat érteni vélem.

Ebből a szövegecskéből az utolsó mondat volt leírva, két napja. Zelk mondja, gyakran verse utolsó sorát találja meg először.

Fotót látok, valami itthoni helyszínen forgatsz, távoli szimpatizánsként irigykedem e szakszerűségen, micsoda szerszám.

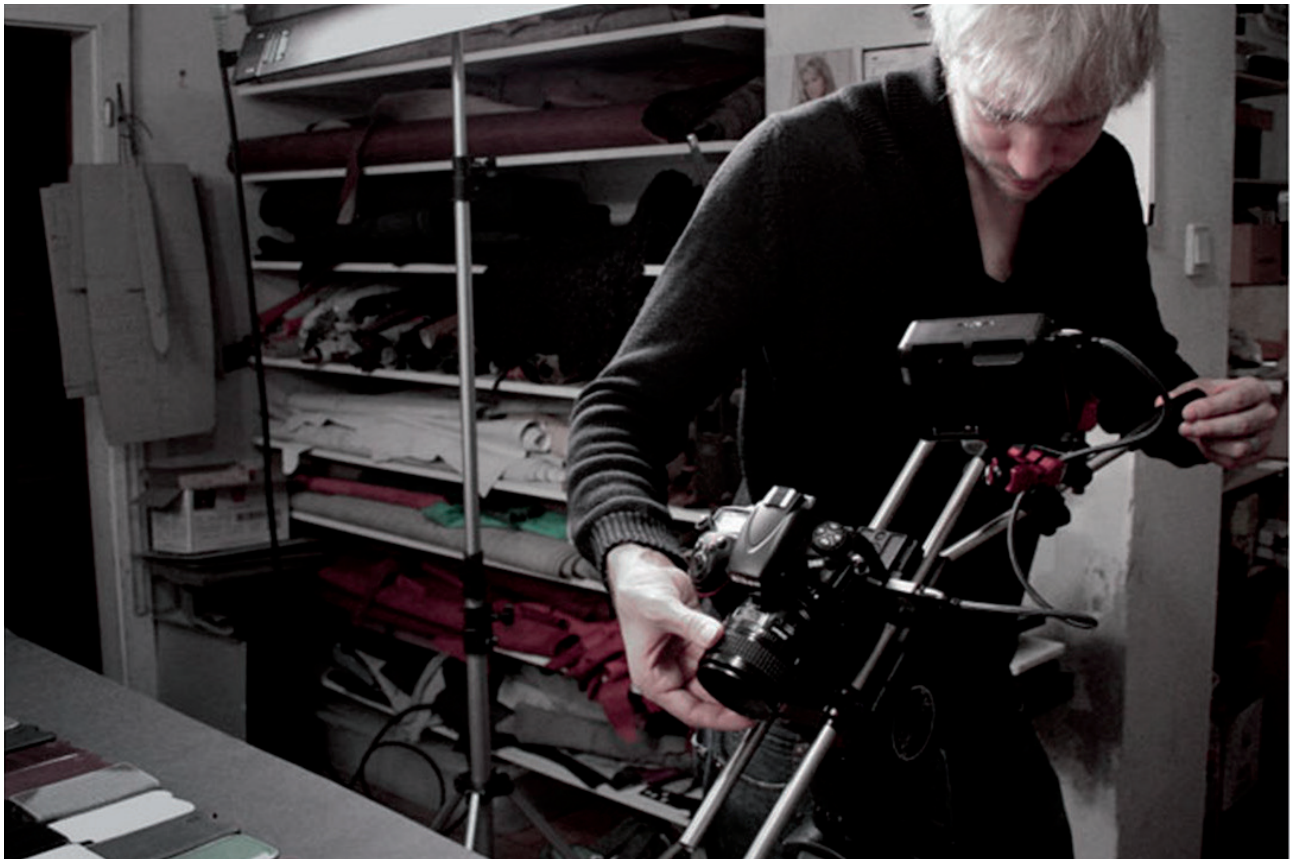

Avval adta vissza, hogy az első zápor úgyis leviszi...
Édes Úr!
Zivatar megvolt.
Kocsin sár maradt.
Kéretik a héten elmúlasztani, hosszú úval.
Vödör van.
Szívélyes d.

Tegnap, most együtt veled, újra megnéztük a Schielét. Megbeszélve még jobb.

Igazi ágybeteg. Fiam:
– Jobbulást, Apó! Holnap jövök, hozzak valamit?
– Öt kiflit, köszi.

Az evezéshez, régi emlék. Reggel, uszodába menet evezős logó egy Török utcai Ford fenekén, mixed, vegyespáros. Siettemben elandalodtam. Házaspár lehetnek. Belém sajdult. Dubló, mi is avval, kétpárevezős versenyhajó. Én a stroke (vezérevezős), Béla kormányzott is. Körorvos lett. Ifi-kettes korcsoport, 1959., Országos Bajnokság a ráckevei Duna-ágban, második helyezett. Három induló. Mindig a Fradi győzött. Kihajtottam magunkat, a cél után a vízbe hánytam. Mint ott egyetlen eredményes csapata az MTK-nak, üveg pezsgőt kaptunk. Érettségi után kellett abbahagyni, készülődés az életre, esti rajziskola a Honvéd utcában. Néhány éve még álmodtam vele, végtelenbe vivő villamos ismeretlen vidéken, a part mentén, majd megint megtalálom a csónakházat, ahol majd talán fölismernek, de ismét és ismét nem sikerül vízre szállni.
... Aztán Mike jóvoltából tavaly újra vízen. Szkiffben. Hajógyári öböl, egyszer elfelejtettem hátranézni,
szinte fölöttem a félelmetes fekete uszályoldal, a parton kikötve. Vészfékezés két lapáttal.

2013. november 12.

Véletlen találkozás a Margitszigeten,
filmet és pedált forgatsz, te a rendező; előtted a tricikliben a kameraman.
Rakovszky Zsuzsa a tarisznyámban maradt, üldögélni már hideg van.

2013. november 15.

Próféta Galéria kiállításom, egyetlen év anyagából válogatva. Gratuláltál hozzá, hogy ráadásul nem is egy gondolatot rágtál végig. [Az se lenne baj. A minőség dönt.]

Tűnődsz, mondod, Kínában most négymillióan tanulnak zongorázni.
(Törted a fejed, netán valami digitális kottát eladni nekik.)

A padlólevél nálunk régi hagyomány,
sőt, egy-egy helyszín sajátos jelentéssel.
A tegnap esti egy fiam-váró, keksszel;
hogy ha majd hajnali kettő-három körül
visszateszi ajtóm elé a slusszkulcsot és a forgalmit.
Reggel a kekszek helyén a válasz: KÖSZÖNÖM!

Karácsonyünnep. Most egyszer megpróbálkoztunk unokáknál együtt karácsonyozni.
Dunakeszi. Nem vált be.
Botondot tanítottad az új fényképezőgépe felvételeit kompjuterbe tölteni.

Lehet, hogy le kell mondanom a hosszan múltba nyúló NEWS-ról.
A ritkán látogatók kedvéért volt fönt három hét.
E percben veled közös kísérlet, telefonon át.
Ha csak fele kép-szöveg, a te telefonodon akkor működik.
Különben nem.
És egyre többen térnek át telefonra.

2014

SMS Rómából, úton Brazíliába, az esztivalt
forgat. Onnét Svájcba.
Műcsarnoki kiállítasom, 48 perces filmed
velem, nagy képernyőn.

Délután hozzád a Móricz Zsigmond körtérre – jólesik leírnom a szót –, tiplizésben nagyobb a gyakorlatom.
Egy dögnehéz képemet a falra. Ami épp arra a helyre került, ahol 55 éve jégszekrényből alakított állványomon elkezdtem a szakmát.

Mail, négy éve diplomázott.

Mike, tegnap, hogy fölmerült a dolog, beszélgetésünk kapcsán, újragondoltam diplomád ügyét.
Megérdemelted volna a jelest. d.

2014. február

Átvetted a diplomádat, elfogadták angol nyelvvizsgádat.
Sok filmet megnéztél hozzá.

Amikor hallom, ahogy telefonon angolul vitatkozol...
Én csak beszélni tudok, amit mondanak, nem értem.
Akkor ehhez, búcsúzóul, egy kép az iskoládról.
Ami 1962–67 az enyém is volt. Szerettem.

Ma álmomban ötéves fiam jelezte, hogy megetette a macskát, majd odakucorodott mellém az ágyba a pokróc alá, s elaludt.
Reggel, ébredezve, még odatapogattam; nem volt ott.
Amúgy épp most jött meg Oslóból, egy világklasszis hegedűsről forgatta harmadik rövidfilmjét.

A fiú megkapta az én vadonat, már mindent tudó iPodomat, cserébe én az ő elsőgenerációsát. Hogy amire nekem kell, arra jó az is.
És kitanított, hogyan kell rá e-könyvet letölteni.
Így aztán én, amit az amerikai katalógusban találtam, belemarkolva.

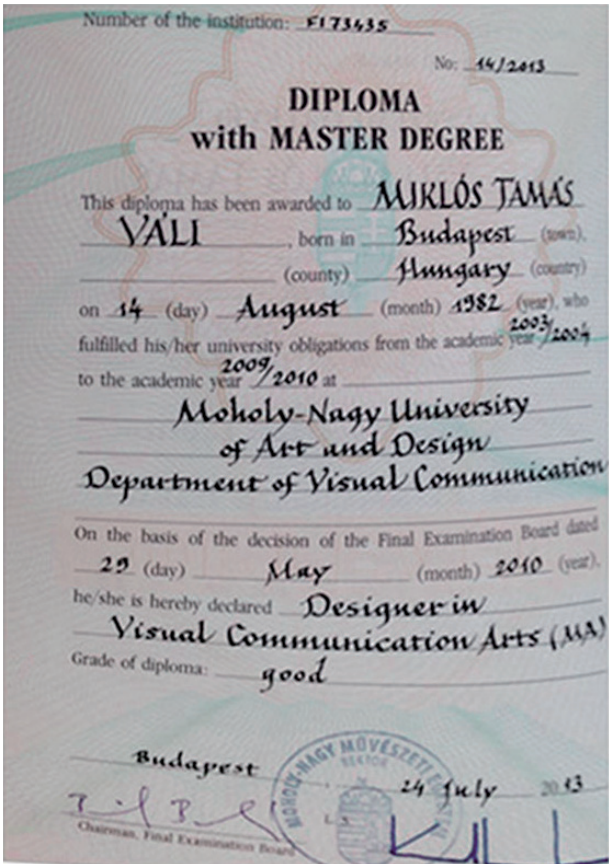
Number of the institution: F173435
No: 14/2013

DIPLOMA
with MASTER DEGREE

This diploma has been awarded to MIKLÓS TAMÁS VÁLI, born in Budapest (town), (county) Hungary (country) on 14 (day) August (month) 1982 (year), who fulfilled his/her university obligations from the academic year 2003/2004 to the academic year 2009/2010 at Moholy-Nagy University of Art and Design Department of Visual Communication

On the basis of the decision of the Final Examination Board dated 29 (day) May (month) 2010 (year), he/she is hereby declared Designer in Visual Communication Arts (MA)

Grade of diploma: good

Budapest 24 July 2013

Chairman, Final Examination Board

MOME. Diplomázó fotós, opponensi beszédem:
– Tisztelt Hallgatóság. Még soha nem voltam opponens, ezért meg kellett tudakolnom, ezt hogyan. Az Egyetemről e-mail-információ:
Vegyen hosszú nadrágot. 2500 karakter maximum, szóközökkel.
Ennél jóval nehezebb Miklós fiam utasítását követni:
Lehetőleg ne csak magadról beszélj...

2014. július 6.

Nagyfiúnk hazaérkezett forgatásról.

– Szia Apoka, most jottem meg Lockenhausbol, most mar szeptemberig itthon leszek.
Anyuval kontaktalok, ha jon. NEWS: följön. Nagy hajtas volt,
most nyugodt hangulatu utomunkas idoszak jon. Kreativabb gondolkodosabb lesz, remek lesz. Te hogy vagy? olellek m.

Ha fiammal találkozunk, megölel. Borostás, szúrja az arcomat.
Ez még ráadásul fura öröm is, irigylem, valaha magamon is tetszett volna az ilyenforma szőrösség.

2014. szeptember 5.

SMS Rómából, ahol fiúnk épp átszállásra vár. Megy Brazíliába, zenefesztivált forgatni. Onnét majd Svájcba. És közben hazaugrik, mielőtt New Yorkba.
Szoknunk kell a dimenziókat. És délután:

– Rió, tél, ölellek titeket! M. – Meg ne fázz! d.

Mail Brazíliából, hogy ezt találtad az ITunes free ebookok kínálatában: C. NAPLÓ

Hívlak:

– Kellett volna neked, itt van a kezemben, megvegyem? Samsung lézerprinter.
– Igen, kösz, én is akartalak hívni, hogy gratuláljak a szülnapodra.

Mailed New Yorkból, Metropolitan Múzeum:

– Egy korszak vege: nincs tobb fem kituzo. M.

– AKKOR NEM MEGYEK TÖBBET ODA. d.

Lukács Uszoda h. ig.

Kedves Cz.!

Kérem szíves engedélyét egy film forgatásához. Ez is belekerülne a filmek közé, amiket a most nyíló műcsarnoki kiállításomon levetítenek. Paraméterek: november elején, 07–08 h között. Fiam, Váli Miklós készítené, a 26 fokos medencében úszom, ott forgatna. A jelen lévő fürdőközönséget nem fogjuk zavarni. Köszönöm. Szívélyes üdvözlettel: d.

Végül partnere, Balázs, egy lánnyal, aki a víz alatt forgatott.

Kiállításom a Műcsarnokban, a képek most nagyon mozogni fognak, hát szóltam,
Műterem és remény – A/2012/77 képem párját is szívesen neked adnám. Nagyon udvariasan hárítottad, hogy nem kell. Hoppá, végre egy igaz információ. Halálpontos ételeteid. Ma át is festettem.

Fokozott zavar, hogy postafordultával megdicsérted a meghívó grafikáját.
Biztos voltam megvetésedben, hogy minden graf. szabájjt átlépve, a sokféle betű, minden.
Remélem, nem kímélni akartál.

Műcsarnoki kiállításom megnyitója.
Az utolsó teremben 48 perces filmed, nagy képernyőn.
megtalálható: youtube.com .... váli dezső/deske
Itt még valamit megbeszélünk, forgatás közben.

Hónapja hárítottad, igazad volt, továbbfestettem.
Most a kiállításon a tiéd alá raktam.

Megnézted és bólintottál.
Sikerült rád tukmálni.

2015

Amszterdamban forgatsz, kezdek már nem
utána India felé. Hat nap New York, utána

Anyácskám urnahelyet vásárolt magának, végül őt kissé szabálytalanul húgom kolostorkertjébe, a nagy fenyőfa alá temettük. Az urnahelyén majd mi, a Krisztus Király plébánia, Józsefváros, a papírok hivatalból hozzád kerültek.

2015. február

Zsófi 40. szülnapja alkalmából küldtelek titeket az Alpokba, síelni. Szerettétek.
Üdvözlet mailben egy fotó.

Árbócra helyezik fölöttem a Telekom-antennákat, ennek ellenére volt-szobádban maradok,
műteremből ágyat kidob, három festőállvány.

Múzeumnézéseimből mindig küldtem. Most mailben.*Kutyám, nem tudom, te most hol, mely országban, én délután a kecskeméti Fotómúzeumban, egy megnyitón. Hát egy emlékeszetes fotó innét is dukál neked, Kodály, asztalán fonográf.*
Jó munkát és jó utat! apó

Ezt a filmeteket Pécsen rendezed, zenekar fölvállaltan hangszerestül vonul a városban, s utasításodra megcsinálja az utcán ugyanazt, többször is. A vonuló sorból kilépő kiasasszony ugróiskolát játszik...
Egyikük szmokingzakó nélkül, szál ingben hegedül és kalapozik hozzá... ötleteid.

Mail neked, Amszterdamban forgatsz, hacsak már nem úton India felé.

Ismét közlekednek a villamosok a XI. kerületi Bartók Béla úton, ahol korábban egy kisiklott szerelvény akadályozta a forgalmat. d.

Mail New Yorkból, tőled. Te igazán érted és tudod, mennyire a szívemhez nőtt.

Ma 145 éves a Metropolitan Múzeum. m.

Lemondom, hogy veled Párizsba;
fáradt hozzá.

Egy ideig együtt vagytok. Zenész.
Segítesz mamájának egy lakást rendbehozni.

Egri László dr., összeismerkedünk, kézsebész, állandó diakónus. Azóta kétszer voltak nálunk, az éves lakásszentelésekre hívtam. Ma délelőtt Miki fűrészgép által rég megcsapott hüvelykujját formázta meg. Közben ő beleszólt, hogy nem lehetne-e még egy kicsit karcsúbbra, akkor tovább dolgozott rajta, s megígérte, hogy a 15-ös divat szerintire csinálja...

Kata barátnőjével a Balatonon. Én itthon. Vasárnap.
Hívtalak és jöttél; budai hegyek.
Ritka órák, négy óra tíz percet beszélgettünk.

Mail:

– Kiskutya, Kata még nem lesz vasárnap.
Választhatsz, séta, uszoda, vendéglő a Hármashatárhegyen –, ezek autóval,
vagy a szokásos itt, ha módod-időd van. d.

– Szia, Apóka, most kicsit nagy a hajtás, egy sima ebédet javasolnék. 1 óra, Városfal? hahó M.

Mail Brazíliába:

Vojnichot jelöltem Prima Primissimára.
És bekerült! 5 millkát már biztosan kap! d.
[fődíjat kapott, sokkal többet]

2015. okóber

Mikivel 6 nap New York.

kedd: Lufthansa, utazás.
szerda: Brooklyn Múzeum /Albert Bierstadt 1830–1902 A Storm in the Rocky Mountains, / film néger esküvőről, néger leszbikusok.

csütörtök: MOMA (Modern Art.) 3 szintje, Picasso gyűjt. szobrai, Avignoni kisasszonyok, Rothko No. 10.,
péntek: Guggenheim M., váratlanul nagy Burri. kiáll, + Metropolitan M. emeleti modern, Lehmann gyűjt. / trecento, Daubigny 1817–78, Utrillo, Central Park.
szombat: Mikivel Brooklyn Bridge, karikatúra rólam 5 dollár, Miki filmezi; néger utcai akrobaták, új WTC (One Word Trade Center) tetőemelet (101. kb.) együtt, Miki forgat.
vasárnap: MET amerikai szárny, Szt. István tmpl. magyar mise, Sotheby's aukciós kiáll., 30 millió dollár Picasso.
hétfő: egy aukciós bolt kiáll., Picasso tányérok, ásványok, gyógyszertár + közértben egy lila USB kábel, MET, egy gyenge! Rothko, viszont egy új: No. 3!, Kongó kiáll., US tört. festészet, este JFK repülőtér (John F. Kennedy).
kedd: reggel már Bécs, tranzit.

Hülyéskedsz Szabó T. Annával, egy Facebook-fotójuk kapcsán reklamálsz:

százalékosan sokkal több a Szüts-festmény a képen, mint a Váli. Ki a felelős?

Drága Annácska beleesett a csapdába, magyarázkodni kezdett :-))

Rossz helyen van a kanapé... Legközelebb majd a sarkába ülünk. :) A Váli azért van a fal szélén, az ablak közelében, mert így több fényt kap és jobban látszik. (Ezt a szürkét nézem mindennap, írás közben. A kékje vezet ki a sötétből. Ez volt az a kép, amit első pillantásra semmiképpen sem akartam, mert volt még jelentősebb kép is ott, de nem hagyott nyugodni, és ezt választottam. Ez szól nekem.)

Váli fehér képe (a Gyuri választása) abszolút középen van a szobában, a másik falon, mert az fény nélkül is világít.

Délelőtt Opera Katával (szülnapi ajándékod, 20 éve nem voltam), Marió és a varázsló és A kékszakállú...
Mindkét darab utolsó jelenetét átfordították; a varázsló nem hal meg, föláll.
De minek.

2016

A pécsi zenekarmunkájukkal 92 pályamű közül
első díj. Ahogy telefonodon megkéred,
jövő szét. 5-kor ráírsz-e.

Utolsó reggel az uszodában. Két hét kimarad. Holnap szürkehályog-műtét Bicskén. Fuvarozol.

Tőled kapott, neked fölös asztallap, keskeny deszkákból összeragasztva.
Nem alapoztam le, a rajzolatát használtam, ami nálam parketta lett.
Parketta műterem – A/2016/05

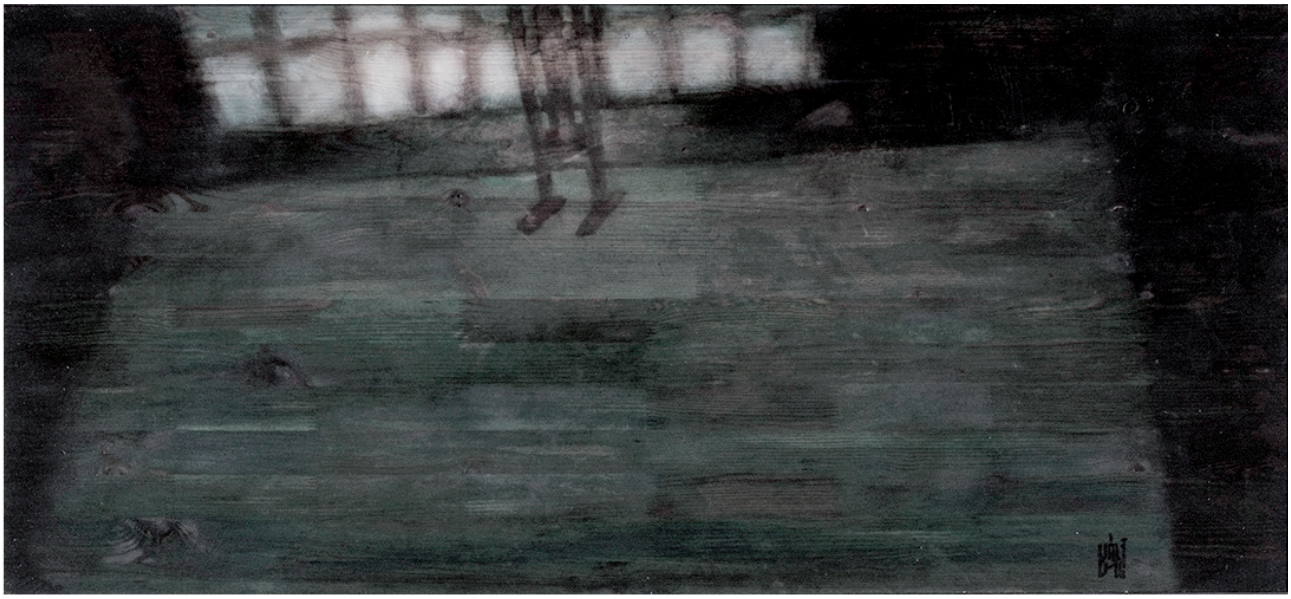

Az aranyos kétperces fimen közösen búsultunk :-)), emlékszel? Békák a bugyiban.
Öt darabot gyűjtött össze a kislány, szedegette elő sorra, ahogy anyja számonkérte...

17:49
KECSKEMÉT. Megérkeztünk, Miki fölhordta minden dolgomat, a földszinten megreggeliztettek minket, együttlét, aztán föltettem a vonatra. És hirtelen olyan árvának éreztem magam, fura, öregember a hetvennegyedikben.
Ilyet még nem hallottam: Mikinek testsúly-mérlege, AKI hétfőnként az elmúlt hetet kiértékelő mailt küld, megdorgálja, és tanácsokat ad, egyen lassabban!
(Étkezéskor az éhségérzet aránytalanul lassan múlik.)

A bombabiztos backup, 4 fájlomat winchesteren is őrzöd, mailben frissítem.
A Versnaplóból hangoskönyvet csinálsz.
Mégsem viszel Klee-múzeumba, Bernbe, nincs pénzünk.
Fiamnak múzeumból mindig reprót, datálva.
Tegnap a Galériából. Számára halványuló epizód vagyunk, leszünk, ez így helyes.
Nem kell-e visszalépnem, e téren is. Elengedni.

Strindberg-illusztrációim: Lesújtó kritikádra,
hogy látszanak a pixelek,
ami nem jópofán amatőr, hanem egyszerűen rossz,
először telefonon,
majd életben profi szkenngép után rohangásztam, eredménytelenül.

2016. június

Most véletlen találtam egy fotót a facebookon, a múlt héten Amszterdamban forgattál.

A vasárnap tőled kapott SAMSUNG okostelefon.
Vezérli a laptop–net-kapcsolatot, ez nagyszerű.

Három és fél óra vacakolás Tapolcán, netkapcsolat kéne a laptopon, kevés a térerő stb. A végén: van net. És mail. Már kölcsön is kérted az autót.

István kiadómmal elkezdtük megcsinálni a VERSNAPLÓ-hangoskönyvet, profi süketszobában föl is vetted.

SMS, kivételesen nyaralsz, a Balatonról:
– *A Goriot apo jo konyv?*
– *valoszinuleg*

Vasárnapi ebéd, tanítottál telefonozni.
Közben lazán oda odaböktél a honlapom főoldalára, a menücsík már jó, de a logó kicsi. Csakugyan, kicsi *volt.*
Mindent azonnal.

Átküldtél egy linket, kiderült, már jó néhány munkád a neten: http://oberynstudio.com
Mostani hír: A pécsi zenekar munkájukra 92 pályamű közül első díjat kaptak. Ő elsősorban rendezi, de forgat, vág és (angolul) interjúzik is.
A munkája nem (csak) a felszínén, hanem a legmélyén kulturált. A film: ***Pannon Filharmonikusok – JÖVÜNK***
http://librarius.hu/2016/09/02/a-pannon-filharmonikusok-kulfold-fele-veszi-az-iranyt/

Elvittél egy napra Bécsbe: kiállítások.

Mail a Kiadómnak.

– *István bácsi, fiam véleményét kértem, szerinte elég könyvem van, kár hígítani.*

Hogy abba korba léptem, amikor az ember azt hiszi, minden szava aranyat ér (remek!); igaza van.

A Versnapló ikerpárját akartam volna most kiadni, Füveskönyv címmel...

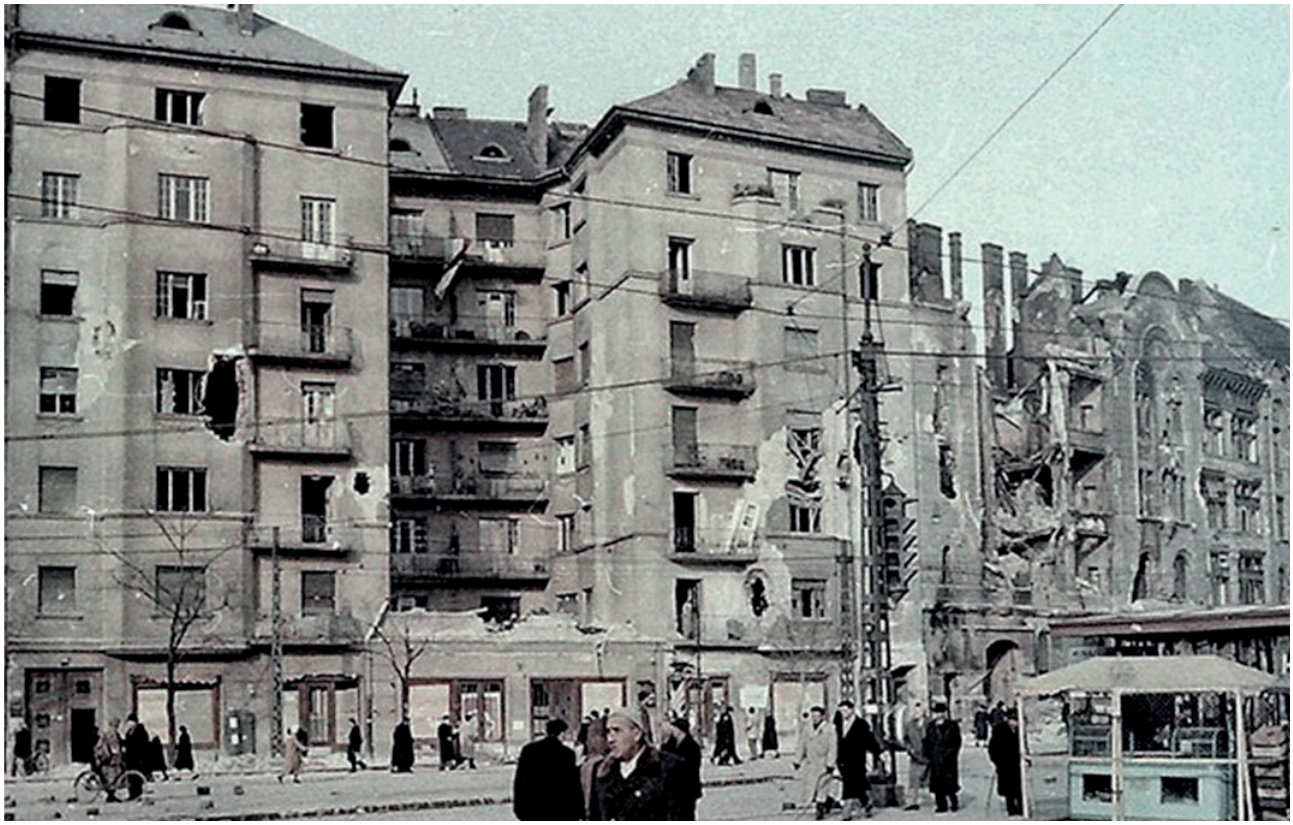

Éjjel átküldtél egy régi Körtér-fotót.
Te most, én hatvan éve –, 56-ban – néztem ezeket a házakat. A két ikerház közti földszinten beépített terület Népbüfé volt, paradicsomoskáposztával és sörrel.
Anyácskám küldött le olykor ebédért.

A mellette-ház fele leomlott,
a szakemberek utána morogtak,
micsoda dilettantizmus a felkelőktől
lőszerraktárból tüzet nyitni. Viszonozhatják.
Megtörtént, fölrobbant.

Illetve most ezt látod ötödik emeleti ablakodból.
Jócskán átrendezve a villamosvágányok, az autóforgalom is, és metró is lett.
A Gomba felújítottan új fukciót kapott.
Valaha a HÉV-végállomás váróterme, irodája, pénztár, meg egy Közért és transzformátorház.
Ma főleg vendéglátóipar.
A hajdani, közepébe ültetett fácskát dúsabb növényzetre cserélték, de a díszkút jellegű körítés a domborművekkel megmaradt.
Az alattad-területet füvesítették-fásították.

Válaszom (a fotóról jutott eszembe, 1956; szeretnéd a műtermemet):

B. terv: Nem vágyom oda, de esetleg lakást cserélhetünk, ha Kata hal meg hamarább.
Fonódó villamossal Körtértől Lukácsig. d.

Téboly, mondta kétéves kisfiam. Szólásunk itthon, azóta is. Téboly, a 20. század egyik legnagyobb magyar verse, a Sirály keletkezése.
'59 őszén szabadult Zelk a börtönből, friss özvegyen a Batthyány téri csarnok melletti presszóban üldögélve szójátékokat firkált:
irály
király
sirály

Később egyszer ugyanígy leírt két sort, a kettőnek együtt semmi értelme:
vak szemgödör
halott sirály
A művészet hatalmas esztelen hatalma.
Aztán fél évig dolgozott rajta.

Kuriózum ez a felvétel, egyetlen ilyenre emlékszem, együtt az unokák, nálam, velem.
Mi alkalom lehetett. Évszám: körülbelül.

Öregember tervez. A memória... át kéne térni az adatnaplózásra.
Ahogy telefonodon nézed, jövő csüt. 5-kor ráérsz-e.
Valami 40 terrabájt saját filmjeidet teszed hetek óta a felhőbe, az én gépem is besegít, éjjel-nappal. Még hónapok. Ennek kapcsán az én állományomat is, 400 giga, föltettük.

Megvolt nálad a szokott karácsonyi találkozó barátaiddal, meséled.

Jött egy orosz fiú is, az ebédlőben a földre letette hegedűjét. Egy Stradivarit.

Aztán közösen zenéltünk is egy kicsit, az orosz még egy Bachot.

2017

– Na mi újság?
– Ebédelek.
– Csak pár percre vártunk, ebédre.
– Frankfurt mellett vagyok, forgatunk.

A grafika műfajt (magamnál) sohase szerettem nagyon. A te érdemed volt ez a könyv, te is csináltad meg, még 2009-ben.

– Sok év után elővettem, és/sőt kiolvastam a B. Naplót. Nagyon jó(k a szövegei is). A te ötleted, rábeszéltél. És most (is) látom, mekkora meló volt a tipográfia, az ötletek, az oldalrend, a teljes opuszjegyzék, az összes rajz reprója.

Köszönöm. d.

Ahogy mész az utcán, áldjad meg a veled szembejövőket: mondta kisfiamnak a ferences barát, Tamás atya.

Abszurd ötlet, zseniális. Világnézet, életstratégia. Aki ezt éli, mindent tud.

A családot Kata fogja össze. Neki is a legfontosabb. Húsvétok, születésnapok.
Az időegyeztetéseket bonyolítja, hogy Zsófinak szigorúan kötött munkaideje,
garantált hétvégéi sincsenek.
Unokák is már szertecentrifugálódtak dolgaikban, a világban.
Ha gyűlünk, ritka ünnep, előkerül a csak erre tartogatott kétméteres fehér fatáblám.

Interjú, örökbefogadás, gyerekáldás témakörben.

...A fiút nem vártam,
sokáig nem is szerettem.
Tudja, mikor szerettem meg?
Kilencszer szúrták a fülét.
Karomon vittem,
és tán a negyedik alkalommal felismerte,
hová megyünk.
És ahelyett, hogy megdorgált volna,
mi rosszat csinálok vele,
hirtelen szorosan hozzám bújt, átölelt.
Akkor áttört bennem valami.
Leírhatatlan.
Egyébként egészen másképpen szeretem
a fiamat, lányomat.
Nagyon, mindkettőjüket,
más a színe a két szeretetnek,
megfogalmazni nem tudom.

Kata egy névnapomra keménybe köttette az Illyés-összest, de tanácsodra föliratok nélkül,
hogy azt szeretem magam csinálni.

Egy mail tőled. (Előző napok: az általa irányított nagy stábbal 16 órát forgatott.)

– Gondviselés. Tegnap fent hagytam a gitáromat a villamoson a zsebében a laptopommal.
Ez úgy nagyjából 1.3 millió forint. Egy olyan nő találta meg, aki saját bevallása szerint
akár mások után lehajol a szemétért, hogy kidobja.
Két órával később már megvolt a cucc,
többen jelezték facebookon, hogy a rendőrség megtalálta a nevemet a laptopban, lehet érte menni.
Valahogy megszervezték (ki? hogyan?) hogy hivatali időn kívül,
még este el tudtam menni érte, aztán pár rendőrrel hosszasan gitárokról beszélgettünk.
Miután megtalálták, lázas internetezésbe kezdtek, hogy mennyit érhet :–) M.

– micsoda fáradt lehettél, Kiskutyám. d.

Te azonnal, én kilencévesen kaptam különszobát. Anyám felé kétszárnyú fehér ajtó katedrálüveggel,
ma is megvan, hogy sok éve te lakod. Fölötte rézrúd-, karikákon elhúzható nehéz függöny volt.

Mail tőled.

– Apoka, nem kell neked egy ilyen pici radio? 12 centi hosszu. haho m.
– Aranyos vagy, 14,5 centisre vágyom. d.

Bűnöket tévedéseket mohóságokat rendezni kell. Huawei tablet + szovjet körfűrész.
A fotót persze neked:

– te pozör! :–) szeretlek Apoka. m.
– Örültem levelednek. Úgyhogy a büfében egy Tátra csúcs.
Aztán egy csokoládés puffancsmicsoda, meglepetésre lekvártöltettel. d.

Kata maradt Kékkúton, én éjfélre Pesten. SMS neked.

Oreg, erdekelve vagy egy 13h ebedben? Üzemzavar; itthon vagyok, csak a K meghajtón 799 ezer fájlom, és mégsem találok valami azonnali sürgősen megcsinálandót. Akkor most mi legyen.

Kertvendéglő, kettesben.

Azonnal egyeztettük, most ez ritka lehetőség olyat elmesélni, amit senkinek nem lehet, mert senkit nem érdekelne.

Ennek megfelelően beszámoltál egy forradalmian új kamerastabilizálási eljárásról, tényleg nagyszerű, cserébe én honlap-adatbázisom veszélytelen, tiszta szerkezetű, valamint a továbbiakban teljeskörű átszervezéséről.

Festettem, fiam arcrándulása –, éppen odanéztem, figyelmeztetett, hogy a kép nem tökéletes, pedig nagyon azt hittem, így hát hozzányúltam, most már akár el is rontható.

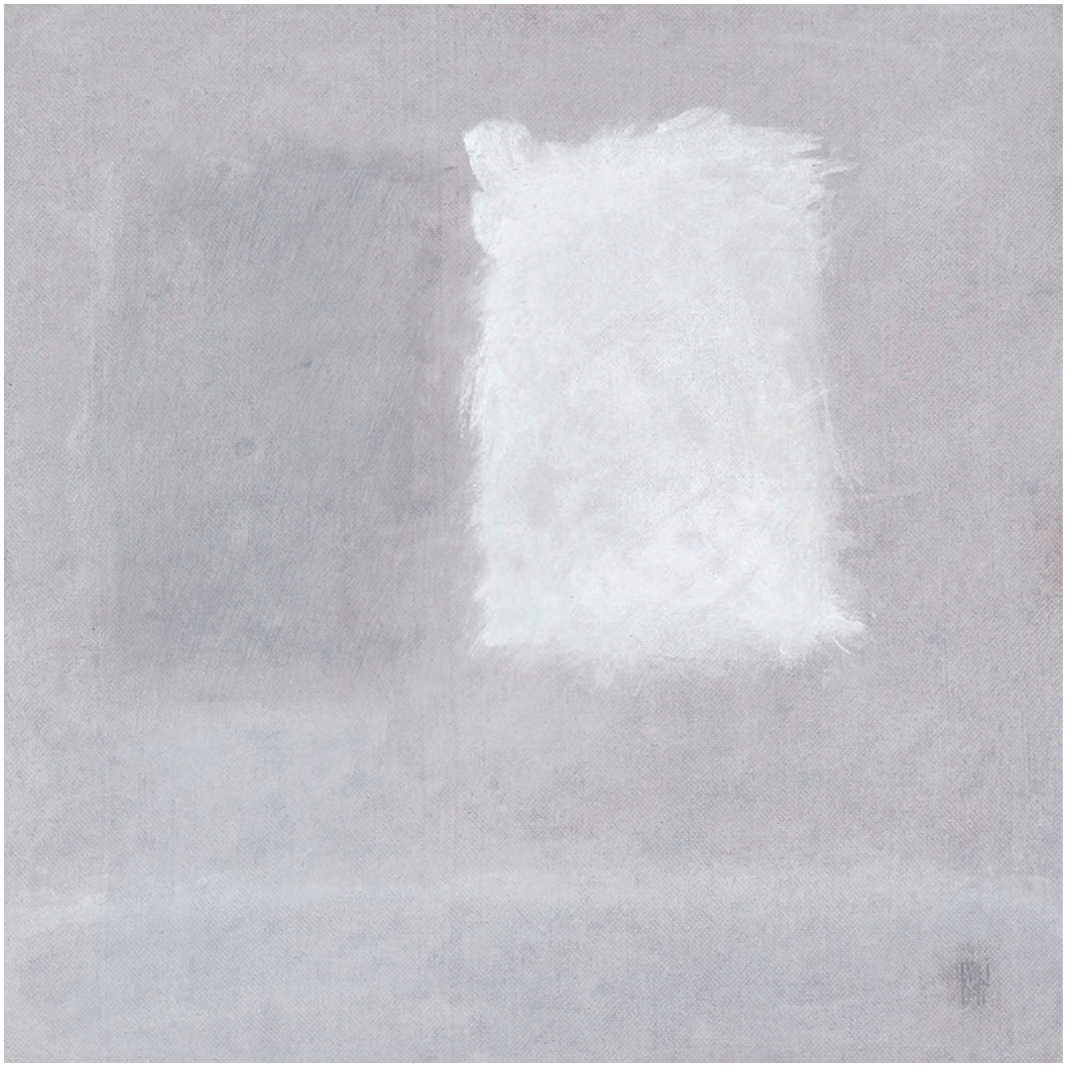

Hívtak téged (egy részben kortárs) koncert forgatására Bukarestben, vasárnapi ebédnél mesélted; fölsóhajtottam, az jó hely, a múzeumok, a város.

– *Gyere velem, rövid repülőút; három munkanap, két éjszaka.*

– *Kösz, jó.*

– *ok.*

Nézem a neten, a bojárgyűjtemények múzeumát ugyan nem találtam, de az a képtár, ott voltam is: Cézanne, Picasso, Matisse, Bonnard, Utrillo.
És akkor a felismerés, hogy nem ez érdekel.
Hanem Miki operatőri és rendezői munkája, a terem sarkából.

Három nap vele.
Aztán e percben mail:

– *Apóka, jött pár új infó, nem biztos, hogy a forgatáson ott lehetsz. Ilyen felosztásban érdekel az út?*

– *Kösz, nem.*

– *ok.*

Képszállítás délelőtt. Megtaláltam a parkolóban,
fiam tegnap este így hagyta ott a kocsit, kis arany félgömbbel a volán fölött,
Münchenből hazaérve.
Két napot forgattak.

Küldtél egy fotót. Hát igen. Reggelente keresztbe gyalog, a Fifth Avenue felé, a MET-be.
Balthus képe...
Mondod, Pesten kívül leginkább New Yorkot ismered.

Vasárnap, húsz perccel egy után hívom fiúnkat.

– *Na, mi újság?*

– *Ebédelek.*

– *Húsz perce várunk, ebédre.*

– *Frankfurt mellett vagyok, forgatunk.*

2017. december

Csinálom a Sugár-honlapot. Belejavítottál.
Képet küldtél hozzá, nagyszerű; meglehetősen igazad volt.

Uram, irgalmazz. Remélni lehet a fotó alapján, nincs halott.
Egy darut fotóztam tegnap a Margit hídnál.
Ma fölborult.
Ezeket nézve az állandó csendes aggodalom tudatom mélyén: borulékonyak.
Sok éve már, volt ilyen itt, a szomszéd utcában, egy kő a Széna térig repült.
A fiam korábban arra járt.

A fiú a hétvégén Leningrádban forgat, kölcsönkérte a meleg sapkámat.

– *Neked adom?*

– *Biztosan visszahozom, nem tetszik eléggé.*

Jut eszembe, jó tíz éve a Váci úton, hazafelé az unokáktól, meglehetős karambol
– hátulról belelöktek az előttem fékezőbe –,
nekem tán a tizenharmadik. Akkoriban még – szerződésünk előtt – mint vadember vezettem.
Egy év múlva jutottam oda, hogy mégis én voltam a hibás.
Nem jog, de lényege szerint.
Hirtelen manőverem mel.

2018

2018. január 24. találkozástok dátuma.
Év végén váratlanul kórház, műtétek.

Zsófi látogatóban szüléknél, majd asztaltól föláll, előszobába, hogy, bocs egy percre, etetés.
Hozza fotótáskáját, csipesz, dobozból gilisztáck.
Hét éhező tátja csőrét.
Aztán cipzár be, vissza az asztalhoz, mesél tovább.

Nálam soha nincsen éjszaka
lehetne mondani
föntről lefelé sorra
az örökmécs
Máriácska vigyáz rám
alatta fiam winchestere teszi föl
dropboxra éjjel-nappal új filmjeit.

2018. január 24.

Első találkozástok dátuma Alízzal. Mi jan. 20-án ünnepeljük.

Miki jelzi, állati terméket nem eszik = vasárnapi ebédcsinálási feladat Katának.

A. NAPLÓ könyvbemutató szülnapom környékén lesz, szeptember 27–28-a körül.
Gyönyörű borítót csináltál hozzá.

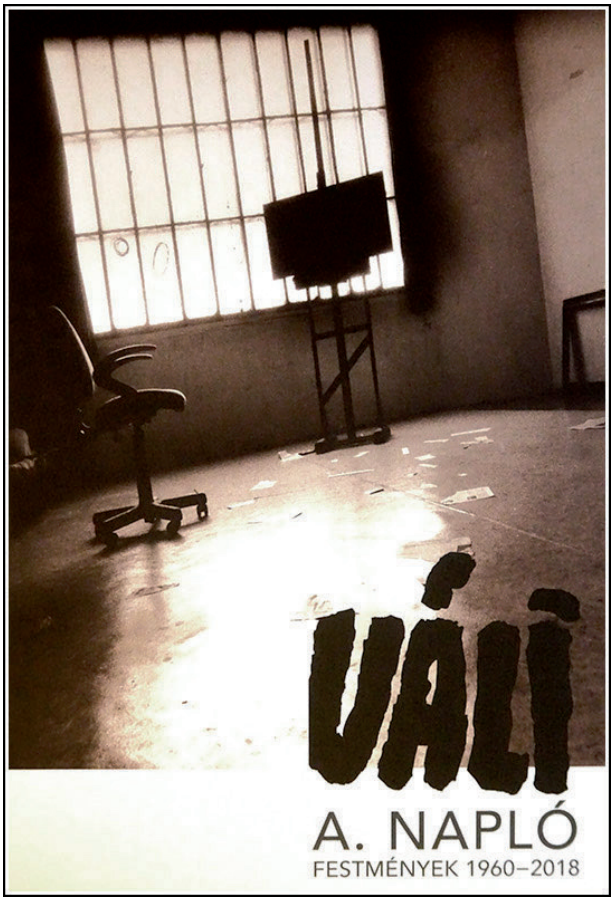

Talán tényleg valamit várni a legszebb.
Teljes körű boldogság.
A kis Klee-album.
Telefonom, gyorsan vedd meg nekem, a berni múzeum árulja, mielőtt megveszik...
Ezt a könyvet 1955 táján kaptam ajándékba, azóta többször kidobtam/elajándékoztam.
Hihetetlen pontos válogatása a legjobbaknak.
SMS tíz perc után: a könyv elindult. Ó, ó.
Rászántad magad két hét pihenésre, egyedül, a kékkúti házban. Nagyszerű.
Nagy kompjutert azért viszel. Úgyhogy az autóm.
Lépcsőházban utánad kiáltottam, magadra vigyázz, ne az autóra.
Ugyanis ehhez át kell programozni egy autós-beidegződést.

Van egy ötletem. Ehhez a készülő A. NAPLÓ-hoz, István kiadóm szeretne CD-n filmeket mellékelni.
Interjúk, kiállításmegnyitók, ill. a legfontosabb, lehetne a te nagy életfilmed, ami már a Műcsarnokban szerepelt.

Orrodat tegnap fúrták, műtét, rendben. Most hoztalak haza Kőbányáról, körtéri munkaszobádba.
Képem faladon. Valahai gyerekszobám. Nem fáj, de megérint; nem elveszett éden.

Isaac Levitan-album, bele kéne nézni. Annó bukkantam rá egy csodálatos antikváriumban.
Te is nagyon megszeretted. Belenéznék, talán nálad a könyv.
Az egyetemen tanulmányt is írtál belőle.

A HALÁL dossziémon elmosolyodtál,
pedig az neked lesz jó,
hogy együtt a születési és házassági anyakönyvi kivonatok, lakás-, és számlaelintézendők, meg egy levél:

Miki, szerintem mondj le a forintbevételről, vagy hogy ez az izé még biztos jó lesz valakinek.
Túl strapás. És elég tárgy van a nagyvilágban.
Négy köbméteres konténerbérlés, mindent lehordani.
A képek maradhatnak.
Golyóstollam rád hagyom.

Egy hét gondolkodás után eldöntöttem (rögtön el is múlt a náthám), ami napok óta teljesen lekötött:
egyedül a DESKE-filmed – az olyan minőség – legyen az A. Napló DVD mellékletén.
Lenne valami 50 film, megnyitók, tévéinterjúk. Sok helyett ez az egy.

2018. július

Paál László-kiáll., Kecskemétre, veled.
Persze nem a főművek.
Egy megkezdett munka: kiderül munakmódszere, gondolkodásmódja.

Reggelink évtizedek? óta szilvalekváros müzli.
Bontom csomag, kedves kis fehér féreg araszol. Nem először.
Meg kéne várni, tiszavirág vagy halálfejes pillangó.
De hát.
Porcelántálba az egész, mikróba. Belesült az egész família. Fiam 4 hónapja nem eszik húst.

Továbblépni... Kidobok... Tíz könyv. Arany János bácsi, talán harmadszor dobom ki...
Hangszórók, már nem kell. Az ablak alatt tartottam őket, messze, hogy kisfiam ne hallja a szomszéd szobában, ha alszik.

Miki percre éjfélkor (határidő) átküldte a most kissé átdolgozott DESKE-filmjét,
(négy éve tervezi hozzányúlni) ami még a Műcsarnokban szerepelt; 47 perc.
Az A. NAPLÓBA kerül, DVD-lemezen.
Mailem:

Öreg, most harmadszor is végignéztem az átdolgozott filmet. Zárójelek nélkül tetszik.
Visszavonom fenntartásaimat, az előző változat sülylyesztőbe.
A sötét közelképek, amiket féltettem, tényleg sötétek maradtak, és
hogy vissza-visszatérnek, jó ritmus. Feszesebb lett. A New York-rész is jobb.
Sehol nem unalmas. Súlyos. És gyönyörű az operatőri munka. A fények.
Köszönöm.
Tehát ősbemutatód szeptember végén a Kieselbach Galériában, a könyvbemutatóval együtt.

Törekszem, hogy ünnepajándéknak ne legyen beszerzés-értéktezaurálás vonatkozása.
Te ma 36, a napokban vidéken dolgozol.
Borítékban egy szép lyukas dió.

---

30 farostlemez, ezekből majd kép, taxival haza.
Fizeted, nálad a Toyota.

Hiszen élek. Hogy meddig, ebben ne kívánjuk befolyásolni a...
Csigalépcsőt tervezel a műteremből a toronyba.
Onnét az egész várost látni.

2018. október 26.

Godot Galéria. Lám, véletlen fiamékkal is találkoztam a megnyitón, megkérdeztem, jön-e a vasárnapi ebédre. Az első közös találkozásunk és első közös elkapott (és bemozdult) fotóm.

Mail Mikinek, névnapján.
Jó reggelt! Szt. Miklós püspök

Rémületes; az igazi öregség: NEM AKAROK UTAZNI. SEHOVA. ITTHON SZERETNÉK LENNI A SZOBÁMBAN. Bécs, Monet. Persze megyek. Óra múlva, vonattal. Ott vársz. Mindeközben a régi rutin működik. Szárazkifli, svájci kés bekészítve. Nehéz-meleg anorák. Hogyha visszafelé kocsival elakadnánk a havas országúton. Illetve odafelé a vonaton benne aludni.

Zsófi annyira zárt esküvőt akart, hogy még nekünk is csak utólag szólt.
Tökéltesen megértem. Nagyon szép történet.

Barátaid (már) fölismerték, hogy mindenki beszélni szeret, és nem meghallgatni a másikat. Társasjátékuk: körbemenve tíz! percig magyarázhat el valamit, ami számára igen fontos, viszont garantáltan senki mást nem érdekel. Profi. Figyelmeztettél, kezdek bőbeszédű lenni.
Megköszöntem.

2018. december 31.

Miki váratlanul kórházba, nehéz műtét.

2019

Mikiékkel Bécs, Rothko-kiállítás.
Miki Szanghajban a francia? vonóshegyessel.

Nincsen jó sors és nincsen balsors, mondogatom magamnak, istenközelség van és istentávolság.
Az aggódás hitetlenség, hiszen nincsen tragédia, és nincsen szerencse.
Nincsen véletlen. Miki (36) kórházban, sikertelen, súlyos operáció után. Dolgozunk rajta, lelki béke van.
Fiamtól mail.

99 éves Andor bácsit még pár napig segítettük, éjszaka még törölgettem hideg ronggyal a fejét.

Eszembe jutott, te biztos ezt javasolnád, úgyhogy hajnalban még imádkoztam mellette. Reggelre meghalt. =m.

Később kiderült ki, ez a súlyos helyzet mentette meg Miki életét, fölfedezték általa az igazi bajt.

Betegséged során aztán történt valami. Balázs, aki bevezetett a nemzetközi elit zenészvilágba, és vele párban dolgozva ezt a komplex filmes szakmát az évek során hatalmasan ki is tanulhattad, most előnyösebbnek látta egyedül folytatni. Eddig majd minden munkátok közös, ő szerezte a kuncsaftokat, te a földolgozás javát végezted. Most drága eszközarzenálotok kétfelé. Mindent szerződésben rögzített. Időbe telt, míg magadra találtál és elkezdtél saját klientúrát kiépíteni.
Aztán most:
Telefon, New Yorkból egy hegedűs, hogy a norvég rádió fölvesz vele valamit, oda vár téged. Visszatérő kliens, harmadszor vagy negyedszer filmezed azt a világsztárt.

Életem első harminc évében a Körtéren mindennap kétszer láttam, illetve nem is láttam. Most a fiam ott, hány éve már. Ma rámeredtem. Mégcsak nem is szép. Tervezői nagyon ötletesnek találhatták.

Lerakták a ház épülésekor, a harmincas évek végén, Irinyi János utca 12. lépcsőházi bejárata. A ház tulajdonképp az előtte fekvő Horthy Miklós tér része. Ma Móricz Zsigmond körtér.

2019. január 16

Három hátraszaltó, hosszú interurbánom Hollandiával, a művész tétova asszonylányával.
Fölfelé alkudtam a biztonság kedvéért, aztán délben megvettem a Pintér Galériából Jancsek Antal két ’56-os rajzát, 150e HUF. Meg van mentve Magyarország javára, haza kerül.
Te nem láttál benne semmi különöset.
Remekműveknek tartom.

Ajánlást kellett írnom a MANK (M. Alkotóművészek...) számára.

Annak ellenére, hogy Váli Miklós a fiam, kénytelen vagyok felelősen kijelenteni, hogy:

1. nem a priori, hanem lépésről lépésre, hitelesen meggyőződtem tehetségéről.
2. szakmájában hatalmas mennyiségben és megbízhatóan egyenletes minőségben teljesít.
3. igaz, hogy ehhez halálra dolgozza magát.

Kecskemét, Miki betegségéből lábadozóban, Alízzal, látogatóban két napra, kutyástul.
Szobát béreltek.
Beszélgettünk.
Szakmáinkban sok a közös halmaz.

2019. április 6.

Mikiékkel Bécs, Rothko-kiállítás. De jó egy ilyen utazás. Nem minősítem az anyagot, jobb, ha mindenki megkeresi önmagát a látványban.
Az egyik főművet fiamék nézik. Nagyon szeretem ezt a fotómat róluk.

Vívódtam. Keserves fél nap volt, semmire nem tudtam figyelni.
Imádkoztam is döntésért.
Végül SMS:
Kösz. Fáradt vagyok/lennék New Yorkhoz.
Hívtál, hogy te mész. Vonz ez a város, édesen,
noha már semmi nem érdekel benne,
igyekszem elhitetni magammal.
Hányszor, tizenötször? Mindig a Metropolitan Múzeum.
Kilenc óra repülőút, másodosztályon, vigyázzülésben.

Valami nem működött napok óta
vasárnapi kirándulás helyett
uszoda után vissza ágyba
aztán alvás a délután közepéig
és közben magamat álmodtam
szokott kuckómban szokott takarókkal
elesett fáradtságommal
nyílt az ajtó s nevetve berobogott kisfiam
ismert ruhácskájában, ötévesen
anyja az ajtóban fékezte volna, de ő:
apuval akarok lenni, mit csináljunk, apu, mit szeretnél
Hároméves korától búcsúzom tőle
soha gyerekemmel nem álmodtam
megkönnyeztem.

2019. május

Reggel kaptuk a hírt,
késett a gép, átszállóban New York via Philadelphia,
te már egy francia vonósnégyes turnéján forgatsz,
túl egy súlyos műtéten.

Apo, itt minden oke, minden masodik nap uj varos. New Orleans, tegnap Princeton,
ma Durham, vegul Philadelphia. jo lesz a film, de rohadt faradtak vagyunk. olellek m.

Tamás atya mondta, ne sajnáld magad.
Akkor Ő nem tud neked segíteni.
Sajnáljon téged a Jóisten.

Műterem búcsúzás – A/2019/40
ez legyen a kép címe
fiam megjött németből
újra itthon
vasárnap
ebéd a szomszédos kertvendéglőben
beszélgettünk
két hét múlva Sanghajba a hegedűsökkel
forgatás
mesélem én is dolgaimat
mutatom az új képet
elnyerte tetszését
minden rendben van

nagyon fáj

2019. június 23.

Miki-mail:

Szia anyu, most érkeztünk meg a shanghai hotelbe, megyek is aludni. Puszi. M.

Hogy mennyire! örül két öreg diplomás szüle hittantanító lányuk állatgondozó diplomájának,
magam is csodálkozom.
És mégis, és csakugyan. Sokkal jobban, mint hogy fiúnk most Sanghajban a vonósnégyest filmezi. Zsófi hatalmasan megtalálta magát.
Vasárnap szokásosan nálunk ebédelsz, a svábhegyi sétaidőt mindig ehhez igazítjuk.
Egyelőre te Koreában. Eltéveszthetted a helyszínt a múlt héten, hogy tajvani koncertet emlegetsz.
Kiállításplakát-tervemet küldtem át, ez a fotó volt a válasz, ágyadból a tengerre látsz.

Délutáni álomból ébredtem, keltem, öltöztem. Most csak egyet nem értek, miért élek.
Talán, hogy az autót fiamnak kölcsön tudjam adni.
Talán, hogy ötödször elolvassam a The Spy Who came in from the Cold-ot.
Angolozáshoz is jó volt.

Mike, nos? Egy neves badacsonyi borász, Váli Péter exkluzív bort akar kiadni,
címkéjén festményemmel, nevemmel.
Móka, belementem.
Mindezt azért mondom, hogy hiteles a minőség:
kaptam tőle 8 üveg bort, itt van a csomagtartóban.
Vihetnéd Balázs esküvőjére, he?
ölel d.

A 37. születésnapod.

Ölellek, fiú, lassan már életed felén.
Legyen benned továbbra is a folytonos izgalom,
mint bennem is, hogy valamit csinálni fogok.
S annak a szele.
Apó

Ezt a mókát muszáj betenni ide. Kiállításplakátot is csináltam belőle.
A cicát eredeti ötlettel születésnapomra prezentáltátok, Zsófival.
Boldog napok vele, tíz-tizenkettő lehetett. Már mindent tudtunk egymásról.
Ha én ágyba, pontosan négy másodperces késéssel bújt mellém a takaró alá.
Kár, hogy nem fér bele az életembe.

Ó, azok a könnyed társalgások, ahol
mindent kerekre formálni és
a./ sopánkodásba
b./ cöcögésbe
c./ nevetésbe csattantani el
valódi gondolatcsere évente ha egyszer
hiányában írok; magamnak mesélek
vitatkozom velem
ma kettesben
amikről soha senkivel
ebéd fiammal
13:20–16:55
ajándék

2019. szeptember

Vasárnap, Harangvölgy. Te ebédre nem jössz;
Brazília, öt nap forgatás. Mondod, már fáraszt.
Miki életének alig ismert metszete.
Norvégia, Svájc, Korea?, Brazília, Taormina, New York, Révfülöp, gondolom.
Általában ő a kamera mögött. Ezt nem, de azt rohadtul irigylem tőle, ahogy angolul telefonál.
Benne a világutazó elitmuzsikusainak családjában. Már benne. Milyen messze van.

A fiú tán ma tér haza
ötnapos brazíliai forgatásáról.
Haza.
Nem hozzánk.

2019. október 19.

Életforma-váltástok, Alíz hozzád költözik.

És egy fotó, este a Körtéren járok.
Az én szobám ablaka sötét (fehér kereszttel),
ahol első harminc évem.
Tőle balra anyácskám ablaka.
Világít.
A fiú Németországban.
Tehát Alíz.

Mária, kérlek, segítsd a fiút munkájában.
Gondolom, kicsit nehezebb feladat neked, igen messze van. Ausztráliában forgat.
Onnét Új-Zéland és Madrid.

Módszertani példa neked.

Tudod, nekem egy dolog van, ami fogcsikorgatóan nem megy.
P. három éve csinálja-nem csinálja honlapom átalakítást, befolyásolhatatlan, leveleimre nem válaszol.
Két mondattal próbálom magamat csitítani.
– Isten így gondolja.
– Mért menne minden jól.

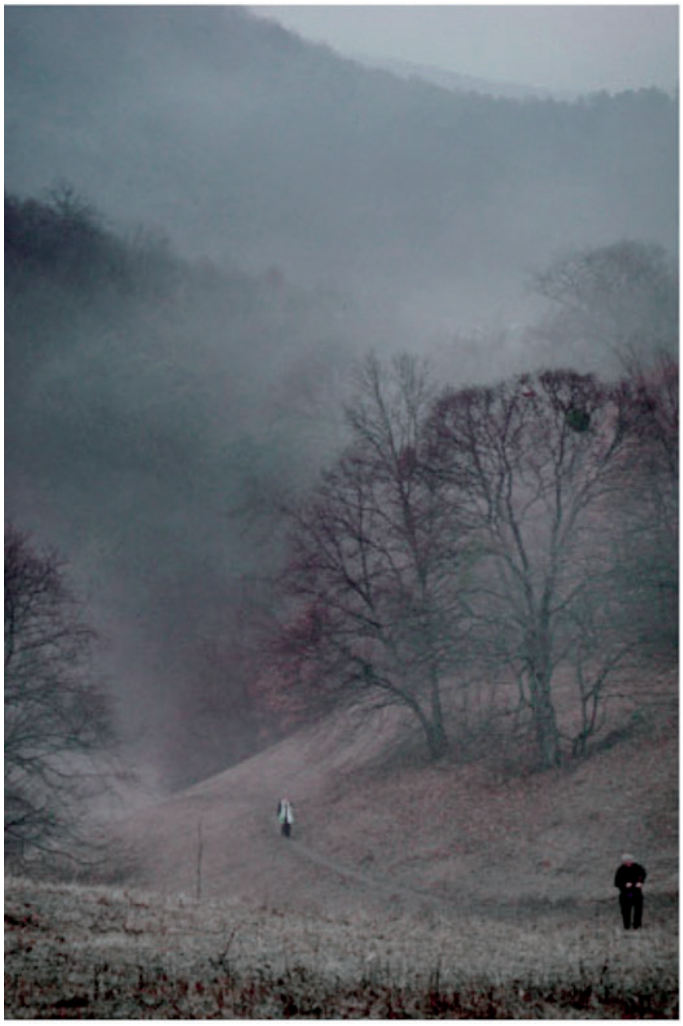

Véletlen találkozásunk a Normafánál Mikivel, és valahai zenekarával. Kb. a fotón lévő a középső nagy fa alá fogják temetni dobosukat (költő, a maga területén zseniális), aki halálba itta magát; hosszan próbáltátok megmenteni. Nagyobb részét repülőgépről szórták szét, a fiúk is kértek egy kicsit belőle. Gitárt és italt hoztak, inni, énekelni, és imádkozni fognak. Miki kölcsönkérte gyalogsági ásómat, mellé adtam egy baltát is.
Kata szerint, bár volt egyházi szertartás, mindez szabálytalan.

2019. november

Ausztráliában–Új-Zélandban forgatsz.

Ezt versnek gondoltam, bélyegző is belőle, egyik könyvem dedikálógépe lett.

Kisfiammal álmodtam.
Négykor ébredtem.
Egy tea.
Öregember fázik.

2019. december

Afrikában forgatsz, bejelentkeztél Kenya után.
Még a fogmosóvizet is palackból.
A stábból csak te úsztad meg épen az utat.

Elküldtem neked a HALÁL – INTÉZNI opuszomat megőrzésre, dolgod lesz vele.

– És mi lett avval, hogy ép elmével... világos tudattal... nem kell csinálni semmit? :–) Lementve. M.
– ÉPP elme nincs d.

Azt hittem, csendben sírni fogok. Nem. Szép volt jó volt.
Negyvenkét év után újra kettesben-karácsony.
Gyertyagyújtás.
A Bibliából már nem fiúnk; én. Ő párjával ünnepelt.
Aztán éjszaka kezdetén föl a fekete fák közé,
Normafa, lent a csillogó város,
majd hamarvást haza. Fáztunk is.

2020

Szerdán tovább New York-ba, ott újsághirdetést
adott fel, segédoperátort keres.
Harminczan jelentkeztek.

Apai öröm, kerek történet. Hívtalak szilveszter délután.

– *Nem akarnátok éjszaka fölmenni a Normafához, lenézni a városra? Adnám, odavinném a kocsit.*

– *Nem, kösz, buliba megyünk.*

Este, mise után látom, egy nem fogadott hívás, tőled.
Mégiscsak?! Nem veszed föl.
Másnap meséled: adtál egy ötletet, buliból gyorsan el, fölmentünk.

Kata olykor nálam dolgozott, bal szélen látszik a laptopja.
Online misét hallgathatott, talán a Covid–19 miatt.
Én dolgozhattam, hogy ő fejhallgatóval.
Gondolom, épp Úrfelmutatás.

Kedves P., váratlan halálom esetén Miki fiam veszi át szerepemet a készülő honlapprogram dolgában. Ő OTP-nkhez hozzáfér, neki nevezze meg majd a honort is. d.

Tegnap Mike veséjéért és érrendszeréért imádkozott
hangosan egy bölcsész (egyetemi tanár),
úgy, hogy nem tudott a betegségéről.
A karizmák/rendkívüli adományok között
ezt az ismeret szavának nevezik.

A járvány idején a ferencesek emeleti kis kápolnájukba
költöztek.
És bevezették az online szentmise-részvételt.
Asztalomnál ülve néztem Katát.
Micsoda mozdulat.

2020. február

Vasárnap. Békésen kocogunk hazafelé a Fogaskerekűvel... ...mikor hír, hogy fiúnk váratlanul Hannoverből, sőt, fölszalad hozzánk egy winchesterért. Kata beindítja konyhát, én hámozok, kockára vágok,
reszelni nem kell, egy kis sót bele, elkeverni, még egy poharat, szalvétát hajtogatok,
három lapostányér, kanál nem kell, igyekszem csöndben maradni...
...Meséli, szerdán tovább New Yorkba, egy hétre, ott két zenekarnak dolgozik.
Újsághirdetést adott föl az ottaniaknak, segédoperatőrt keres; olcsóbb, mint innét magával vinni egyet. Harmincan jelentkeztek.
Öreg szülék csendben hallgatják.

ENGEM NÉZ
öreg festőtrükk is
balra fordul és jobbra néz
úgyhogy sajnos mindig engem figyel
osztályvezetőm Georges Braque
ötven éve asztalom fölött –
ami mellette az két éve
akkor emlegette fiam
öregek hiszik
minden szavuk aranyat ér

Mail, valamit elfelejtettél megköszönni.

Örültem volna, ha örültél volna, hogy elintéztem. d.

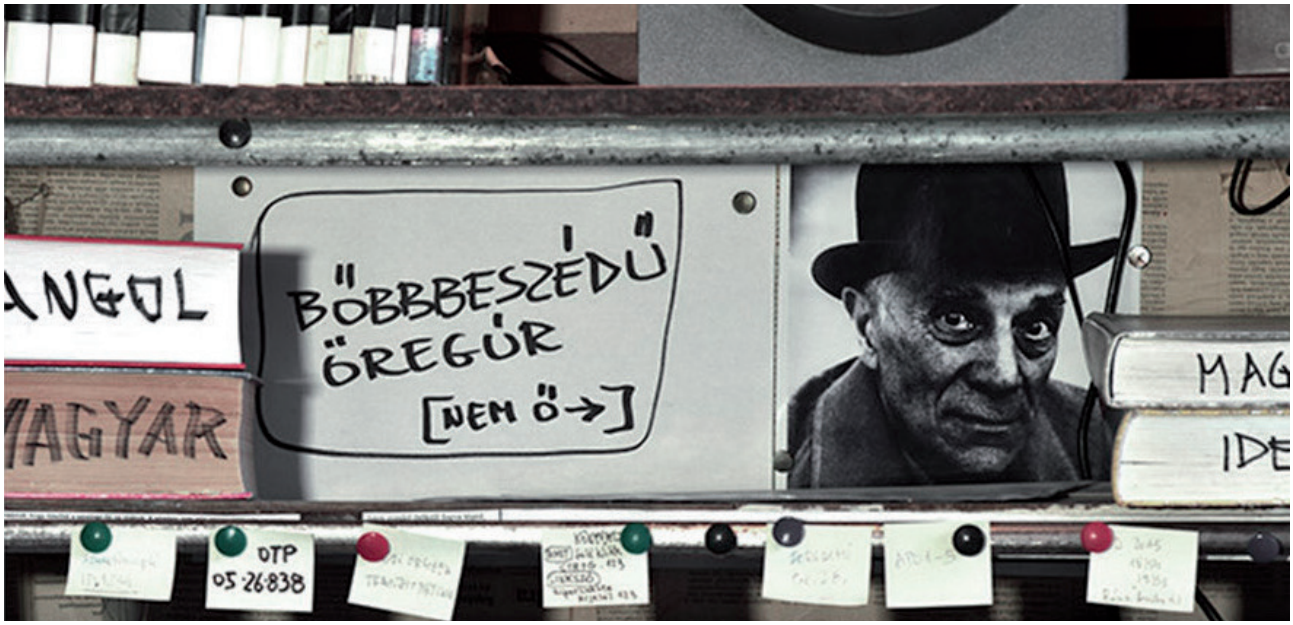

Tulajdonképpen életpillanat. Azt hiszem, Katával utolsó összeveszésünk lett emígyen dokumentálva. A Fotómúzeum mindenesetre elkérte.

Ha ilyen pontosan tudnám ábrázolni, amilyen örömmel nézünk most 2024 egymásra.

Ezt talán kedves szomszédunk, az orosz Tatjana asszony tudta elkapni a Széna tér sarkán, Svábhegyről hazatértünkben, 2021-ben

Covidzárlat, uszodában is. Valamit ki kellett kitalálni. Koraesténként indulás autóval. De Kata válla megfájdult. Alíz zseniális sugallatára behelyettesítetted. Veled tollaslabdáztam a Harangvölgy lábánál. Olyan hosszú menetek, hogy rákiáltottam a tollaslabdára, ess már le.
Igaz, abszolúte szélcsend.

Mail Mikinek:

Leküldött pincébe két palackért, jöttem vissza: Anya csak egy van.

...Még a fiúnak szülnapra egy Zelk-verset találni. Nem túl hosszút, mert kézírással, színes papírra.
Majdnem feleidős velem.

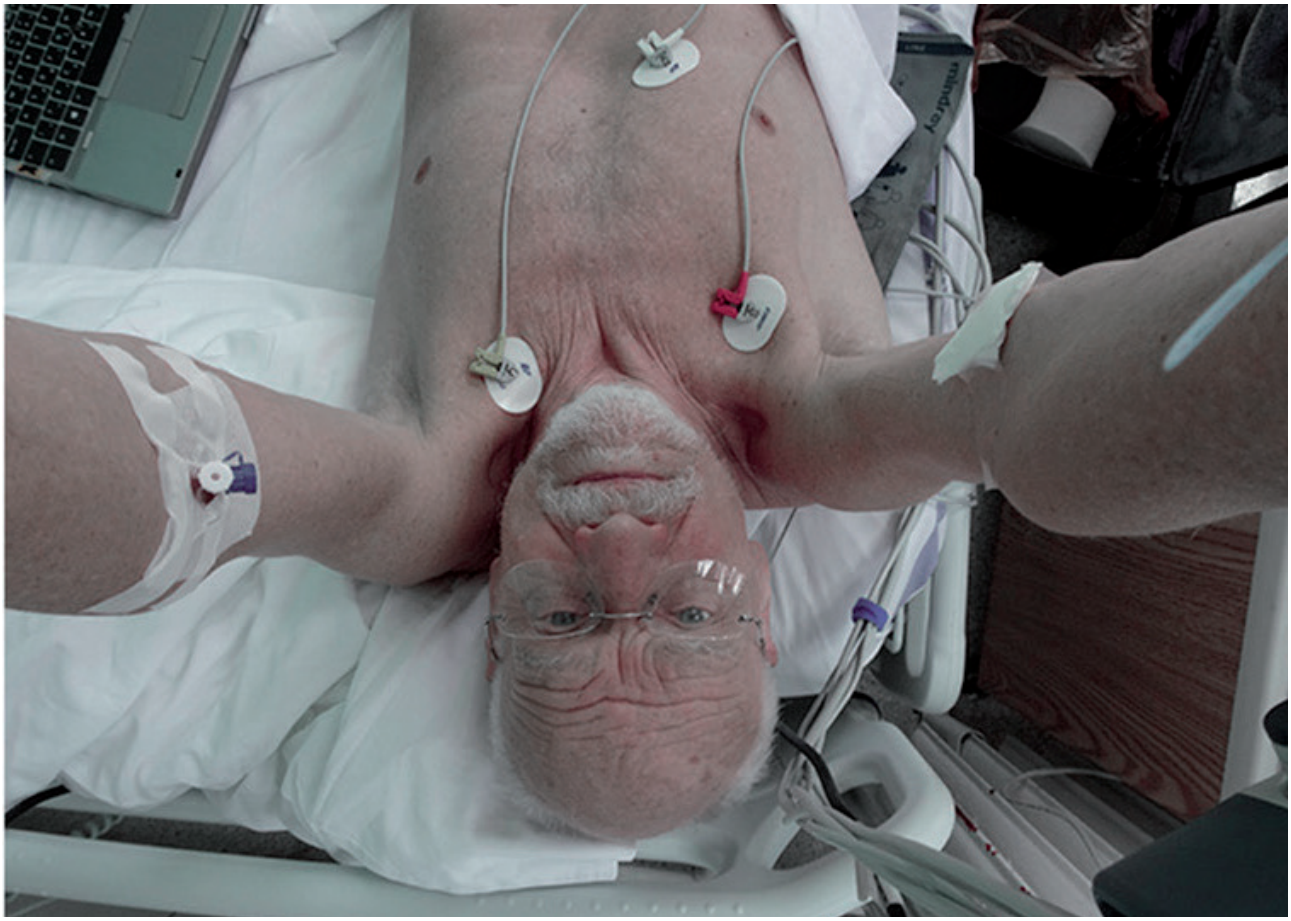

2020. auguszts 29.

Sürgősségi mentő, tévesen infarktusgyanú. Már a mentőorvos, ahogy nézte az EKG-t, mondta, hogy aligha. Gyerekeim azonnal összegyűltek, János kórház, nem az ágyamnál, mert látogatási tilalom. Katát is istápolták.
Másnap hajnali mail:
Ma már 05:23, torna denevérpad tea majd indul uszoda ölellek titeket köszönöm hogy vagytok. d
Hogy Alíz, Miki társa is tevőlegesen jött a többiekkel, meghatott.

Szervusz, Miki!

Négy-tízkor tegnapi mondatodra ébredtem: Jó a honlap, van itt minden. Csak az nem derül ki, festő vagy.
Négy-ötvenre megcsináltam.
A MENÜ-ben a blog került legelőre,
Utána kiemelve FESTMÉNY, KIÁLLÍTÁSOK stb.
Köszönöm. Unod a mondatot, tehetséges fiam van. d.

Mára a kép narancsszínű ágy nélkül.
Égi műterem – A/2020/24
Újra mutatom neki,
levélváltásunk.

– jobb volt narancs ággyal :–))) m.
– amatőr–––––! sőt! grafikus! d.
– REKLÁMgrafikus m.
– reklamációkat a Kormányhivatalba d.

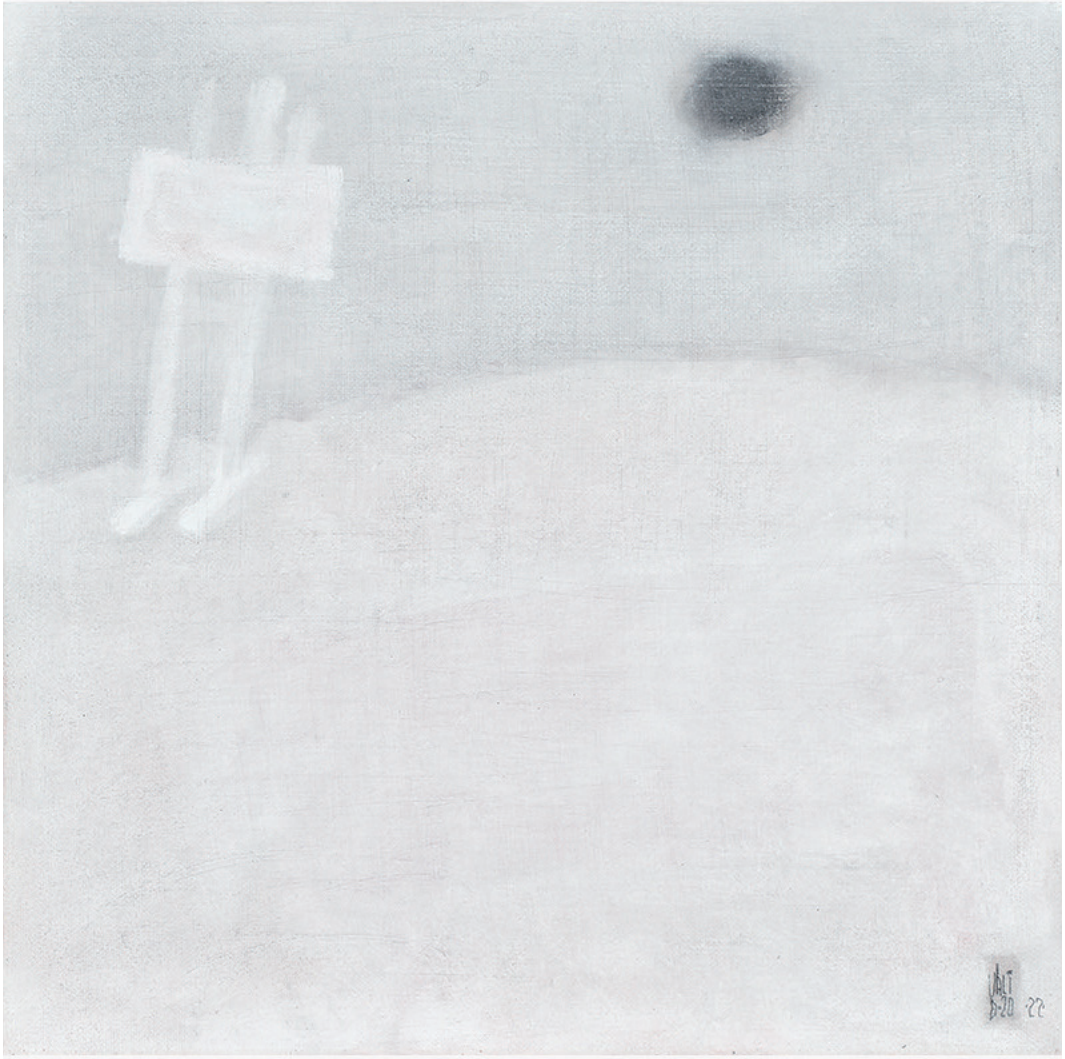

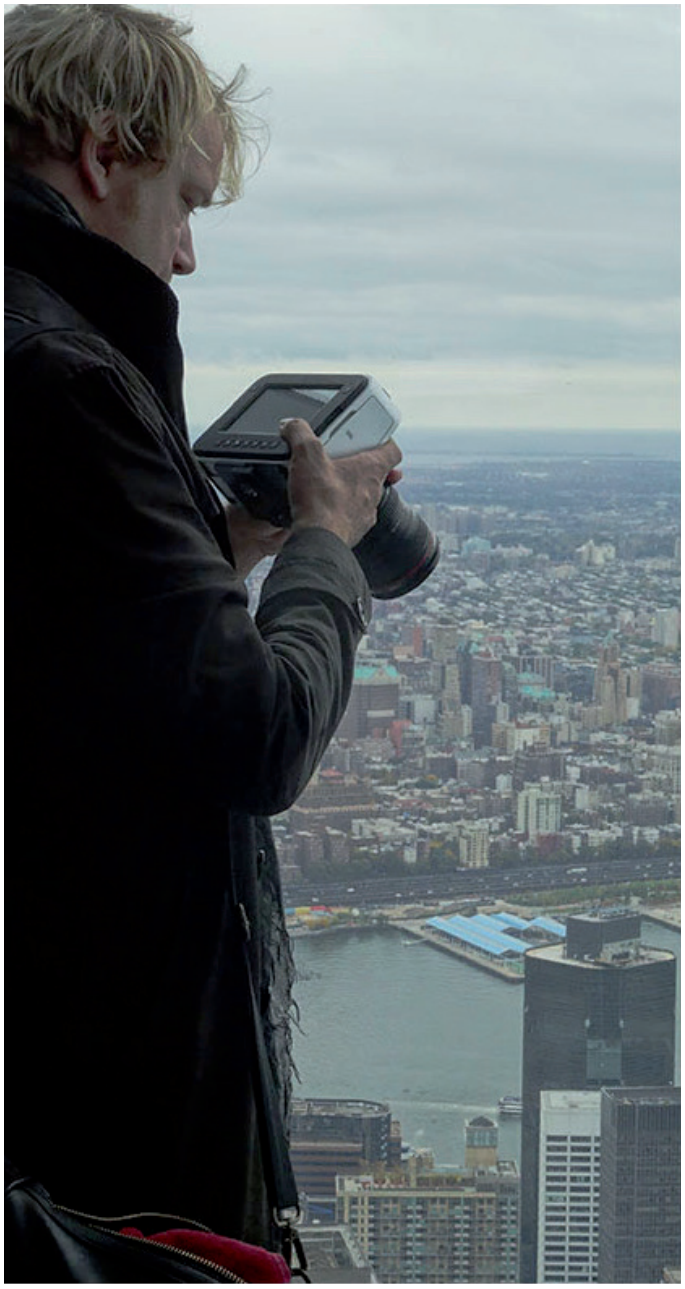

Dolgozom. A monitoron a 16 ezer képernyőkímélő-képből följön egy elfelejtett, be-sincs-számozva fotó,
2015. október,
ez már az új torony,
legutóbb hívott,
már nem mentem,
Istenem

Békésen szöszmötölök a NEWS-on, így, ebéd előtt.
Cédulára írok valami emlékeztetőt.
Egyszer csak megmozdul a nyilacska a képenyőn.
Aztán jobbra, majd balra, följön egy táblázat, amiből kettő lesz. Miki dolgozik a gépemen.
Tehát:
1. fiam él,
2. jobb keze működik,
3. van náluk áram.
A gépem miatta éjjel-nappal bekapcsolva. Hordjuk felhőbe tucatterabájtnyi koncertfelvételeit.
Mondja, körülbelül tízszeresét forgatja a fölhasználtnak.
De még hasznosak lehetnek, archiválja.
Micsoda gondos adattárolás lehet emögött.

Hallottam, állapotodra javallt. Észbe kaptam.
Miki, megtennél egy szívességet?

Keserves lenne emelgetni, meg nem is értek hozzá.
Szállítás, minden. Vennél terhemre egy rekesz vörös bort magadnak? d.

Késve, eszembe jutott névnapodra
a nagyerejű *Pilinszky-interjú.*
Gépedre is át tudom küldeni, lementettem, hanggal is megvan.

Godot Galéria-kiállításomhoz ismét plakát.
Hangvétele az előző kiscicásat ellensúlyozandó is.
Vélelmezve, hogy a nézők felének
nagyon nem fog tetszeni.
Neked igen, sőt, a föliratokon túl a fotó betűihez is a segítséget adtál.
Hogy a cédula hivatalosnak hasson.

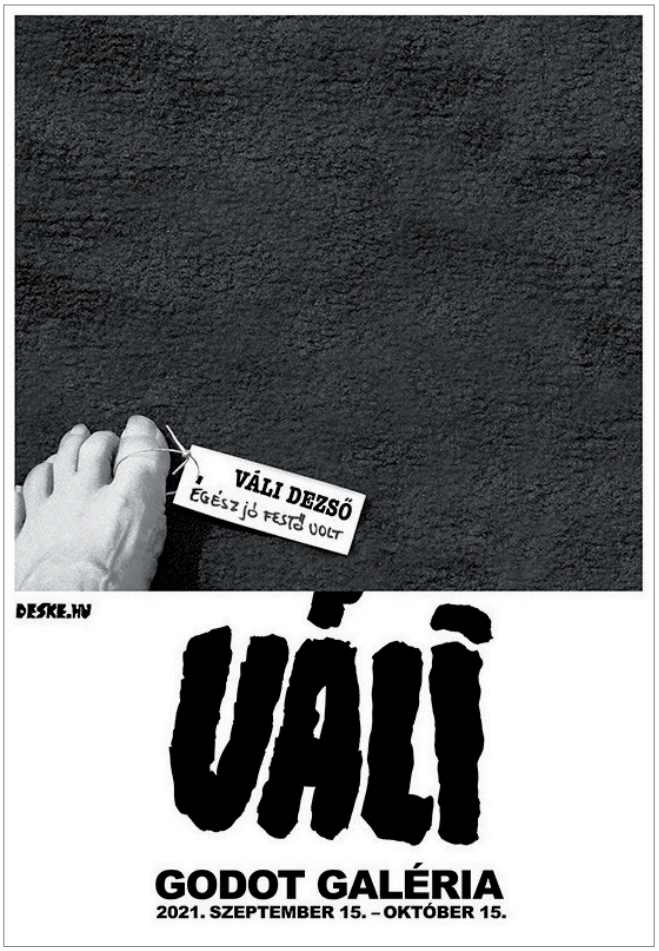

Ötlet, összevarrva két fólia eggyé, Mikiéknek kékkúti padlásföljáratot ideiglenesen lezárni.
Mennek le pár napra, az alsó szintet evvel könnyebb kifűteni. Mellé csomag rajzszög.
Másnap:

A fóliához rajzszöget, celluxot mellékeltem, ez jobb. Ha nincs elég léc, gyere. ölel d.

Miki szerelme is sütött, együtt ünnepeltünk karácsonyt tegnap este. Csomagoltak is nekünk.
Mail:

Mike, házastársi kötelezettségeimből adódóan nem mondhatom azt,
hogy Alíz mákos bejglije tökéletes. d.

2021

2021. febr 11. A diagnózis, Katával a SOTE
neurológiai klinikán. Szept: PEG-műtétje.
Hazánk költözik munkáddal.

Kata leleteit kell vinnem vidékre egy vélt csodadoktorhoz, hatvan percre fogad. Mail neked.

Jó lenne, ha velem tudnál jönni, ilyenkor fölöslegesen izgulós vagyok, amitől csőlátás.

Jöttél, segítettél, sőt ez ügyben tőle egy újabb kihallgatást is kieszközöltél, hogy valamivel részletesebb információkhoz juss. Idő, pénz. Utólag tudtam meg.

Fiam több, mint én. Ismeri a *majd* szót is.

Kecskemét.
Dolgozom. Kinyújtott kar, föltartott hüvelykujj, a készülő képen távolból kitakarom azt a foltot, hátha az a bűnös. És belém sajdult, kétéves fiam is valaha alattam így nézte a képet, előrenyújtott kéz, föltartott ujj, hogy a képnézésnek nyilván ez a módja.

Egy másik régi emlék. Akkor megrendültem. Mikica hasgörcse, az iskolából telefonáltak ránk, hosszan magyarázkodtak, elsősorban a felelősség elhárítása okából. Kocsiba. Iskolából a János kórházba.

Onnét átküldtek a gyerek baleseti ügyeletre, a Városligetbe. Váróterem. Sokan voltak. Akkor begurítottak egy autó-elütötte kisfiút is, eszméletén volt, véres farmernadrágja a lepedőn, amivel betakarták; azt a lábára fektették. A mamát nyilván elérték, mert egy idő után megérkezett, apró kislányát kézen vezetve.
Fia fölé hajolt, mosolyogva, valami ilyen mondattal, hát most nem igazán előnyös fotót lehetne rólad csinálni. Rettenetes nyugalmát átadva mindkét gyerekének.
Csodálatos volt. Amúgy a medikus fiú mindössze egyet nyomott a hasadon, s te minden fájdalom nélkül kiegyenesedtél. *S hogy ezt mi is megtehettük volna.*
Tényleg alig akarta az ezrest elfogadni. Hogy ez igazán.
Én is zavarban, mondtam, ez csak örömömnek kifejezése. Tényleg muszáj volt akkor adnom.

Miki múltkor sajnálta,
olyan fotó nincs róla, amin az a környezet jól látszik.
De hát van. Lám följött. A fotókon a Szabadság-szobrot mindig alulról látjuk. Néni fejében kilátó.
Innét meg milyen pici ott alant.
Fotó: még az 2015-ös utunk, a Nagy Toronyban.

Ünnep, fiúnk fölvitte öreg szüléket a Normafához,
találkozás,
láttuk egymást, éjszakai fények, csönd volt.
– Deske, mint egy norvég ballada, olyan a kép...
gyönyörű. zs.

2021. május

Mikinek HUF-segítség, VW Passatja.

Hatalmas masszírozófotelt veszek
alkalmi masszőrömtől egy kezelés után, Óbudán.
Telefon, rögtön jöttél értem új kocsiddal
és hazafuvaroztál.
Nem kellett sokat magyarázkodnom neked másnap,
mért fűrészeltem akkora darabokra, hogy kukába férjen.

2021. febr. 11.

Katával a SOTE Neurológiai Klinikán.
Diagnózis: motoneuron betegség, nem gyógyítható, 3–5 év.
Aztán az események besűrüsődtek Kata körül, egyre rosszabb állapotba került,
amiből majd a PEG-műtét után kecmergett ki, szerencsésen.
A fotón az egyik fordulat a sok közül.
A hordágyról nekem integet.
Aki őt fotózom.

Telefon Salgótarjánból, a Tavaszi Tárlaton Életműdíjat kapok.
Le tudok-e menni.
Gond. Nem szívesen vezetnék ennyit. Telefon.

– *Miki, le tudnál vinni szombaton?*
– *Szívesen. Alíz is jöhet?*
– *Persze jöjjön, kedvelt csaj :–))*

Alíz. (Ő hosszú í-vel szereti, *szabájtalanul;* hát mindig így írom.)
Két és fél éve, mikor Miki kórházban, operáció után, nagybetegen,
őt látogatva háromféle textilt vitt be,
a tartós homlokborogatáshoz melyik esik jobban.
Ennyi referencia valakiről nekem egy életre elég.
És hogy oda ő a téli hideg ellenére szoknyában – Kata rákérdezett –, mert Miki...
(Igaz, Kata is olykor csipkebugyit a kedvemért.)
És nincs irgalom :–)) :
Miki azóta kimozdul, a lány viszi,
hétvégeken kirándulnak.
Vettek két biciklit.
Kata azt mondja, minden asszonyába szerelmes leszek.
Ez nem igaz. Az az aranycipellős; bár édesen szép volt.

Búcsú, túrabakancsom neked. Ráadásul még örültél is.

Nyaralás. El voltam keseredve...
nem tudtam a notebookot netre kapcsolni.
Mi lesz itt két hétig. Aztán ide-oda sokáig,
míg váratlanul megjelent fiam csodálatos szövege:
APO MOBIL KONTAKT.

Miki, Kiskutyám, éjjel fél kettőkor Kata óceánzúgással próbált elaludni, de hát nem lehet folyamatosan netre kapcsolva maradni. 10 óra white noise;
le tudnál ebből venni 15 percet?
Megvagyunk, Kata tegnap még fürdött is. d.

azonnali válasz jött

– Szia Apóka, Anyu tud enni-inni valamennyit?
Föltettem hozzád a hangot, ölellek, M

Kékkút. Kata itt jobb állapotban,
sokat! a kertben.

És egy epizód a mai útról. Miki fölajánlotta és szállított is, visszük Katát kórházba, én városban már nem szívesen vezetek. Időpontra menni – ebben amúgy is nagyon rosszul működöm, terhesen izgulós.

Nem én fogok vezetni, mégis az utat térképen éjjel kettőkor átböngésztem,
nyolcker, egyirányú utcák, nagyon nem egyszerű.
Autóban mondom Mikinek, tegnap egy órát gyakoroltam, hogy most ne szóljak bele,
melyik úton menjél...
Nevet, mondja: és visszafelé nem akarnál beleszólni...?
Ez bizony mélyről jön, lelki nemesség.

Mikiék nálunk szombati ebéden.
Szerelme, Alíz, képet választott.
Biztonság kedvéért Hanna véleményét is megkérdezted, szagra.

Mikinek 39. szülnapjára filmecske egy nyűglődő, sirdogáló babát
fejére helyezett tappancsával elaltató macskáról,
hihetetlen, ilyesmiről nem hallottam.

Úgy véltem, határ-kemény gondolat, amit 40 éve megtanultam Páltól.
De lám, mindig tudták. Szent Lajos király (1213–1270) lelki végrendelete fiához.

– Ha az Úr megengedi, hogy valami MEGPRÓBÁLTATÁS érjen téged, jó szívvel viseld el,
és ADJ HÁLÁT ÉRTE. Gondolj arra, hogy mindez javadra történik, amire talán rá is szolgáltál.

Ő is civil, hát én is mondhatom Miki születésnapján, mailben.
Kicsit meghúztam Lajost:

– Ó, drága fiam, minden áldásom reád szálljon,
mindaz, amit egy jó édesapa adhat a fiának.
A teljes Szentháromság és minden szentek őrizzenek meg minden bajtól.
Adjon az Úr kegyelmet, hogy akaratát
mindig megtegyed,
s így ezen élet után mindketten eljussunk az égbe...

Lajosé is nyilvánosságra került.

Elmeséltem neked. Nehéz ébredés.
Fegyelmeztem magam: hiszen minden rendben van.
De fogmosás közben Máriához ezúttal: valami kis nyugalmat, gyengédséget, simogatást.
Hét perc múlva megkaptam. A monitoron ez a fotóm.
Akkor láttam a békét.
Reggel, hazafelé, a Széna téren. Kedves arcú, ferdeszemű távol-keleti kislány;
kézen fogva, keresztül a parkon. A gyerek észrevette a két kutyát, odafordult, és megállt.
Minden fölösleges mozdulat nélkül ugyanúgy azonnal az anyja is.
A kislány a mama lábának vetette hátizsákos hátát,
kényelmes enyhe terpeszben;
és hatalmas percekig mozdulatlanul nézte az állatokat.
Ilyet nem látni, a szinte még kamasz anyuka is mozdulatlan, leengedett kezekkel.
Fotózni is volt idő.
Kiléptek a időből. Béke.

Mért szántad nyugtalanságra
fiamat, Gilgámest,
s adtál oly szívet néki,
mely békéről mit se tud?

Pedig.

Ez is Kata, a régi vicc.

– *Elszámolok háromig, és már alszom is.*

– *Háromig?*

– *Háromig, fél négyig...*

Kiderült, Kata PEG-műtétjéhez alkalmassági vizsgálat előfeltétel.
Sürgős. Telefonok. Reggel nyolcra. Miki vitte, figyelmes velem; fotót küldött.

2021. szeptember 4.

Kata születésnapja.
Akkor igen rossz állapotban,
műtétje előtt pár héttel.
Megrendítő, ahogy hozzád simul.

Most ott van, kockás ingben. Csodálom, hogy nem repült föl a mennyezetre,
már súlytalan.
Van nap, amikor semmit nem tud enni.

2021. szeptember 23.

Kata PEG-műtétje életforma-átalakítás, mától megváltozik az életünk, Katát csövön át etetjük-itatjuk kétóránként, plusz a mozsárban porított gyógyszerek beadása. Azonnal jöttél besegíteni. Hamar kiderült, Zsófi munkabeosztásával számára ez lehetetlen.

Ma délben Miki eteti Katát,
hát próbáltam délben kicsit aludni, de csak alfában az izgalomtól, forró nyomon vagyok, meglesz a végleges gasztro orvosunk.

Anyuci! Fantasztikus vagy, hogy már főzöcskéztél apának!
Nem merek menni hozzád, mert az egyik gondozó Covidos lett, illetve a majmok is lehetnek Covidosok...
Nem mintha nagy segítség lennék.
Ahogy láttam a táblázatot, a Mikiék azok!
Nagy nagy szeretettel! Puszi Zsófi

Miki, mondd meg Alíznak, hogy a 21 órai Kata-etetés segítséget, köszönöm, nem kérem.
Ki is húzom azt az idősávot a beosztás-táblázatból. Azt már csinálom én, lefekvésszféra. d.

[Kezdetben több jelentkező, aztán kialakult, a hétköznapi 13–17h etetést Miki, a többit én, hétfő délután jön Kata nővére, Klára.]

Néhány nap Kékkúton. A sokhónapos gyomorproblémák után, amivel nagyon leromlott az állapota;
most, hogy tápszert kap, erőre kapott.
Kitaláltam a hordozható tápszer-tartót,
Kata rájött, avval ő gyomlálni is tud.

Miki és egy OSZK-informatikus egy óra munkája; újra be tudok nyúlni az OSZK szerverén lévő honlapomra.
Fontos. Olykor már csak ott a hibátlan változat.
És törölni is tudok.

Délután, Miki etet. Fél öttől fél hatig lezavartam a 3 Hősök tere-kiállítást.

Egy aranyos örmény öregúr megnyitóján, Szentendrén. Tőle tanultam a denevérpadot. Képén ruhátlan izmos férfi ül a csatorna partján, kezében talán a Firenzei Dóm. Jakob Gasparjan.
A móka kedvéért titeket is meghívtalak.
Te tudtál jönni.

2021. november 26.

Hogy Miki munkahelyet változtat,
besegít életünkbe, idejött hatalmas monitorjaival.
Tizenegy tájt érkezik. Kitrágyáztam régi szobáját, fél köbméter cucc kukába.
Csináltam nagy asztalt.
Ha ő hosszabban itt, célszerű lenne alkalmi fekvőhely.
Pénztárcával indultam az IKEA-ba. Valami könnyűt, tán összecsukható ágyat.
De indulva, a lépcsőn lefelé ötlet, hiszen van egy nagy rajztáblám.
Csak láb kéne alá.
Körbejártam a pincében és udvarunkon, hátha ötlet.
És bejött.
A közeli szerelőműhelyben adtak is két tönkrement autógumit.
Nehezek voltak, gyalog.
A Mechwart-sarkon árulnak habszivacs táblát. És kész.
A kockás terítő feltételezett Hanna helye, mellette itató.

GODOT GALÉRIA
2021. SZEPTEMBER 15. - OKTÓBER 15.

És HÍR, Miki 18 év után a szobájában, ami újra él.
Avval, hogy *jobb nem otthon dolgozni;* nekünk segít.
Alíz három és fél lábú kutyáját nagyon megkedvelte,
hozza is, rendszeresen.

Nem gondoltam, még életemben kutyaházat építek.
De Hanna, ahova pozícionálta magát a szobában,
huzamosan Mikit nézte munkája közben, akit ez zavart.
Hogy *emberibb* környezet számára,
kissé bedörzsöltem háza oldalát csípős lángoltkolbásszal.
Mi is valahogy így élünk, napról napra.

Mikiéknél szokásos karácsonyi parti, éjszakázással.
Meg vagyok kérve; Hanna addig nálunk, most először.
Most egy mélázva fevő kutya fotója a fiúnak, nyugtató szöveggel:

Megtalálta a helyét, órák óta, mozdulatlanul...
Fontos: ilyen nyugodt lehet nálatok is, ha egyedül. d.

Szeretteimnek egységesen karácsonyra a nagy Zelk-verset: Zuzmara.
A NYÁRI TÜCSÖKCÍRPELÉS MOST ÉR A CSILLAGOKBA
Miki vitte haza. Alíz, olvasva, elsírta magát.
Hannának saját vers, neki Miki olvasta föl:
persze az is Zelk: DÉRY TIBOR KUTYÁJA

2022

Ukrán határon vagyunk. Valószínűleg
befogadunk egy családot a Kövlérre.
Édesanál mellékesen kiderült, hogy
voltál safarin, Kenyában.

2022. január 1.

Ez nekem olyan fontos, hogy neked is, ide:
Újév estéje, Tóth Árpád sétány.
Kata pillanatra eltűnődött múlandó dolgain.
Értelmen túli, felhőben lebegő,
mégis halálosan pontos gyönyörű életköltészet.
Lehet, csak nekem megrendítő.
Azóta is jár a fejemben.
Nem múló emlék.

RÓMÁBAN VETTEM EGY GYÖNYÖRŰ SÁLAT.
KÖNNYŰ ANYAG, FEKETE-BARNA CSÍKOS,
DE SOHA NEM TUDTAM FÖLVENNI, MERT
MIHEZ.
FEHÉRHEZ LEHETETT VOLNA, DE AZ NYÁR,
AKKOR MELEG VAN.
HA KIDOBOD SÁLJAIMAT, EZT VEDD KÜLÖN.

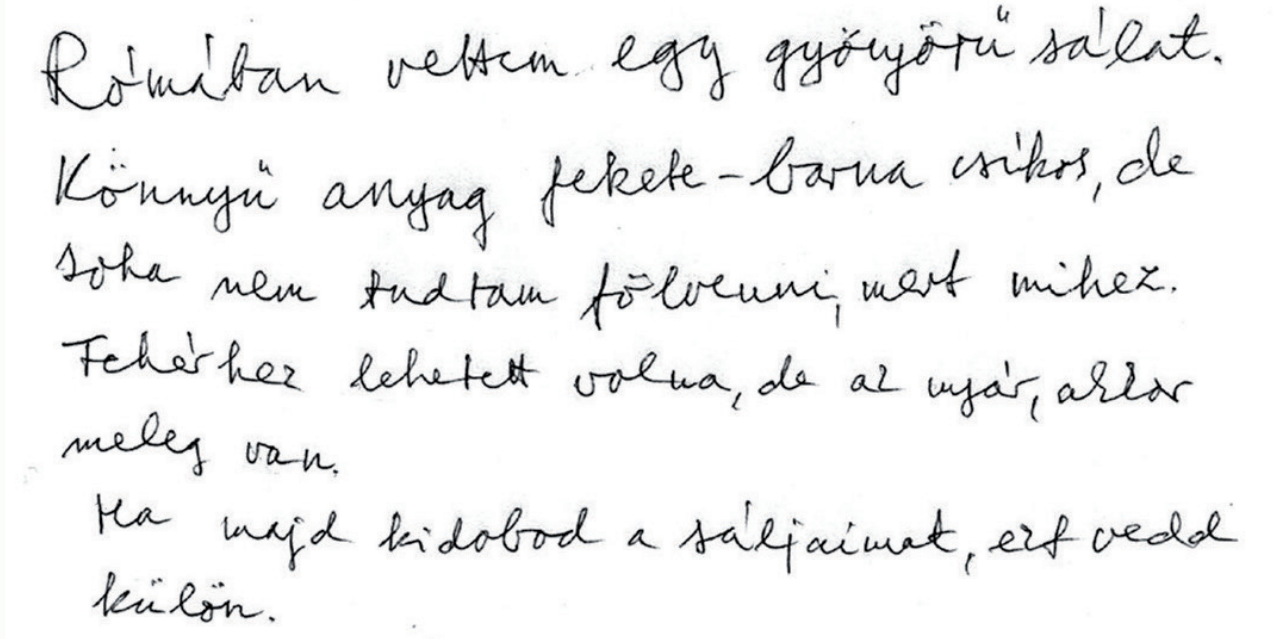
Rómában vettem egy gyönyörű sálat.
Könnyű anyag fekete-barna csíkos, de
soha nem tudtam fölvenni, mert mihez.
Fehérhez lehetett volna, de az nyár, akkor
meleg van.
Ha majd kidobod a sáljaimat, ezt vedd
külön.

Hanna bepisil. Hivatásosan kezdettől szobatiszta,
de itt minálunk fölfedezte ezt a lehetőséget.
Megtalálta erre az előnyös előszobaszőnyeget.
Hát Mikihez karanténba. Megoldandó.
Este leszabtam a léceket, és lemezeket. Zsanéros szerkezet...

Mindez már villanyoltásra elavult, okos, és nem szép szerkezet.
Éjjel föl-fölébredve tízszer átalakult,
reggelre kitalálva, uszoda után legyártom.
Könnyűszerkezetes megoldás lesz,
önállékony farostleporelló.

2022. február

Erős emlékem ez évből, Kata éppen még tud szavakat formálni,
kérésemre elmondja Zelk Zuzmara versét.
A Tóth Árpád sétányon, az esti órákban, sétánkon.
Vállalta; barátjának elküldte, ajándékként.

Mikor az első zuzmara
megül a rózsafákon,
töpreng az ember, mit tegyen,
hogy ami fáj, oly nagyon mégse fájjon...

Covid–19 után holnaptól újra nálunk dolgozik.
Figyelmeztetés az asztalára: tegnap vettem 25 BALATON szeletet.
Tudja, merre találja.

Elfelejtettem a reszelőt megmutatni, hogyan tudod az ampullákat eltörni Kata számára.
Aztán te mutattad meg nekem, eszköz nélkül. Kék pötty az oldalán, kézzel.

Miki most írt.

Itt vagyunk Nyíregyen, az ukrán határ körül sokan felgyűltek, akik egyelőre nem tudnak belépni az országba, viszünk pelenkát, bébiételt, ilyesmi.
Valószínűleg befogadunk egy családot a Körtérre.
Ha tudsz anyagilag segíteni a vásárlásban valamennyivel, megköszönöm.
Holnap visszük el a vásárolt holmikat egy elosztóbázisra.

Tudtam küldeni egy nagyobb összeget.

Délelőtt István, aki mindent tud: utasítás, alvászavaromra 21:30-kor egy sör,
a komló minden altatónak alapja.
Most te azt mondtad, Drehernek hívják.
Boltban kértem tízet, egy kartont.
Huszonnégyes volt, jó nehéz.

Udvariassági mail a Szervtől.

Értesítjük, hogy útlevél okmánya érvényességi idejének lejárati dátuma 2022. 10. 25.

Nem kell már?
To say goodbye.
Igen, fáj.

2022. március

Két új lakótárs, egy hegedű és egy nagylány, Pirike, habár csak időnként.
Fiúnk már tartós vendég, munkahelye.

Kata: Emlékszel, hogy valaki telefonált neked,
Miki fölvette, maga mellé tette a kagylót,
és nyugodtan játszott tovább az autóival.

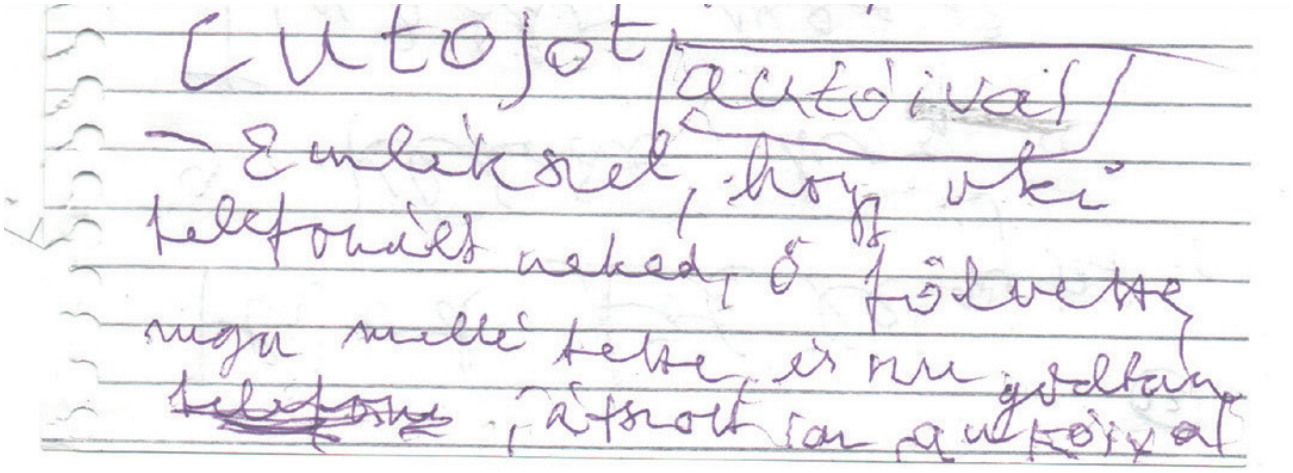
Autókat autóival
– Emlékszel, hogy valaki telefonált neked, ő fölvette maga mellé tette, és nyugodtan ~~telefonál~~ játszott az autóival

Amerikához kell már csak útlevél.
És el is vinnél.
New York?
Vasárnap a Hűvösvölgybe nem tudunk elindulni,
amíg nem sikerül vécére mennem.

2022. május

A legkisebb unoka, Botond [szőke] most ballag
az Esztergomi Ferences Gimnáziumban.
Keresztfiad; ott voltál, elküldted a fotót.

Levelet írtam.
...túlfáradt, hát elkezdek egy könyvet,
a Mátrában fogom Istvánnál-Istvánnal elkezdeni, három nap.
Addig Miki helyettesítene itthon,
most beszéltem vele Zürichben? Dortmundban?;
tudná-e vállalni.

Igen, sikerül, létrejön; három napra a Mátrába.
Reggel hétre János kórház gégészet,
köszönettel vissza a gégemikrofont;
hogy ennél a betegségnél
ez csakugyan nem működik.

Délben busszal Svábhegy. Épp a Kata által annyira szeretett játszótérnél, telefon fiamtól,

– Látom, a Normafánál vagytok, csak odaköszönök, sziasztok.
– ??
– Az előbb vásároltál a Normafa presszóban, a mobilom kijelezte...
Mi a Szépjuhásznénál vagyunk, épp lángosozunk.
– Küldj egyet mailben.

A sétáról nekünk ez maradt, Kata a buszban.

A süteménynél tartottunk az ebédnél, mikor mellékesen kiderült, hogy voltál szafarin,
Kenyában; mikor a francia zenekar műsorát forgattad.
Gondolatban hebegtem.

A Lukácsban vízből kizavartak minket, villámlik.
Hazafelé Mikinek egy zongora, mutatom; és
Katának infúziós állvány 33e HUF, nyaraláshoz, netán a kertbe.
Ha nem, állólámpát csinálok belőle.
Nagyon bevált. Kata ágya fölött zsinóron függ a táp, ezen a következő, az ivóvíz bekészítve.

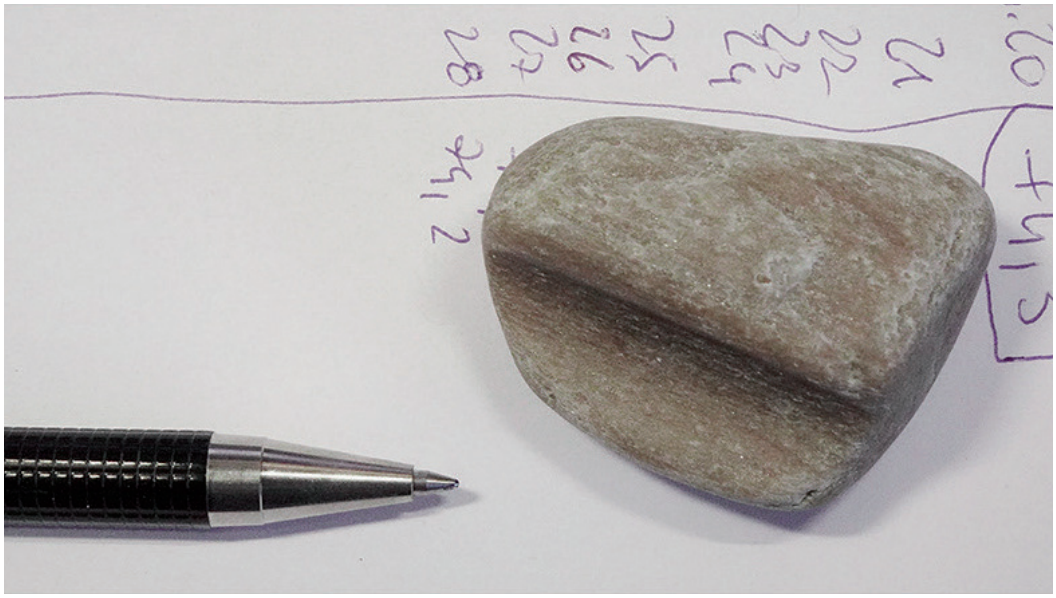

Nyár, Kékkút jót tesz Katának, ismét sokat a kertben.
A flakonos kosztolása zavartalanul működik.
Az infúziós állványt erre gondolva vettem.

2022. augusztus 14.

Zsófi, születésnapodra:

Miklósom 40

40 év negyven emlékét szedtem össze.
Többsége szép emlék, van vicces, rémisztő, ijesztő, de mind egytől egyig veled köt össze, Mikikém.

1. Letapadt hajacska.
A Jánosban, mikor születtél, a Klári Boriékkal mentünk be reggel, és egy ablakon át megmutattak téged, s nekem ez volt a legmegdöbbentőbb, hogy még nedves volt a hajacskád. Kis puklikban volt a fejedre tapadva.

2. Vendégségbe cipelés.
Ha mentünk valakikhez látogatóba, nagyon szerettelek én bevinni az ajtón, de nagyon nehéz voltál, csak valamiért úgy éreztelek hozzám tartozónak.

3. Első rád vigyázás,
majd a traumatológia. Anyuék a Május 1. moziba le akartak ugrani egy filmre, de még a liftből visszafordítottam őket, mert a kádban ültél és egy lavórral csúszdáztál, mikor az álladat felszántotta a lavór. Rohantam és ordítottam, így a földszintről visszafordultak, s mentünk a traumára.

4. Sétánk a cukrosbácsihoz és a szomszéd néni kutyája.
Nagyon hisztiztél valami csokiért, nem akartál hazajönni, és a földszinti gonosz néni a hatalmas óriás snaucerével odajött, hogy segítsen-e, s te egyből tudtad, hogy mi a teendőd.

5. Keresztelőd a Jelenits atyával.
Otthon volt és én tudtam, hogy ő valami nagyon nagy ember, és kellemesen meghatóan jól viselkedtem, téged abajgattalak csak csendesen.

6. Répáshutai családi síelés.**
Valami hatalmas ágyon rengeteget birkóztunk, majd a Mátrai Erikkel síeltünk hármasban sokat, külön.

7. Apó 50. szülinapja, a 2 malac.
Adott nekünk Apó pénzt, hogy ajándékozzuk egymást is meg a nemes alkalomból, és én két tengerimalacot vettem neked önzetlenül.

8. Az én 40. szülinapom.
Sose feledem azt a fantasztikus síelést és együttlétet.

9. Baktatás szombatonként fel a hegyre síedzésre.
Csak arra emlékszem, hogy nagyon letargikus együttérzésben sétáltunk egymás mellett néma csendben.

10. Az egyetlen verekedésünk.
Már nem tudom miért, de nekilöktelek nagy dühvel a fürdőszoba ajtajának, és mire felálltál, onnan egy akkora dudor lett a halántékodon, hogy majdnem elájultam a rémülettől. Neked nem fájt, csak valami eret ütött meg a kilincs, de tudom, hogy percekig rettegtem, hogy valami nagyon nagy bajod lett.

11. Petárdázás a műteremben.
Iszonyat hangja volt. Hazaállítottál egy nagy doboz petárdával, és Apó közölte, hogy ötöt eldurranthatsz, de a többit ki kell dobni.

12. Amikor bevittek hozzád elbúcsúzni a kórházba.
Olyan 5 éves voltál. És én kb. 25 év után jöttem rá, hogy miért is voltam én ott. Apó kezében, mint egy szürke leporelló, feküdtél, én meg néztelek, és csak szerettelek.

13. Amikor most 3 éve nyakmasszírozásra hívtál a kórházba, sírva.
Talán akkor éreztem életemben először felőled, hogy szükséged van rám, és szeretsz. Futottam is egyből.

14. Boti keresztelője.
Úgy éreztem, nagyon komolyan örülsz a felkérésnek.

15. Nanó PEG-műtétekor a kórházban.
Ott is az erős összetartozást éreztem, amit ritkán, hogy „mi" együtt ott vigyázunk Rá.

16. Apót a háziorvos infarktus gyanújával bevitette.
Telefon, és melóból szaladva mentünk Anyuért, majd be Apó cuccaival a Jánosba. Az is nekem egy fontos csapatmunka volt.

17. Csírkefotózás.
Amikor elvittél, majd hazahoztál két pipit tőlünk.

18. Pletyka és Gizi összeverekedése.
Borzasztó nagy lelki és fizikai segítség volt, hogy éppen ott voltál nálunk. Akkor lett a Pletyka epilepsziás és kellett aztán elaltatni sajnos.

19. Borival soppingolás.
Egyszer csak elvittetek plázákba, ahol én kb. még alig jártam, mert kicsik voltak a gyerekek.

20. Szobacsere.
Laktam tán egy évig a te szobádban, de okát nem tudom már. Szerettem nagyon.

21. Esküvőmön zongoráztál.
Nem sok mindenre emlékszem belőle, de egyszer csak a Borival énekeltetek és te zongiztál. Lazított az egész este szorongásain egy nagyot.

22. Ahogy a Gizit szeretgetted a kanapén.
Tán egyik első olyan alkalom volt, mikor téged egy állattal gyöngédnek láttalak. Addig nem is tudtam, hogy szereted őket.

23. Amikor levittél Kékkútra
a három gyerekkel az aznapos jogsimmal, majd becipeltük a bútorokat meg a linóleumot letettük kettesben.

24. Minden esti imám
abszolút természetességgel, hogy „és szeretnék egy kistestvért" köszönöm, Amen.

25. A csíkos pizsid, ami veled együtt nőtt.
De tényleg. Anyuval folyamatosan figyeltük és nevettünk rajta.

26, Amikor táskarádióval a kezedben sétáltál haza.
Anyuval épp boltba mentünk, mikor szembejöttél. Eléggé viccesen néztél ki. Volt ott még tornazsák meg valami rajzcucc is talán.

27. A közös Vaude kabátunk.
Egy hiper-szuper síkabátot kaptunk, amit aztán bent felejtettél a suliban, s lába kélt.

28. Anyu műtétje utáni kávézásunk.
Tavaly a Millenárisban, a padokon. Nekem annyira szívmelengető volt.

29. Az állatkerti bentléted és meghatottságod.
Meglepő és jó volt, hogy tényleg érdekelt az én világom.

30. A Hanna iránti érzelmeid.
Nem tudom, miért éreztem mindig, hogy te semmilyen érzelmeket nem táplálsz az állatok irányában, de sokszor még most is meglep.

31. Amikor Szepit ellopták és meglett, te is velünk jöttél.
Nagyon akartál és úgy örültél te is neki, mikor egy folyosó végén megláttuk.

32. Amikor P. Jutkával sétáltunk
és a Margitsziget korlátja közt kitetted a fejed. Mai napig emlékszem, ahogy döbbenten egymásra nézünk Jutkával, és kézen fogunk, s nem engedtük el egy percre sem. Olyan megáll-az-ütő-bennem pillanat volt.

33. Egy kirándulás, ahol csirkecombbal a kezedben tértél vissza.
Mindenki rajongott érted, aki csak meglátott, és agyba-főbe nyomták neked a kekszet, cukorkát, aztán egyszer a csirkecombot.

34. Apó 70. szülinapja Óbudán.
Csak arra emlékszem, hogy a gyerekek körül sokat segítettél, és jó volt nagyon.

35. Egonban strandolás egy meglátogatásodkor.
Ott a helyi termálfürdőben dőzsöltünk lángossal, kólával, fagyival, sült krumplival. Talán ott voltunk együtt utoljára kamaszkorunkban.

36. Ballagásod,
abban a komoly öltönyben, tudom, teljesen meglepődtem rajtad, hogy milyen komoly ember lettél.

37. Két hónaposan a sérvműtétedkor,
nagyon sajgott a szívem, mikor anyu mesélte, milyen volt és nagyon óvatosan bántunk veled utána, míg egy nagy sötétzöld kence volt a sebeden varratszedésig. Annyira nagyon picurka voltál még a kórházosdihoz.

38. Amikor bevittünk a kórházba
dec. 31-én, nagyon elcsigázott, megtört voltál és megint csak jó volt picit segíteni, meg veled lenni abban a nehéz időben.

39. Diplomamunkád.
Hát az a képed ledöbbentett, mert a Jávor Ádámmal való utolsó találkozásomkori arca köszönt vissza. Tetszett is az egész, és közben borzasztott.

40. Amikor Alízról először
meséltél, hogy raccsol, selypít, pösze, és van egy háromlábú kutyája, de imádod! (Bocs Alíz, remélem érted a lényegét :-))

Bizonyára van még számtalan közös emlékünk, de most ezeket szedtem össze, melyek mérvadóak és épp negyvenen vannak! Sok-sok ölelés!

**6. Répáshuta, erről egyetlen fotóemlék maradt. A kép alapján úgy tűnik, te egy Sherlock Holmes könyvet tanulmányozol.

Zsófi, Kiskutyám, mindig is tudtam, hogy királyfi vagy,
micsoda tehetségekkel megáldva;
most olvasom Miki 40 leveledet,
megkönnyeztem. d.

Most lefekszem, hogy bírjam a napot: délben Mikivel Fehérvárra, 70 Czóbel-kép egy kiállításon.
Megvolt Czóbel. Utána Brassói apró, Mikivel.
Utcára kitett étlapok alapján választott vendéglőt.
Ámultam. Haza vonattal, ő a Velencei tóra fölfújható ladikjával, amin állva kenuz. Erről van fotóm is, akkor mi is, ő is Alízzal a Duna-parton.

Ó, a mai este. Kata majd egy év után könyvet vett a kezébe, életbe visszatérés stációja.
Nemigen tudunk egy szobában,
nála a tévé hangja, nálam a tévé hiánya számára.
Délben Miki ötlete: és ha te füldugóval.
Hát tengerzúgással fülemben szobájába, Zelk-életrajzzal.
Egy idő után tévé le, mellém ült egy Esterházy-kötettel.

Te nem úgy, pedig mutatom, miért előnyös a tápos flakont
a bazaltkövön forgatva összecsavarni a csövével.

2022. november

Bukfencet vetett párbeszéd Katával.

– Addig fontos élnem, amíg téged ellátlak. d
– Jó lenne egyszerre meghalni. K.
– Az bizony. Vagy koporsódra borulva dobbanna utolsót a szívem.
– Nem is lesz koporsóm, urna lesz.
– Amit majd Mikica egy évig az előszobaládán tart, mint annó Margit nénit.
– Voltak fontosabb dolgai. Vagy elfelejtette.

Miki fázósnak tűnik. Fóliafüggöny ablakára. Két réteg, össze kellett hegeszteni. Vasalóval.

Mikiénél karácsonyi baráti találkozó. Kutyátlan. Őrizzük.

2022. december 24.

Este te egy órára velünk, gyertyagyújtásra.
Lukács evangéliuma, a könnyektől nem láttam a betűket, át kellett adnom neked.
Egy fájdalmas Rakovszky-verset adtál.

ŐSZUTÓ
Tört fényű, sárga fasorban baktatok.
Képzelt kutyámat pórázon rángatom.
Árnyék–anyám ül egy távoli padon,
mindig eggyel odébb, hol el nem érhetem.

2023

anyunak megvolt most a mutet
ma kiengedik, most hozom, sok M.
Egyetemi kurzusa befejeződött
vizsgafilmje teljes stábbal: BARTÓK

Miki, HA –, ismétlem, HA arra jársz, és erre módod, vedd meg nekem a MET előcsarnokában a kisebb katalógust a múzeumról. d.

2023. január

Ez téboly. Ez őrület. Miki-mail egy fotóval, New Yorkból.

– A mai interjuhelyszin. Azt mondta a kepet nyolcszaz dollarert vette, aki megorult: most lesz penzem ennivalora. M

– Jézusmária, te mondtad meg a háziaknak, hogy mi ez ??? d.

– Nem, azt mondta, joban voltak Rothkóval.

– Hány millió dollárt ér????! De nem is az ára! Főmű!

Miki megjött.
New Yorkban a harmadik napi munkájához
bérelnie kellett három filmállványt,
egy nagy reflektort és egy operatőrt.
Öreg szülék ámulva hallgatják.

Szóltál, hogy. Átfestettem.
Műterem hétfőn – A/2023/04

Katának ez kiesett az emlékezetéből. Elő-előfordul.

Miki volt Ausztráliában és Új-Zélandon?

Volt.

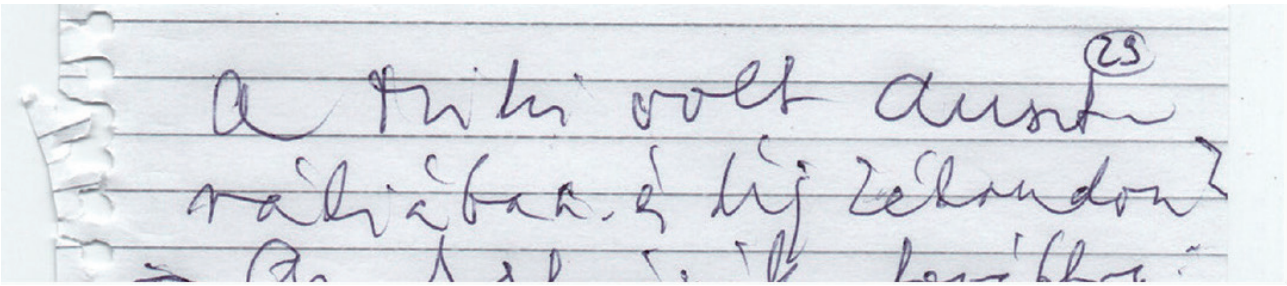

Mikinek mesélek egy képkeretről pár mondatban.
Mondja:

– *Tudod, hogy ezt negyed órája már elmesélted...*
– *Köszi! Nem, sőt, erre most sem emlékszem;*
akkor lesz probléma, amikor ez ön- és közveszélyes.

2023. március

Artus-kiállítás megnyitón Katával, ahol váratlan veled is találkoztunk.
49 fotó rólad, hogy egy talán sikerül.
Ezek a gyerekek nem szeretik a fotózást,
még nem tudják, hogy.

Hazafelé meg te kaptál le minket.
Szeretem ezt a fotódat.

Miki már 12 perc késésben,
Kata déli etetését ma ő intézné.
Hívom,

– Nem jössz ma?
– Mindjárt leszállunk Amszterdamban.
Nem szóltam?

Este Mikiék vidékről hazatértükben
beugrottak hozzánk
húsvéti locsolásra. Kata fekszik.
De szeretem ezt a fotót.

Miki egyedül vágott neki, szokásosan.
Negyven kutya húzta a szánt, amiben wifi is.
Három hét alatt érte el az Északi-sarkot.
Zászlókitűzés.
Szerencsésen hazaérkezett.
Onnét hozott nekünk nyuszitojást.

(Megint sikerült egy nekemvaló fotó, rólad)

2023. április 20.

Megmondták, Katát holnap 14h műtik, csőcsere, gasztrotubus lesz.
16h hazavihetjük. Vitted be. S most tíz perce mégis mail:

Anyunak megvolt most a mutet, ma ki is engedik. most hozom csok M.

És becsengetett.
Elsírtam magam, ahogy átöleltük egymást.
Kata csitítgatott, és adott zsebkendőt.
Imák működtek, nem a nyelőcsövén át.
Ami cső része a pocakjában volt, már a belekbe került.
Ezt az újat már a gyomorlyukán át betéve,
és ez háromhavonta így cserélve.
Köszönöm.

2023. május 14 .

Miki egyéves filmcsinálás-kurzusa vén fejjel a MOME-n,
befejezésül ötperces vizsgafilmje, Bartók.
Egy New York-i/távol-keleti neves hegedűssel.
Aki ezért ideutazott, Pestre.
Néhány órás forgatás az egyetemi stúdióban.
Lett benne egy 10 másodperces szerepem,
unatkozó házaspár nézi a tévét, 1980-körül.
Nagyon profin irányította a stábot,
(nem én mondom, asszisztense súgta),
barátságosan, rövid szavakkal...
Gyártásvezető, bevilágítók, operatőrök és statiszták.
Jó volt belelátni nagykaliberű munkájába.

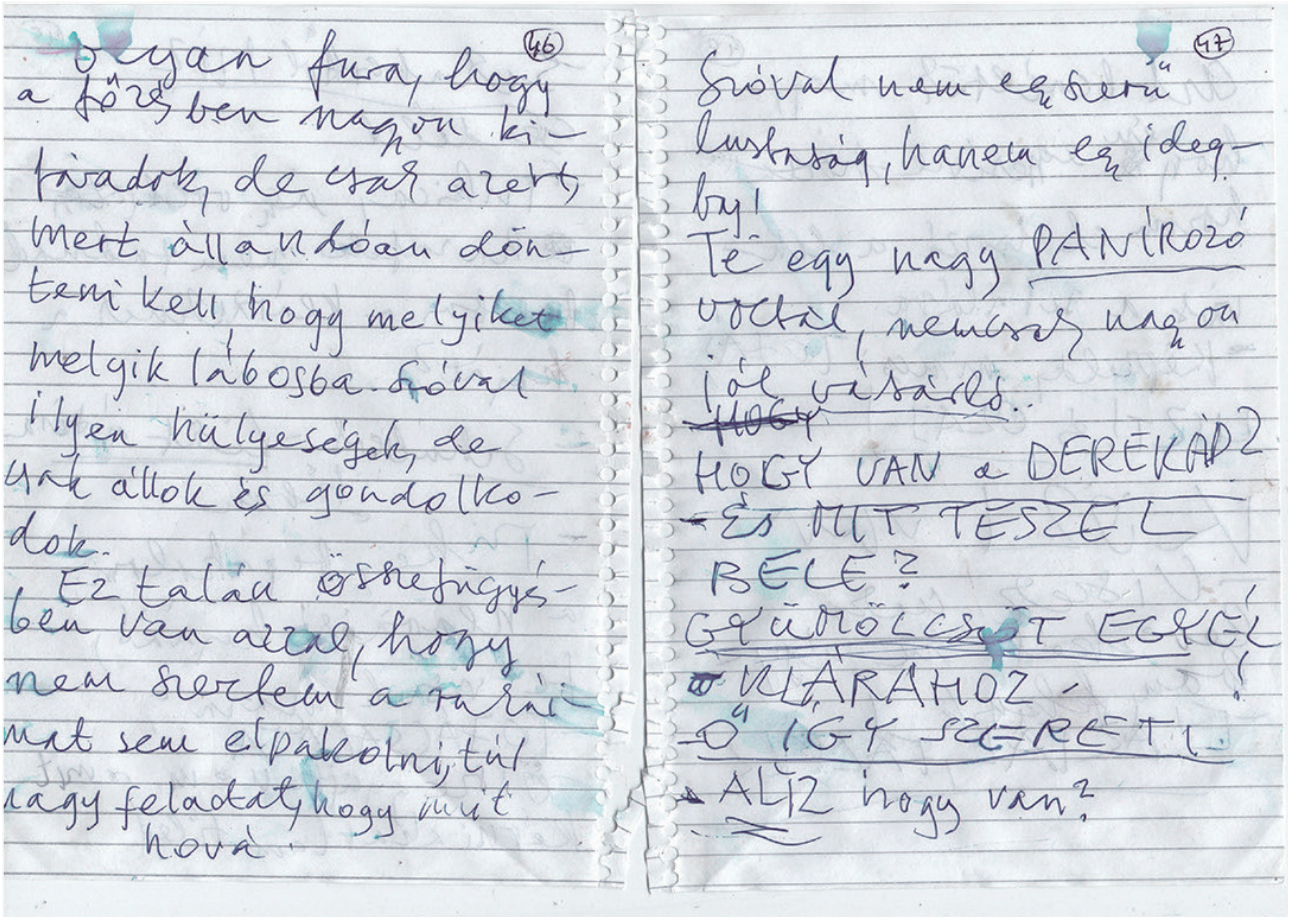
46

Olyan fura, hogy
a főzésben nagyon ki-
fáradok, de csak azért,
mert állandóan dön-
teni kell, hogy melyiket
melyik lábosba. Szóval
ilyen hülyeségek, de
csak állok és gondolko-
dok.
Ez talán összefüggés-
ben van azzal, hogy
nem szeretem a ruhá-
imat sem elpakolni, túl
nagy feladat, hogy mit
hová.

47

Szóval nem egyszerű
lustaság, hanem egy ideg-
baj!
Te egy nagy PANÍROZÓ
VOCHAL, nemcsak nagyon
jól vásárolsz.
~~HOGY~~
HOGY VAN a DERÉKÁD?
ÉS MIT TESZEL
BELE?
GYÜRÖLCSÖT EGYÉL
VLÁRÁHOZ.
Ő ÍGY SZERETI.
ALIZ hogy van?

Valaki imádkozhatott értem.
Kinézek a műteremablakból,
üvegfedett teraszra nyílik, belseje dzsungel,
beláthatatlan napfényes növényrengeteg,
Mikit sejtem amott jönni, párjával.
Akkor az oldalablak, ott is pálmafák, növényfolyondárok.
Két nap egymás után szépet álmodni?!

Olyan fura, hogy főzésben nagyon kifáradok, de csak azért, mert állandóan dönteni kell,
hogy melyiket melyik lábosba.

Szóval ilyen hülyeségek, de csak állok és gondolkodok.
Ez talán összefüggésben van azzal,
hogy nem szeretem a ruháimat sem elpakolni,
túl nagy feladat, mit hová.
Szóval nem egyszerű lustaság, hanem egy idegbaj!

Ezek után nem érdekel a napfény. A felhővel értek egyet! Onnét hoztad vissza nekem az eltévedt archív mappát! 12 éve először ilyen karambol, a lementett honlapok, gyűtőim címjegyzéke, adatai stb. vesztek el. Azonnal le a boltba, mentek mindent külső winchesterre is.

Hogy egyszerűbbek legyenek a hétköznapok,
és evvel a tévedéslehetőség is igen lecsökken,
a gyógyszereket nagy adagban
előre kiosztom a porcelán tányérokban.

Napi négy alkalom.
Hogy mindebben résztveszel
ez neked is napi munkaeszköz,
tablettaporítással a kőmozsárban.

Sürgős mailem:

> *– Kutyám, amikor azt a sok könyvet fölhoztuk neked,*
> *volt közte egy 20. sz.-i spanyol absztrakt,*
> *tudod, mindig azt mondtam rá, hogy nem értem,*
> *de súlyos és abszolúte hiteles minden firkálmánya is.*
> *T, vagy V betű van a nevében.*
> *Fölhoznád azt kölcsönbe? Köszi! d.*
> *– Tapies.*

Egy szép történet a háttérben.
Nekem valami okból egy alkalommal a 3. emeleti Vince könyvkiadó raktárából szabad választásom volt.

Miki még félbetegen feküdt.
Mondom, gyere, öltözz – anyja kissé ellenezte –, hozzál nagy kosarat.
Raktár tele nyugati művészeti albumokkal.
Mondom neki, bármit – valami hatalmas keretösszeg, nem emlékszem –,
ami neked megtetszik.
Nagy kosárral hoztunk.

Mail, június 20; tán Ausztriából gratuláltál az 55. házassági évfordulónkhoz.

> *Nagyon boldog évfordulót nektek, kedves Öregeim!*
> *csók M.*

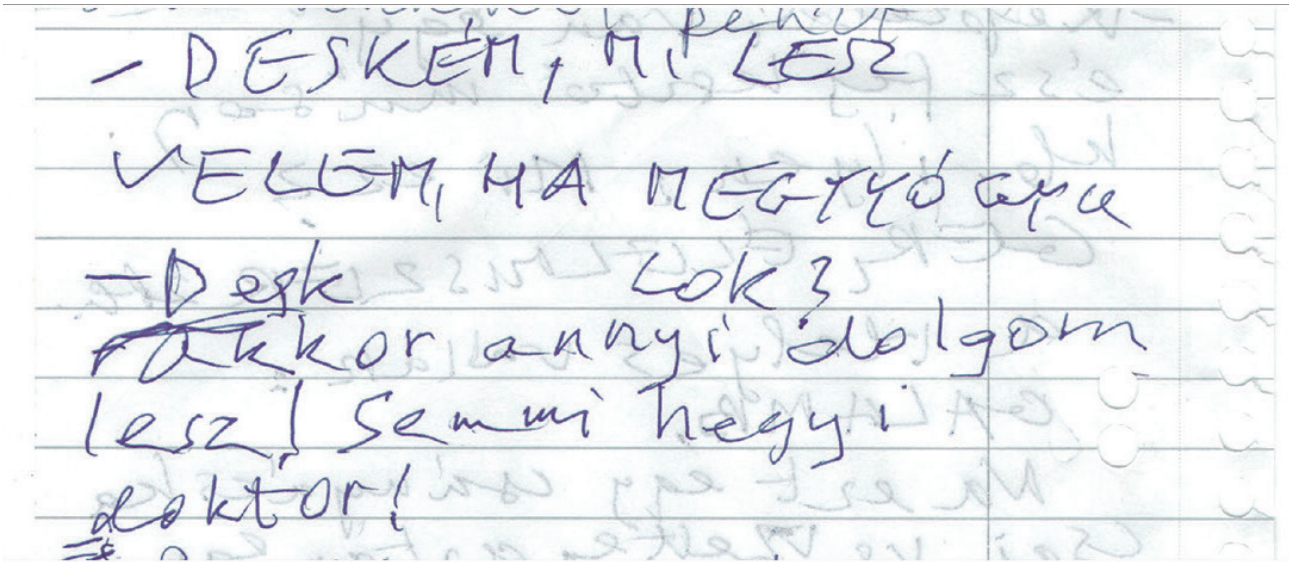

Deském, mi lesz velem, ha meggyógyulok?
Akkor annyi dolgom lesz, hogy semmi hegyidoktor.
[több éve Kata kedvenc filmsorozata]

A Hegyidoktor újra rendel – már nekem is közeli ismerősöm.
Gyakran látom kakaóbeadás pillanataiban.
Két sürgős eset között mindig a fenséges Havasalpok, totálplán.
Gondolom, a sorozat a Osztrák Turisztikai Hivatal támogatásával.

Sietek haza, a beteg emberhez. Ágyban nincs, fürdőszobában nincs, meglógott.
Délután értettem meg. Az anyaszív. Szülnapos Miki jött látogatóba.
A piac mögötti hírneves Augusztnál vett (2) tortaszeletet. Meggratuláltuk.
Két svájci forgatása között pár napra itthon.

2023. szeptember

Meséled, mellékesen. Találtál! egy holland honlapot, ahol filmforgatási helyszíneket árusítanak.

– Elhagyott siló, szép terek benne. Amszterdamtól órányira.
Üzletkötés előtt ennél többet nem árulnak el.
A forgatáshoz még a zongora szállítását kell elintéznem.
Majd a teret kissé gazdagítom, belógatott...

Kapkodom a fejem. Zongora szállítás.
Kölcsönzi? Szállító cég?
És mivel lógatod be majd azt a valamit? Itthonról viszek hozzá...
Azt is megszervezte; mit. A zongorista nő toaletttjéből lógatott be...

Feljött most monitoron,
Mikit molesztálja egy kisasszony a játszótéren, 1986.
Anyácskám mondogatta, küldd be egy fotókiállításra.

Kérdezem, hétfő délelőtt itt tudsz lenni?
Várj, megnézem... Nem, akkor Svájcban leszek.

Kata ír nekem, édességraktáráról van szó:
A MIKI MEGTALÁLTA A LEGTITKOSABB DUGHELYEMET, ÉS AZT MONDTA,
HOGY ÉN NE IS ADAGOLJAK NEKI, Ő KISZOLGÁLJA MAGÁT.

Nem ambícióm a nagyvilág. De mondtad, szoktad külföldön mutatni, hát megcsináltam.
A honlapmenüben néhány fontosabb tétel ezentúl angolul is.
Ha hiba benne, majd szólsz.

Esti sétáinkon a szemközti parkocska.
Ritkábban a Tóth Árpád sétány.
Arra rákaptunk, amikor egy ideig a közelben volt a vári busz megállója.
Azóta pár perc a Bécsi kapuig, autóval.
A sétányról este hatalmas panoráma, egész Buda,
tán Albertfalváig, a szemközti Kissvábhegy, Orbánhegy,
Mártonhegy, Jánoshegyi kilátó.
Lent a Városmajori templom kivilágított tornya,
a Déli pályaudvar, Krisztina körút, a forgalommal.
Csönd és nyugalom, békés kutyák sétáltatják gazdáikat.

Ritka pillanat, hogy mi padon üldögélve;
egy ismeretlen úr lekapott minket,
fotó: Beleznai Gábor

Enyhe önpusztító műterempucolás. Kidobtam egy mázsa körül, ahol rezgett a léc, Várhelyi Timea szénrajza, vagy 30 éve falamon,
remekmű, Nagy István legjobb rajzai – minőség.
Örültél neki.

Az új képem farvízén a tegnapit is kijavítottam
Régi műterem - A/2123/42
Mikivel nevettünk, a kép előző állapotában olyan hangulatos...
Megvan az új kivégző-formula.
Ez gyűjtőknél különféle változatban:

Olyan őszinte...
Ezt még érlelni kell...
Ezt én nem gyűjtöm.

2023. december 28.

Kísérted a Vörösmarty térre, Kata karácsonyi forgatagot vágyott látni, boltokat; ó de jó ötlet, ez öröm.
Kettes villamossal szeretett volna, de szóltam, az árvíz okán az most éppen nincs.

Marad a metró. Holnap én viszem a Bazilikához, ő választotta, ott is vásár. Vajh, honnét tudja.----------

Kata: Tele van az ég BÁRÁNYFELHŐVEL!

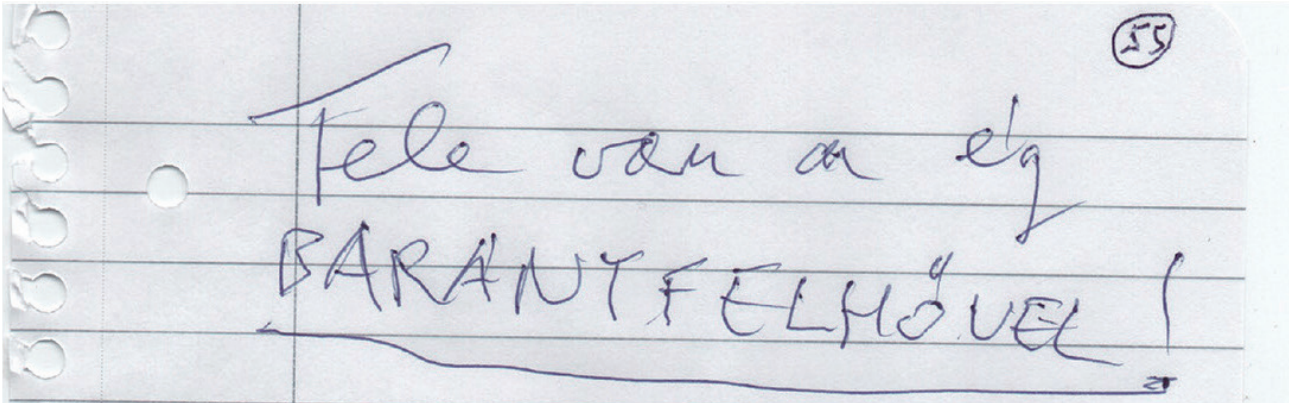

A szomszéd szobába, hogy újra te használod, erősebb klímát vásároltam.
USA gyártja oroszok részére, főleg fűtéshez.
Rábeszéltek a szerelők a márkára, hogy ott nem csak mínusz három van.
Utóbbi időben itt fázós voltál.

Készült velem most egy nagyobb interjú a Vigilia számára. Néhány mondatát szerintem még nem tudod kívülről.

Már a mottója is!

Egy remekmű villámvillanás-időre
megmutatja Isten köpenye szegélyét.

És ebből a szövegből sajnálatosan kimaradt a másik örökérvényű:

– *Ésmitüzenazutókornak?*
– *Egyetlen élettanácsom: ha elgurul a radírod, azonnal mássz be utána az ágy alá.*

Novemberben mosolyod: már csak egy M. napló hiányzik...
hát *ecsetet* is félretéve 2023. 12. 20.–2024. 02. 24. éjjel-nappal,
aztán még fél év,
festés közben nemigen...
ezt a szót életemben még nem használtam:
voilà, hát erről ennyit,
Kiskutyám

itt, a szomszéd szobában.

2012. 8. 20-án mondtad
a news-ba tényeket
ne véleményeket
fejben tartom

mindent köszönök

apó

Creative Commons – kép és szöveg I Váli Dezső
Szerkesztette I Németh István Péter

Kiadó I HTSART/Új Mandátum Kiadó
Felelős Kiadó I Németh István Péter
Felelős szerkesztő I Nemeskéry Artúr
Nyomdai előkészítés I Duma Attila

Nyomás és kötés I HTSART
Felelős vezető I Halász Iván

ISBN ISBN 978-615-81951-8-8